

NOVICE

Občine Duplek

Poština plačana pri pošti
2241 Spodnji Duplek

LETNIK 26 • ŠTEVILKA 3 • oktober 2021

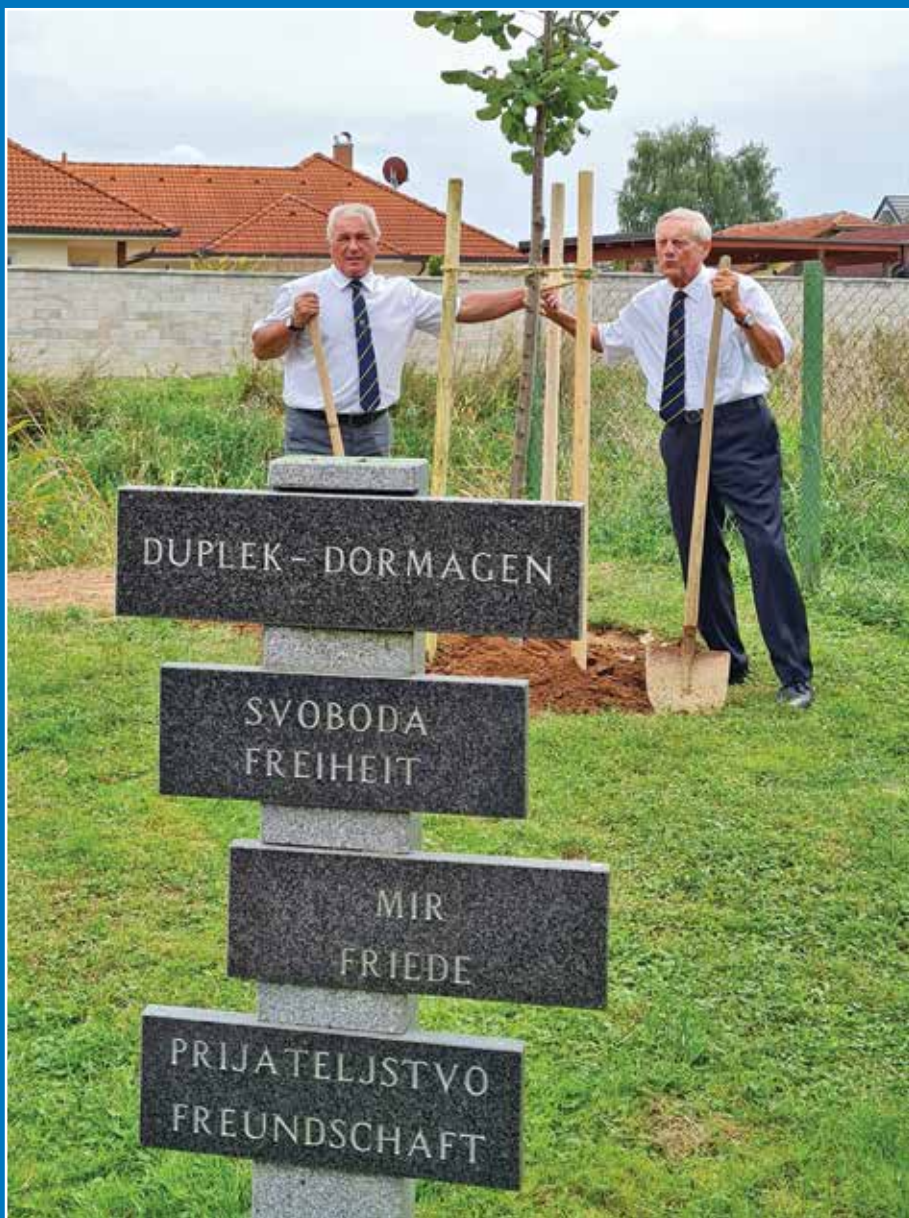
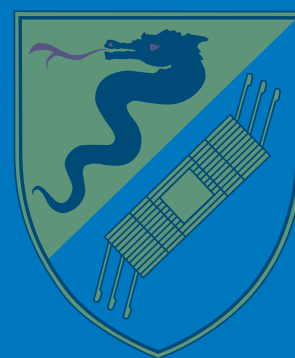

Foto: Darja Rojko

Častna občana občine Duplek Heinz Willi Güsgen in Janez Ribič sta ponovno posadila lipo v čast »svobode, miru in prijateljstva«, kot je zapisano na obeležju ob lipi, ki govori o skupnih prizadevanjih obeh občin. Lipa, ki sta jo kot takratna župana posadila, se je zaradi del ob izgradnji kanalizacije posušila, ostali pa so prijateljski odnosi med občinama.

Stiki med obema občinama so se še poglobili s posaditvijo hrasta v športnem parku v Gohru v Nemčiji, v Dormagnu pa je bil postavljen spomenik z napisom »Duplek Dormagen – Svoboda Freiheit – Mir Friede – Prijateljstvo Freundschaft«. Tudi lipa pri teniškem igrišču v Spodnjem Dupleku je bila posajena z enakim namenom kot hrast.

KAZALO

○ ŽUPANOV UVODNIK	3	● IZ DEJAVNOSTI DRUŠTEV	54
● PO OBČINI	4	● NASVETI, PRIPOROČILA	58
● OKOLJE IN PROSTOR	17	● POROČILI SO SE	60
● IZOBRAŽEVANJE, KULTURA, SOCIALA	29	● V SPOMIN	61
● ŠPORT IN REKREACIJA	48	● MLADI DOPISNIK	62

NOVICE OBČINE DUPEK, letnik 26, številka 3, javno glasilo

IZDAJA: OBČINA DUPEK • **ODGOVORNA UREDNICA:** Majda STRUC • **UREDNIŠKI ODBOR:** Glorija LORENCI, Mihela KALOH, Darja ROJKO
LEKTORIRANJE: Katja Bergles Bricman

UREDNIŠTVO: Trg slovenske osamosvojitve 1, Spodnji Duplek, tel.: 684 09 11, faks: 684 09 28,
 e-pošta: darja.rojko@duplek.si; splet: <http://www.duplek.si>

Javno glasilo Novice občine Duplek je na podlagi 13. člena Zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 35/02) vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo, pod zaporedno številko 172. Glasilo izhaja v slovenskem jeziku v nakladi 2700 izvodov. Brezplačno ga prejema vsa gospodinjstva v občini Duplek.

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

iprava za tisk: Grafična forma Hutter, tel.: 02/ 300 20 10 • Tisk: Evrografis d. o. o.

Naslovnica: Jan Ternjak Harc, državni prvak Slovenije 2021 v kartingu • Foto: Miha Fabijan

Drage bralke in bralci Novic občine Duplek. Spet so pred vami prijetni trenutki, ko se boste lahko vsaj za nekaj časa odmaknili od pretežno temačnih in zagrenjenih dnevnih novic ter od nestrpnosti in sovraštva na socialnih omrežjih in se posvetili dogodkom, ki so se zgodili v minulih mesecih v naših krajih. Prepustite se lahko zgodbam naših dopisnikov, ki so velikokrat poučne, zabavne in predvsem kažejo na to, da svet ni le črno-bel, temveč da tudi v času, ko družbo močno razdvajata epidemija in spopadanje z virusom, svet vendarle krasi pisana paleta barv in ga dela lepega.

Ob prebiranju ali zgolj preletu našega glasila boste ugotovili, da je na našem planetu, v naši državi, tudi v naši občini, veliko več lepega in dobrega kot grdega in slabege. Svet se ne vrti in se ne sme vrteti samo okoli virusa in izpolnjevanja PCT pogojev. Zlasti v teh časih je treba poudarjati dobre stvari, stvari, ki nas povezujejo in združujejo. Vsi se skupaj veselimo uspehov naših športnikov. Tukaj se hitro poistovetimo z njihovim uspehom in nas prevzame nacionalni ponos. Tudi lokalni, kadar gre za uspehe naših mladih športnikov. Zgodba iz naslovnice in poln oder športnikov na naši osrednji občinski prireditvi, kjer podeljujemo priznanja, so dokaz, da tudi v naši občini šport živi in nas povezuje. Tudi poletna prireditve, na kateri smo na izviren način pospremili olimpijsko baklo, je pokazala, da je temu tako. Vsi smo ponosni tudi na svoje otroke in njihove uspehe v življenju, zato se tudi skupaj veselimo infrastrukturnih pridobitev, kot so energetske sanirane šole, pa telovadnice in igrišča. Vse to izboljšuje kakovost bivanja in delovanja v občini. Vsi se veselimo dobrega kulturnega dogodka in vsi smo ponosni na lepo urejene koticke v naši občini, kot je na primer obnovljen grad Vurberk.

Veselijo nas tudi pozitivni premiki pri izgradnji kanalizacije, s katero bomo naredili ogromno stvar za okolje in zanamce. Veselimo se lahko pridobitev v cestni infrastrukturi in tudi odobrenih sredstev s strani države za prizidavo in rekonstrukcijo vrtca in šole v Spodnjem Dupleku. Morda res nismo prav vsi enotni in veseli teh pridobitev, a zagotovo smo pri teh vprašanih veliko manj razdvojeni kot pri vprašanju obvladovanja koronakrize. Sam ne želim zlorabiti privilegija, ki ga imam kot župan, in svojega uvodnika izkoristiti za izražanje mnenja o virusih, zarotah, ukrepih, omejevanjih pravic, o ovcah, cepivih ali celo vladi. Mnenj in strokovnjakov na tem področju je zadnje čase celo več, kot jih je včasih bilo za »fuzbal«. Kljub temu pa bi rad nastavljal ogledalo vsem nam. Morda se vendarle vsi nekoliko zamislimo in ustavimo to spiralo, po kateri drvimo v popoln razkol družbe. Kdo je kriv za vso to psihozo, nestrpnost, izlive besa in jeze na nedolžne zaposlene, na študente in varnostnike? Mi sami. Nikar pri drugih ne iščite opravičil zase ali tiste, ki mislijo, da je prav, da nekemu grozimo, ga zmerjamo. Ne tekmuje v tem, kdo bo najbolj sarkastičen ali celo najbolj žaljiv, ko gre za kak ukrep, ki nima pravega smisla.

Poskusimo se vedno, preden reagiramo in izgubimo živce, najprej živeti v vlogo tistega, na katerega se jezimo. Je res vsega kriv študent, ker kontrolira PCT potrdila, je res kriva prodajalka, ker se boji za službo, je kriv lastnik trgovine, ker se boji kazni, je kriv inšpektor, ker opravlja svoje delo? So krivi pravniki, ker so spisali odlok? Je kriva stroka, ker po svojem najboljšem vedenju ne najde druge rešitve? Je kriva vlada, ker se pri ukrepih zgleduje po drugih vladah evropskih držav, ker se boji zaskrbljujočih napovedi porasta okužb in posledično očitkov opozicije, da niso ukrepali? So morda krivi statistiki in matematiki? Ali smo krivi mi, ker ne zaupamo niti svetovni stroki oz. mislimo, da si je to vse skupaj nekdo izmislil in moramo biti proti vsej tej zgodbi. Četudi gre za zaroto, v kar osebno težko verjamem, je tisti nekdo tako močan, če je vse skupaj pripeljal do te točke, da ga mi v občini Duplek ne bomo ustavili, tudi protesti v Ljubljani in ostalih prestolnicah težko. Le dodatno sprli se bomo. Eni so za revolucijo, spet drugi ne. V družbi bodo vedno eni vročekrvno krdele volkov in drugi ovce.

Svet je zagotovo na preizkušnji. Morda smo za trenutno situacijo krivi vsi, morda nihče. Še vedno pa verjamem, da lahko z najmanj ranami iz situacije pridemo, če bomo ostali ljudje. Strpnost, razum, pogovor, empatija, sprejemanje drugačermislečih, tudi solidarnost in demokratično sprejemanje odločitev, to naj bodo še naprej lastnosti in vrednote človeka – tudi v teh časih.

Ostanimo ljudje in svet bo še naprej poln lepih zgodb, barv in življenja, polnega preizkušenj, pa tudi veselja, ko smo nagrajeni za svoj trud in svoja dobra dela. Jesen naj vas bogato obdari, razvaja z bogato paletto toplih barv in predvsem naj nas vse opomni na minljivost življenja.

Vse v življenju je začasno. Če gredo stvari dobro, uživajte, ker ne bo trajalo večno. Kadar ne gre najbolje, ne skrbite, minilo bo tudi to.

Mitja HORVAT,
župan

PRIZNANJA OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Častni občan občine Duplek je postal Ivan Vodeb, zlati grb občine Duplek pa je prejela doc. dr. Breda Mulec.

Osrednja prireditelj ob občinskem prazniku občine Duplek je vsako leto priložnost, da občina posebno pozornost nameni občanom, ki so s svojim delom in prizadevanji dosegli nekaj posebnega. Župan podeli priznanja odličnjakom, najboljšim športnikom, uspešnim kulturnim ustvarjalcem in zaslužnim občanom. Na letošnji osrednji prireditvi ob občinskem prazniku, ki je bila v petek, 18. junija 2021, v Športni dvorani Duplek, so Glonarjeva priznanja za uspeh, dosežen v času 9-letnega osnovnošolskega izobraževanja, prejeli naslednji učenci Osnovne šole Korena: Špela Arnuš, Tjaša Krajnc, Lija Mumlek, Gabriel Šabeder, Klemen Senekovič in Neli Turk ter naslednji učenci Osnovne šole Duplek: Alina Barbarič, Sofija Barsuchenko, Niko Breznik, Patricija Gole, Maša Kajbič, Zoja Knuplež, Jan Ludvik, Katja Pinterič, Sara Podgorelec, Zara Šauperl, Julija Zupan, Alina Bratovčak, Stojan Đorđević, Manca Gjura, Tim Kokol, Zoja Miholič, Matija Polner, Lana Repič, Tia Voglar in Žiga Zemljič.

Priznanja športnikom

Glasbenemu predahu z Evo Boto in nagovoru župana Mitje Horvata je sledila podelitev priznanj športnikom iz občine Duplek, ki so dosegli najboljše rezultate v letu 2020. Priznanja za perspektivnega športnika so prejeli Niko Grajfoner (judo), Jan Ludvik (karate) in Damjan Žinco (karate).

Priznanja za športne dosežke v letu 2020 so prejele Žana Ivana Halužan Sagadin (odbojka), Karin Ludvik (karate), Sara Rojs (karate) in Jana Rojs (karate).

Vrhunske športne dosežke so v letu 2020 dosegli Tilen Mulec (judo), Tajda Senekovič (judo) in Staš Kokotovič (judo).

Prejemniki priznanj

Za mnogoletni trud pri širitvi zanimanja za šport in razcvet športnih panog ter s tem zasluge na področju športa so posebno priznanje prejeli Robert Pintarič (kegljanje), Dejvi Pavlin (nogomet) in Matej Verbošt (karate).

Laskavo priznanje za športnico leta občine Duplek za leto 2020 je prejela Lija Mumlek. Lijini prvi teniški koraki so se začeli pri osmih letih na ŠRC Fontana pri takratnem klubu Tenis Team Maribor. Že dve leti je kot ena najperspektivnejših in najuspešnejših teniških igralk tudi članica slovenske teniške mladinske reprezentance, s katero se je udeležila srečanj v Bolgariji, Avstriji, Srbiji in na Hrvaškem. Na lestvici TZS je v letu 2020 zasedala 1. mesto. Na lestvici do 16 let je na 3. mestu, vendar v svoji starosti prva v tej kategoriji. Odmevnejši rezultati zadnjih tekmovanj:

- 2. mesto – zimsko državno prvenstvo v kategoriji do 16 let,
- 1. mesto – zimsko državno prvenstvo v kategoriji do 16 let – dvojice,
- 1. mesto v kategoriji do 18 let,
- 1. mesto – ekipni državni prvak do 14 let za leto 2020,
- 1. mesto – ekipni državni prvak do 16 let za leto 2020,
- 1. mesto – mednarodni Bergantov memorial v dvojicah do 14 let.

Za športnika leta občine Duplek za leto 2020 je bil razglašen Jurij Beber. Jurij se z atletiko ukvarja od septembra 2018, ko je postal član Atletskega društva Štajerska Maribor, kjer zavzeto trenira tek na kratke proge. V letu 2020 se je tekmovanj udeleževal v starostni skupini mlajših mladincev U18. Nekaj njegovih boljših rezultatov:

- 5. mesto – mednarodni miting v Radovljici, 200 m,
- 5. mesto – APS za mlajše mladince, mladinke na 100 m,
- 4. mesto – APS za mlajše mladince, mladinke na 200 m,

Vse foto: Marko Pigac

- 4. mesto – Prvenstvo Slovenije za mlajše mladince, mladinke – Nova Gorica, 100 m,
- 4. mesto – Prvenstvo Slovenije za mlajše mladince, mladinke – Nova Gorica 200 m,
- 1. mesto – Memorial Milana Baleka v Murski Soboti, 300 m,
- 4. mesto – Ekipno prvenstvo Slovenije za mlajše mladince, mladinke Velenje, 200 m,
- 1. mesto – Prvenstvo Slovenije v štafetah Maribor – 4-krat 300 m.

Podeljena so bila priznanja Civilne zaščite. Prejemniki Natalija Jakopec, Bojan Turčin, Darja Rojko, Mitja Horvat, Ekipa PP CZ Občine Duplek in Režijski obrat Občine Duplek so prejeli priznanje Vlade Republike Slovenije za predano delo in pomoč pri reševanju krize zaradi covid-19, Natalija Jakopec in Bojan Turčin pa še priznanje krovne organizacije Civilne zaščite prav tako za požrtvovalno delo v štabu Civilne zaščite Občine Duplek.

Priznanja zaslužnim občanom, ki so s svojim delom še dodatno prispevali k boljšemu življenju v občini Duplek, je župan podelil naslednjim prejemnikom: Tanji Usar – za uspešno delo v veterinarski ambulanti v občini Duplek, Darji Rojko – za požrtvovalno delo v štabu Civilne zaščite občine Duplek, Matjažu Velikonji – za požrtvovalno delo v štabu Civilne zaščite občine Duplek in Jožetu Murku – za požrtvovalno delo v Režijskem obratu Občine Duplek.

Priznanja na področju kulture

Priznanje je bilo podeljeno tudi na področju kulture, in sicer Glonarjeva plaketa, ki jo je prejela Andreja Zelenik. Andreja Zelenik je občanka občine Duplek, ki že od mladosti razvija svoj umetniški talent in je svoj umetniški potencial spremenila tudi v svoj poklic. Področja njene umetniškega ustvarjanja se raztezajo od risanja do fotografije, od poslikave telesa do tatujev, svoje znanje in strast do likovne umetnosti pa prenaša tudi na svo-

Andreja Zelenik

je učence v Osnovni šoli Duplek in Osnovni šoli Korena. Da tudi svoje pedagoško delo opravlja izvrstno, se lahko opazi že ob vstopu v šolske prostore obeh šol, saj jih običajno krasijo zanimive in kreativne razstave izdelkov učencev.

S svojimi idejami in ustvarjalnostjo je popestrila več šolskih in občinskih dogodkov, svojo družbeno angažiranost pri skrbi za otroke pa je pred leti izkazala kot pobudnica in glavna akterka v akciji zbiranja sredstev in postavitve otroških igral v Sp. Dupleku pri šoli.

V letih 2020 in 2021 je pomembno prispevala k snovanju in izvedbi festivala Vurko, za katerega se je ideja razvila na podlagi dveh otroških knjig o dečku in zmaju iz Vurberka avtorice Brede Mulec. Pod mentorstvom Andreje Zelenik so učenci Osnovne šole Duplek in Osnovne šole Korena pripravili kostume in sceno za festival, pomembno pa je prispevala tudi k oblikovanju programa festivala, ki bi lahko, glede na zgodovino Vurberka povezano vsebino, postal tradicionalen. Zaradi številnih organizacijskih dosežkov in predanega dela z mladimi na likovnem področju je prejela Glonarjevo plaketo.

Podelitev priznanj je s svojimi glasbenimi in hudomušnimi vložki popestrila Eva Boto.

Zlati grb občine Duplek doc. dr. Bredi Mulec

Najvišji občinski priznanji, zlati grb občine Duplek ter častni občan občine Duplek, pa sta začinili zaključek prireditve.

Priznanje Zlati grb občine Duplek je bil podeljen doc. dr. Bredi Mulec.

Doc. dr. Breda Mulec (1975), doma iz občine Duplek, je diplomirala na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru. Magistrirala je na Fakulteti za politične znanosti, pravo in javno administracijo Univerze v Atenah (2001) in na

doc. dr. Breda Mulec

Pravni fakulteti Univerze v Mariboru (2002). Doktorirala je na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Že dve desetletji živi in dela v Ljubljani. Svojo poklicno pot je začela v Državnem zboru Republike Slovenije, nato je službovala na različnih ministrstvih, trenutno pa je vodja kabineta ministra za kulturo. Je tudi predavateljica na Fakulteti za državne in evropske študije ter Evropski pravni fakulteti Nove univerze.

Piše znanstvene in strokovne članke, med znanstvenimi monografijami velja omeniti knjigo Ponižani in razžaljeni funkcionarji, uradniki in javni uslužbenci, ki je bila posebej predstavljena tudi v naši občini.

Kljub zavidljivi poklicni karieri in znanstvenoraziskovalnemu delu se v zadnjem času veliko posveča raziskovanju zgodovinskih virov in pisanju povesti z zgodovinsko tematiko ter otroški literaturi. Pravi, da ji je pisanje pravljic za njeno dušo v veliko veselje, saj stopi v pravljичni svet, predvsem pa skozi pravljичno pripoved sporoča najmlajšim bralcem tudi zgodovino, mite in legende krajev, kjer je odraščala.

V letih 2019 in 2020 je napisala vrsto zgodb za otroke o prijateljstvu med dečkom Aleksandrom in kačjim otrokom, zmajčkom Vurkom, s katerim skupaj odkrivata grad z okolico.

Zgodbe, ki se navezujejo na ta prostor, izhajajo iz že skoraj pozabljenih legend o sovinih duplih, splavarjih, razvpitih vurberških energetskih točkah in zakladih. Poleg izvirnih avantur je ganljivo tudi srčno prijateljstvo med dečkom in zmajčkom. Zgodbe so izšle v dveh knjigah, prvi z naslovom Aleksander in vurberški zmaj in drugi z naslovom Aleksander in vurberški zmaj v deželi nenavadnih bitij. S knjigama je predstavila ime in zgodovino krajev občine Duplek širši slovenski javnosti. Prav tako je v sodelovanju z obema našima šolama prvo knjigo predstavila na knjižnem sejmu v Ljubljani in na ta način še dodatno pripomogla k promociji naše občine. Nadaljevanje tega sodelovanja je tudi nastanek festivala Vurko, ki je letos prvič potekal na gradu Vurberk. Dr. Breda Mulec tudi redno objavlja zgodovinsko zanimive in z vidika ohranjanja kulturne dediščine izjemno dragocene članke v občinskem glasilu Novice občine Duplek.

Častni občan občine Duplek je postal Ivan Vodeb

Ivan Vodeb je župnik v župniji Svetega Martina pri Vurberku od leta 1988. Najprej je bil kaplan (od 1981 do 1988), nato župnijski upravitelj (od 1988 do 1999), od leta 1999 naprej pa je župnik.

Ivana Vodeba pozna veliko generacij in za vsakega je človek z velikim srcem, lepo besedo in čutom za pomoč sočloveku, krajanu in faranu. Vedno je bil in je pripravljen pomagati, stopiti naproti, iskati rešitve za dobro ljudi.

Kot kaplan je k mladinskim sestankom privabil mlade, ki jih je vodil na poti življenja. Na mladinskih sestankih so se mladi družili ob petju, mladinskih pohodih, kolesarjenju. S svojim izjemnim čutom za delo z mladimi je privabil k nedeljskim mašam vse generacije, ki so z veseljem prisostvovala sodobnim metodam maševanja in petja. Bil je eden prvih ustvarjalcev spletne strani v naši občini, na

Častni občan Ivan Vodeb

kateri je že v času računalniškega opismenjevanja občane seznanjal in informiral, že pred leti je bil dostopen po elektronski pošti, dandanes pa tudi na mobilnih aplikacijah.

Rad sodeluje tudi z občino, društvi in vaško skupnostjo. Vsako leto z Društvom prijateljev konj izvede žeganje konj na god sv. Štefana, zavetnika domačih živali. Prav tako vsako leto opravi blagoslov motoristov. Na god sv. Martina zmeraj pripravi praznično mašo v sodelovanju s povabljenimi gosti, vaško skupnostjo, društvi in občino. V zadnjih letih je organiziral tudi srečanja zakonskih jubileantov in k obredu povabil vse zakonce, ki so se poročili v naši župniji ali pa v njej prebivajo.

Naredil je veliko za svojo domačo faro. Cerkev, ki ni samo objekt cerkvenega bogoslužja, ampak je tudi kulturni spomenik, je obnovil v celoti, od zvonika, strehe, orgel, fresk in klopi do oltarjev. Obnovljeni so tudi pomozni prostori, ki služijo ne samo verouku, temveč jih brezplačno odstopi tudi mladim za različne aktivnosti, kjer se družijo in povezujejo. V teh prostorih je imel redne vaje zbor Sv. Martina in kasneje zbor Primus, ki je izvajal številne posvetne glasbene projekte ter z nastopi gostoval po vsej občini in tudi izven nje in tako skrbel za prepoznavnost domačega kraja. Pomaga tudi ljudem, potrebnim socialne pomoči; tako v hiši župnije nudi brezplačno stanovanje občanu, še dvema občanoma pa zaračunava simbolno najemnino. Dosegljiv je vsak trenutek in vedno pripravljen pomagati vsem, ne glede na veroizpoved ali pripadnost Cerkvi.

Rad se odzove vabilu na občinske prireditve in srečanja društev ter povabilom občanov. Vsako leto (razen lanskega in letošnjega zaradi covid) izvede z vaško skupnostjo Sp. Duplek in Občino Duplek »voroško« žeganje pred občinsko stavbo.

Kot predstavnik župnije se srečuje s številnimi ljudmi po Sloveniji in tudi izven nje. Vedno zna priporočati obisk naših krajev, govoriti o lepotah naše občine, o znamenitostih in posebnostih našega kraja.

Ivan Vodeb je župnik, ki je zelo priljubljen pri mnogih. S svojim delom, mirnostjo, iskrenostjo in izrazito nekonfliktnim značajem je pridobil spoštovanje mnogih

občanov, ki so ponosni in hvaležni, da imajo takšnega župnika. V času svojega delovanja v občini Duplek je pripomogel k prepoznavnosti kraja navzven, razvoju kraja, predvsem pa razvijanju osnovnih človeških vrednot med ljudmi, kot so poštenost, solidarnost in strpnost.

Dosežki vseh teh izjemnih ljudi nas opominjajo, da lahko vsak posameznik s trudom in prizadevanji veliko doseže. Pomembno in potrebno pa je, da znamo izjemne ljudi pohvaliti in se jim na primeren način tudi zahvaliti.

Prireditev se je zaključila z glasbo. Po dolgem času so se sestali člani pevskega zbora Primus, ki je za konec odpel dve pesmi.

Milena Ropoša

Eva Boto

Vse foto: Marko Pigac

IVAN VODEB – ČASTNI OBČAN OBČINE DUPELEK

Na 17. redni seji svetniki obravnavali kandidate za najvišja priznanja občine.

Na podlagi Javnega razpisa za podelitev priznanj občine Duplek za leto 2020, ki je bil objavljen v prvih letošnjih Novicah občine Duplek, sta za priznanje častni občan občine Duplek prispela dva predloga in en za priznanje zlati grb občine Duplek. Prejete predloge je obravnavala Komisija za podelitev občinskih priznanj in odlikovanj občine Duplek in sprejela sklep, da občinskemu svetu predlaga, da podeli naziv častnega občana občine Duplek Ivanu Vodebu, priznanje zlati grb občine Duplek pa Bredi Mulec. Oba predloga je občinski svet potrdil. Priznanja je podelil župan na slavnostni podelitvi ob občinskem prazniku Dupleški teden.

Na predlog Regionalne razvojne agencije za Podravje – Maribor so svetniki po opravljeni obravnavi gradiva sprejeli sklep o nakupu in pripojitvi Inštituta WCYCLE Maribor k agenciji. Prednosti pripojitve so delovanje zaposlenih znotraj najmočnejše razvojne agencije v regiji z močno in visoko izobraženo kadrovske ekipo ter dobrim sodelovanjem z vsemi pomembnimi regijskimi institucijami in partnerji v tujini. Omogočena bo boljša priprava evropskih projektov zaradi lažje zagotovitve lastnih sredstev pri financiranju le-teh. Omogočeno bo črpanje sredstev iz kohezijskih skladov, saj je RRA nosilna agencija v Podravju za novo finančno perspektivo. Z vzpostavitvijo raziskovalnega oddelka in sodelovanja z univerzo bodo vzpostavljeni pogoji za izvedbo inovativnih projektov.

S proračunom za leto 2021 so Mestna občina Maribor in ostale občine solastnice družbe sprejele Letni program prodaje občinskega finančnega premoženja in v njem kot predmet prodaje določile tudi prodajo naložbe v družbo Farmadent, d. o. o. Za doseg zastavljenega cilja so morali občinski sveti vsake občine obravnavati in sprejeti tudi posamezni program prodaje poslovnih deležev družbe.

Zaradi poteka mandata dosedanjim članom Sveta zavoda Osnovne šole Korena so svetniki imenovali Mihaelo Mulec, Kajo Kristl Kopp in Vesno Kraljevič za nove predstavnice ustanovitelja za naslednje 4-letno mandatno obdobje.

Imenovali so tudi novo predstavnicu ustanovitelja v Svet zavoda Mariborske knjižnice. Naslednji mandat bo inte-

rese občine zastopala Tjaša Simonič.

Svetniki so po skrajšanem postopku sprejeli nov Odlok o grbu, zastavi, občinskem prazniku ter priznanjih občine Duplek, ki pa se vsebinsko bistveno ne razlikuje od dosedanjega odloka. Gre za manjšo spremembo v poimenovanju komisije, ki odloča o predlogih za podelitev priznanj in odlikovanj. Po dosedanem odloku je bila to Komisija za občinska priznanja, z novim pa se poenoti poimenovanje s Sklepom o imenovanju komisije, tako da je po novem to Komisija za podeljevanje priznanj in odlikovanj občine Duplek. Opravljen je tudi manjši redakcijski popravek v številčenju členov.

Ureditev mirujočega prometa

Sprejet je bil tudi Odlok o ureditvi mirujočega prometa v naši občini, saj do sedaj ni bilo sprejetega akta o urejanju mirujočega prometa. Posledično ni bilo pravne podlage za delo medobčinskih redarjev na tem področju. Sprejeti odlok določa javne parkirne površine in ureja parkirni režim na teh površinah. Daje pravno podlago za kaznovanje prekrškarjev, ki bodo parkirali svoja vozila na površinah, ki parkiranju niso namenjena, med drugim tudi na zelenih površinah, kmetijskih zemljiščih, otroških in drugih igriščih ter na funkcionalnih zemljiščih spomenikov in obeležij. Parkiranje na kmetijskih zemljiščih je izjemoma dovoljeno s soglasjem lastnika zemljišča in ob upoštevanju določil Zakona o ohranjanju narave v času večjih javnih prireditev, pri katerih kapaciteta obstoječih parkirišč ne zadošča. Določeni so tudi pogoji in način odstranitve ter hrambe nepravilno parkiranih in zapuščenih vozil.

Predvideno je, da konkretna območja parkirnih površin in prometni režim na teh površinah določi župan, prometno ureditev pa pristojni organ. Javne površine, na katerih se plačuje parkirna, čas, ko se le-ta plačuje, ter njeno višino bo določil občinski svet. Z javnimi parkirnimi površinami upravlja Občina Duplek ali od nje pooblaščen izvajalec.

Globe za prekrške so določene v razponu od 40 do 200 EUR za fizične osebe ter od 200 do 600 EUR za pravne osebe in samostojne podjetnike. Nadzor nad izvajanjem določb, za kršitev katerih je predpisana globa, bo opravljalo medobčinsko redarstvo.

S sprejetjem novega pravilnika o uporabi objektov v lasti

občine, v katerem sta združena Pravilnik o uporabi športnih in drugih objektov v lasti občine in Pravilnik o uporabi Športne dvorane Duplek, so določena enotna merila in kriteriji za oddajo terminov v teh objektih. Cene za njihovo uporabo pa na novo definira sprejeti Sklep o določitvi cen za uporabo objektov v lasti Občine Duplek. Sprejet je bil tudi Sklep o cenah uporabe opreme v lasti občine, ki ureja uporabo naslednje opreme: izposojajo klopice in mize, čiščenje prtov, izposojajo montažnega prireditvenega šotora, pagode.

Nove cene pomoči na domu

Svetniki so obravnavali tudi predlog zvišanja cene socialnovarstvene storitve pomoči družini na domu za leto 2021. Ker se je ekonomska cena oskrbe na domu ob delavnikih, sobotah in nedeljah v povprečju zvišala za 9,5 %, so se tudi cene za uporabnika v povprečju zvišale za 9,5 %, tako da znaša po novem cena za učinkovito uro pomoči na domu ob delavnikih in sobotah 5,91 EUR, ob nedeljah 8,29 EUR in ob praznikih 8,77 EUR na uro.

Občinski svet je tudi potrdil Poslovno poročilo Osnovne šole Korena za leto 2020 in sprejel sklep, da se bo primanjkljaj prihodkov nad odhodki, izkazan v Poslovnem poročilu Osnovne šole Korena za leto 2020, v višini 15.729,16 EUR kril iz občinskega proračuna. Iz poslovnega poročila je razvidno, da je primanjkljaj nastal v večini na področju osnovnošolskega izobraževanja predvsem zaradi zaprtja šol, zato so se zmanjšali prihodki iz šolskih kosil, stroški zaposlenih na tem področju pa so ostali enaki.

Kot zadnjo točko dnevnega reda so svetniki obravnavali predlog Odloka o 3. rebalansu proračuna Občine Duplek za leto 2021 in ga tudi potrdili. Zaradi večjega popravila na dotrajanem tovornem vozilu KIA je namreč občina morala pristopiti k nabavi novega dostavnega vozila. Za realizacijo projekta, povezanega z nabavo novega vozila, so nakup vozila vključili v Načrt razvojnih programov in v Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem občine, v proračunu pa zanj z rebalansom zagotovili finančna sredstva.

Dušanka Novak

DUPLEŠKI ŠPOR(T)HET

Občina Duplek je tudi v letošnjem letu v okviru občinskega praznika organizirala Dupleški špor(t) het. Dogajanje na območju gramoznice je bilo pestro, saj so obiskovalci lahko že drugo leto zapored v prijetnem ambientu okušali kulinarične dobrote različnih ponudnikov. Na stojnicah ob jezeru so bili na voljo različni brezplačni degustacijski meniji in ostala ponudba naslednjih ponudnikov: MarLey smokin BBQ, Miyabi, Huda Liza, Kremko, Oui Chef, Cantante, Gostilna Valerija, Laguna bar, Mojster vafelj in Fidebo Food truck. Poskrbljeno je bilo tudi za animacijo otrok; starši so tako lahko bolj sproščeno uživali ob preizkušanju vseh kulinaričnih dobrot. Prijetno okolje ob jezeru, odlična kulinarična ponudba in poletne temperature so namreč recept za lepo preživet dan ter ustvarjanje novih spominov.

Tjaša Simonič

Foto: Marko Pigac

ZAHVALA ZA DONACIJE IN SPONZORSTVA

V letu 2021 smo ponovno oživel in popestrili praznična dogajanja v naših krajih z obilico dogodkov; izvedli smo nekaj tradicionalnih prireditev, prav tako pa nekaj posebnih.

V novi športni dvorani smo pripravili osrednjo prireditev ob občinskem prazniku in podelitev priznanj, kjer je bila osrednja gostja Eva Boto.

Veliko dogodkov je potekalo v času občinskega praznika Dupleški teden. V okviru Dupleškega tedna smo med drugim gostili tudi druge prireditve, na primer streljanje z zračno puško, tekmovanje v kegljanju s kroglo na vrvi, športni ribolov, slikarsko kolonijo na Vurberku in druge.

V juniju se je na gradu Vurberk odvijal Otroški kulturno-umetniški festival Vurko. Junijsko dogajanje je bilo kulinarčno obarvano; izvedli smo že drugi Špor(t)het, na katerem smo v čudovitem ambientu ob dupleškem jezeru gostili različne kulinarčne mojstre.

Vsem, ki ste nam pomagali s finančnimi sredstvi, bi se na tem mestu želeli zahvaliti za donacijske prispevke in sponzorska sredstva, ki ste nam jih namenili za izvedbo številnih prireditev. Bila so nam v veliko pomoč, da smo lahko popestrili dogodke. Za sodelovanje in pripravljenost pomagati se vam še enkrat najlepše zahvaljujemo.

Zahvala gre naslednjim sponzorjem in donatorjem (navedeni so po abecednem redu):

- Branimir BRUMEN, s. p.,
- BRANKO DAMIŠ, s. p.,
- ČISTO MESTO PTUJ, d. o. o.,
- ENERGO-MAKS, d. o. o.,
- ENERGO PLUS, d. o. o.,
- FARMADENT, d. o. o.,
- KREMEN MB, d. o. o.,
- KOMUNALA SLOVENSKE GORICE, d. o. o.,
- KOPUN SIMTO, d. o. o.,
- LEKARNA DUPLEK – NEVENA ŠAJBER,
- MEDIKUS, d. o. o.,
- SAVA MED, d. o. o.,
- USTANOVA ZDRAVO JUTRI – Fundacija za ohranitev Drave in družbeni razvoj Maribora.

Mihaela Borovnik

OBISKAL NAS JE MINISTER ZA KULTURO DR. VASKO SIMONITI

Foto: Dejan Stanko

V okviru regijskega obiska Vlade Republike Slovenije v Podravju je občino Duplek v sredo, 30. junija 2021, obiskal minister za kulturo dr. Vasko Simoniti. V spremstvu državne sekretarke na Ministrstvu za kulturo RS dr. Brede Mulec je najprej obiskal grad Vurberk, kjer so ga sprejeli župan občine Duplek Mitja Horvat ter člani Gledališkega društva Vurberk. V imenu Turističnega društva Vurberk ga je pozdravil Janez Toplak. Župan je ministra seznanil s potekom in rezultati obnovitvenih del na ostankih gradu Vurberk, ki jih je sofinanciralo tudi Ministrstvo za kulturo RS, predstavniki društev pa so predstavili bogato zgodovino gradu in aktivnosti, ki na gradu potekajo v sodobnosti ter so prav tako raznolike in bogate.

Minister je obiskal tudi novo športno dvorano Duplek, ki je zgrajena tako, da lahko služi tudi kulturnim dejavnostim. Za ta namen je bila v dvorani pripravljena razstava likovnih del učencev Osnovne šole Duplek in Osnovne šole Korena ter izvirniki ilustracij mladega umetnika Vanje Flisa, ki so objavljene v slikanicah Aleksander in vurberški zmaj ter Aleksander in vurberški zmaj v deželi nenavadnih bitij. Ker potrebuje dvorana za kulturne prireditve še nekaj dodatne opreme, bi bila finančna pomoč Ministrstva za kulturo RS dobrodošla.

Milena Ropoša

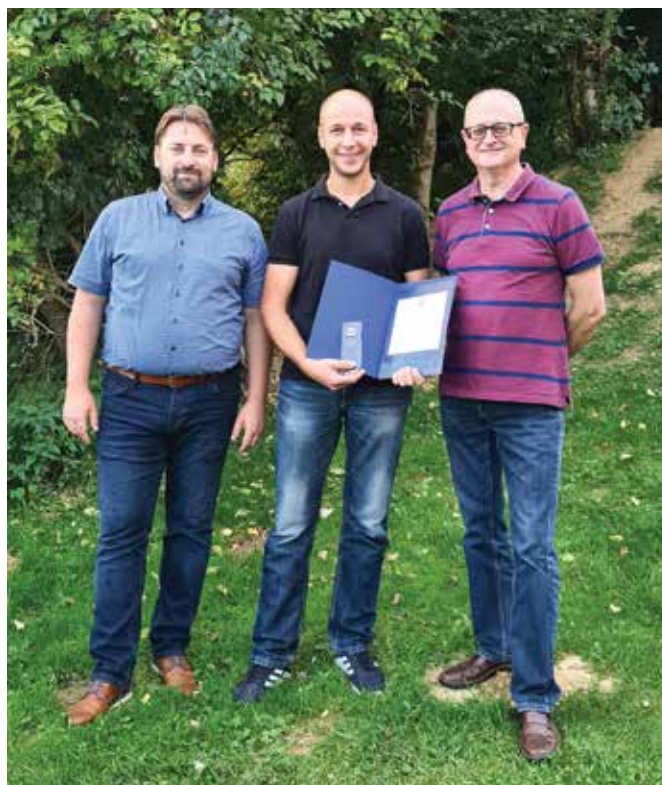
PGD KORENA PREJELO PRIZNANJE JAVNE AGENCIJE ZA VARNOST V PROMETU

Javna agencija Republike Slovenije za varnost v prometu je v letu 2020 razpisala poziv za predlaganje kandidatov za podelitev priznanj v obliki bronastega, srebrnega in zlatega znaka AVP za leto 2019. Priznanja se v skladu s Pravilnikom o priznanjih na področju preventive, vzgoje in varnosti prometa, podeljujejo najbolj zaslužnim posameznikom in organizacijam za njihov prispevek na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu.

Na predlog Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Duplek je bronasto priznanje prejelo PGD Korena za večletno aktivno sodelovanje pri dejavnostih občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Vsako leto najmanj pet članov društva aktivno sodeluje pri izvajanju preventivne akcije »Varna šolska pot«, vsako leto tudi pripravijo zaključno srečanje z ostalimi prostovoljci pri omenjeni akciji sveta. Oktobra vsako leto sodelujejo pri izvajanju akcije »Pešci«, ki jo prav tako organizira občinski SPVCP. Prav tako sodelujejo pri zagotavljanju prometne varnosti ob izvajanju večjih prireditev v Kulturnem domu Korena.

Priznanje bronasti znak AVP je na letošnjem zaključnem srečanju SPVCP in vseh prostovoljcev, ki je bilo 13. septembra 2021, prevzel poveljnik PGD Korena Stanko Krajnc. Priznanje je podelil predsednik SPVCP Marjan Vrbnjak ob navzočnosti župana občine Duplek Mitje Horvata.

Dušanka Novak

Župan Mitja Horvat in predsednik SPVCP Marjan Vrbnjak ob podelitvi priznanja poveljniku PGD Korena Stanku Krajncu»

Foto: arhiv občine

»ŽIVI ZDRAVO. POTUJ TRAJNOSTNO.«

To je slogan letošnjega Evropskega tedna mobilnosti

Kamorkoli se čez dan odpravite, na cilj pridete bolj sproščeni, zdravi in zadovoljni, če svojo pot opravite peš, s kolesom ali pa denimo z rolerji. Zakaj? Ker je potovanje brez avtomobila vedno povezano z gibanjem telesa, s svežim zrakom in z boljšim stikom z okolico. Aktivna mobilnost tako nadomešča potrebo po sproščanju in rekreaciji, hkrati pa je tudi poceni in tako rekoč idealna za krajše razdalje (hoja do 2 km, klasično kolo do 5 km, električno še veliko več). Prednosti aktivne mobilnosti smo najbolje spoznali v času epidemije koronavirusa, ko je aktivna mobilnost zacvetela tudi na naših ulicah.

Evropski teden mobilnosti (ETM) vas je povabil, da se v prizadevanju za višjo kakovost življenja pridružite 220 milijonom ljudi po vsej Evropi. Med 16. in 22. septembrom 2021 se je 84 prijavljenih slovenskih občin na različne načine pridružilo obeležitvi tega tedna, ki letos poteka pod sloganom »Živi zdravo. Potuj trajnostno.«.

In kaj lahko storimo posamezniki?

- Vozite manj.

Povprečen slovenski avtomobil na leto »popije« 1.400 evrov bencina, izpusti pa 3.120 kg CO₂. Najbolj onesnažen zrak dihajo prav vozniki, ujeti v koloni.

- Pustite avto doma, uporabljajte kolo ali noge.

Vsako osmo potovanje z avtomobilom je krajše od 500

metrov. Namesto z avtom se na krajše poti odpravite s kolesom, peš ali pa uporabite javni prevoz. V vašem kraju bodo zaradi tega ulice bistveno prijetnejše za življenje, vi pa boste tako spotoma poskrbeli tudi za rekreacijo. Namesto za vožnjo porabite prosti čas za družino, konjičke, šport ali zabavo. Namesto za gorivo denar namenite virom boljšega počutja.

- Ne vozite se sami.

V službo se peljite skupaj s sodelavci. Z družino organizirajte skupne opravke, da se peljete čim manjkrat. Z drugimi starši se dogovorite za prevoz več otrok skupaj. S tem boste prihranili čas, denar in zmanjšali vpliv na okolje.

- Vozite odgovorno.

Z manj agresivno vožnjo boste močno znižali količino izpustov, porabo goriva in raven hrupa. Poskrbite za zmanjšanje porabe goriva – odstranite strešni prtljažnik, kadar ga ne potrebujete, redno vzdržujte avto in poskrbite za pravilno polnjenje pnevmatik, ne puščajte avtomobila v prostem teku – vsak postanek, daljši od 10 sekund, je potratnejši od ponovnega vžiga motorja.

- Bodite sprememba na bolje.

Delodajalcu predlagajte spodbujanje alternativnih oblik prevoza na delo. Od lokalnih oblasti zahtevajte informacije o kakovosti zraka in ukrepe za njegovo čistočo.

Predlagajte preoblikovanje parkirišč v igrišča, parke ali prostore s kulturnimi prireditvami. Tako bodo osrednji prostori vaše lokalne skupnosti, zdaj viri hrupa in gneče, postali kraj srečevanj in vir zadovoljstva.

- Umaknite avtomobile z ulic.

Kadar je to mogoče, parkirajte izven mestnih središč in tako pomagajte rešiti ulice iz oprijema pločevine. Podprite spremembe prometnih ureditev v svojem kraju in sooblikujte območja brez avtomobilov.

Letošnjemu Evropskemu tednu mobilnosti se pridružu-

jejo tudi nekatere občine ustanoviteljice Skupne službe varstva okolja. Njihove programe lahko najdete na povezavi <http://okolje.maribor.si/okoljski-dnevi/evropski-teden-mobilnosti/>.

Programe dogodkov ETM 2021 po celotni Sloveniji in veliko zanimivosti na temo trajnostne mobilnosti lahko najdete na povezavi www.tedenmobilnosti.si.

Nina Gornik Mulec

SOU Maribor, Skupna služba varstva okolja

PRIDOBILI SOFINANCERSKA SREDSTVA

S kolesom na igrišče na ogled nogometne tekme pod reflektorji

Za realizacijo operacije S kolesom na igrišče, katere vrednost zanaša 64.000 evrov, so nam na podlagi uspešne prijave na 3. Javni poziv za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja na območjih občin, ki so povezane v lokalno akcijsko skupino LAS OVTAR Slovenske gorice, sofinanciranih iz Evropskega regionalnega sklada (ESRR); Ukrep PRP 19.2.: Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, zagotovljena sofinancerska sredstva do višine 39.900 evrov.

Skladno z zahtevami Strategije lokalnega razvoja smo pri realizaciji načrtovanih aktivnosti zasledovali cilje varovanja okolja z vzpostavitvijo infrastrukture, ki zmanjšuje onesnaženost, omogoča rabo obnovljivih virov energije in spodbuja uporabo okolju prijaznih oblik transporta. Operacijo smo izvedli v upravičenem območju, to je kraju Sp. Duplek, kjer smo v bližini vhoda v šolo postavili nadstrešnico za kolesa, pod katero je mogoče parkirati 30 koles, na območju med šolo in športno dvorano pa postavili štiri pametne klopce s solarnimi celicami, na katerih je mogoče z USB polnilcem ali brezstično napolniti mobilne telefone, tablice, pametne ure, kamere ipd.

Promocija e-koles in testne vožnje

Foto: Natalija Jakopec

Pri dveh klopcah je mogoče polniti tudi baterije e-koles, e-skirojev in e-vozičkov, katerih uporaba postaja vse pogostejša.

S prenovo obstoječe razsvetljave nogometnega igrišča smo zmanjšali vpliv svetlobnega onesnaževanja ter zagotovili enakomerno in zadostno osvetljenost igrišča. Prenovljeno igrišče ustreza vsem zahtevam nogometne zveze za izvedbo uradnih nogometnih tekem 1. lige MNZ Maribor pod reflektorji. Registracija igrišča je bila uspešno izvedena, kar pomeni, da bodo v prihodnje tekme na domačem igrišču tudi v večernem času.

Nogometno igrišče s prenovljeno razsvetljavo Foto: Rok Pintarič

Skupaj z Nogometnim klubom Duplek, partnerjem projekta, spodbujamo vključenost različnih družbenih skupin v prostočasne aktivnosti. Prireditev Dan nogometa, ki jo je organiziral in izvedel Nogometni klub Duplek, je bila množično obiskana. Na turnirju so se pomerile številne ekipe okoliških nogometnih šol. Nogometno tekmo je prvič odigrala tudi ženska rekreacijska ekipa, v tekmi pod novimi reflektorji pa se je pomerila županova ekipa z ekipo NK Duplek.

Tekma ženske rekreacijske ekipe proti U11 NK Duplek

Foto: Natalija Jakopec

Pametne klopcе

Foto: Natalija Jakopec

Natalija Jakopec

TUDI VAŠA BESEDA ŠTEJE

Evropska komisija vabi: Konferenca o prihodnosti Evrope

Konferenca o prihodnosti Evrope je nova odprta in vključujoča oblika posvetovalne demokracije, njen namen pa je Evropejcem omogočiti večji vpliv pri oblikovanju evropskih politik. Začela se je maja letos, potekala bo pa do junija 2022. Skupno predsedstvo (Evropska komisija, Evropski parlament in Svet EU) se je zavezalo, da bo spremljalo njen potek in ugotovitve.

K sodelovanju na konferenci želimo pritegniti čim večje število ljudi vseh starosti, spolov in prepričanj iz vseh družbenih okolij, še posebej lokalne skupnosti, nevladne organizacije, izobraževalne in kulturne ustanove, socialne zavode ter skupine državljanov.

Kako se lahko vključite?

Na spletni platformi objavite svoje zamisli in predloge na katerokoli temo o prihodnosti Evrope.

- Platforma je večjezična, vse objavljene zamisli in ideje pa računalnik avtomatsko prevede v izbran evropski jezik.
- Objavlja lahko kdorkoli, ki se zaveže k spoštovanju temeljnih načel konference.

Komentirajte, delite ali podprite že objavljene ideje.

Udeležite se dogodkov o prihodnosti Evrope:

- Na platformi poiščite dogodke v svoji bližini ali spletne dogodke, ki potekajo pod okriljem konference.

Organizirajte in objavite lasten dogodek o prihodnosti Evrope:

- Primeri vključujočih in sodelovalnih dogodkov v živo ali po spletu: pogovor, debata, srečanje ...
- Na platformi lahko objavite tudi že načrtovane dogodke, ki se dotikajo tem, ki so pomembne za prihodnost Evrope.

- Vsi udeleženci in dogodki morajo spoštovati listino konference o prihodnosti Evrope, ki določa standarde za spoštljivo vseevropsko razpravo.
- Po koncu dogodka zapišite zamisli in ideje, ki so jih udeleženci podali na dogodku. Za napotke se lahko obrnete na Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji ali na EUROPE DIRECT informacijske točke v šestih slovenskih regijah.

Kaj se bo zgodilo z zbranimi idejami?

Ključne ideje in priporočila s platforme bodo prispevala k omizjem z evropskimi državljanami in državljani ter plenarnim zasedanjem Evropskega parlamenta, kjer se bo razpravljalo o teh zamislih in priporočilih, vse skupaj pa bo pripomoglo k oblikovanju zaključkov konference.

Več na spletu:

- futureu.europa.eu (spletna platforma konference o prihodnosti Evrope)
- slovenia.representation.ec.europa.eu (Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji)
- europedirect.si (informacijske točke EUROPE DIRECT)

Tina Radaković,
Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji

NA TRŽNICO Z OVTARJEM

Predstavitve lokalnih ponudnikov na tržnici Duplek

4. septembra 2021 je Sp. Dupleku potekala skupna prireditve Občine Duplek in LAS OVTAR Slovenskih goric Na tržnico z Ovtarjem z namenom oživiti tržnično dejavnost in predstaviti lokalno ponudbo po občinah, da bi potrošniki več uporabljali lokalno pridelano hrano, kmetijske pridelke in izdelke domačih kmetij, vinarjev, ponudnikov kulinarike in proizvode – izdelke domačih obrti. Nastop na tržnici v Dupleku je bil brezplačen, saj je bil namen pritegniti čim več ponudnikov različnih dejavnosti iz občin, ki sodelujejo v Ovtarju.

Projekt pospeševanja dejavnosti trženja kmetijskih pridelkov je bil zasnovan pred leti v skupnih prizadevanjih 12 občin, ki sodelujejo v LAS OVTAR Slovenskih goric, da bi oživili lokalne tržnice in tako odprli domačim potrošnikom in širše nove možnosti pri izbiri pridelkov s kmetij in izdelkov malega gospodarstva. Ponudba bi zajela kmetijske pridelke, vinarstvo, domačo obrt, ročna dela, gastronomijo v več občinah, s čimer bi se pospeševala kmetijska pridelava ne glede na velikost kmetij. Hkrati bi povečali samooskrbnost.

Župan Mitja Horvat je v svoji izjavi za javnost poudaril pomen sodelovanja z LAS OVTARJEM in prizadevanja občine za pospešitev lokalne pridelave. Svoje misli je strnil

z besedami: »Zelo sem vesel, da smo skupaj z RASG in KGZS zavod Maribor uspeli s projektom Na tržnico z Ovtarjem. S tem projektom želimo oživiti dogajanje in mrežo tržnic in ponudnikov na območju LAS OVTAR. Občina Duplek sicer že ima dobro sprejeto tržnico, kjer so vsako soboto prisotni predvsem domači ponudniki prehrane, verjamem pa, da obogatena ponudba drugih ponudnikov z območja Slovenskih goric in kulinarično dogajanje na tržnici lahko dodatno prispevata k promociji in predvsem osveščanju kupcev, da cenijo in kupujejo lokalne pridelke. Zato si seveda želim, da bi takšni obogateni tržni dnevi bili nekako tradicionalni, da bi se ljudje nanje navadili ter bi na neki način dogajanje na tržnici postalo koristen, prijeten in zdrav dogodek.

Predstavnica Razvojne agencije Slovenske gorice, d.o.o., dr. Milojka Domajnko, je v svoji izjavi zapisala:

»Razvojna agencija Slovenske gorice je v sodelovanju z občinami na območju LAS OVTAR Slovenskih goric v letošnjem letu začela izvajati podpirne dogodke in aktivnosti za oživetev tržnic in tržničnih dni. V soboto, 4. septembra 2021, v dopoldanskem času je tržnica potekala v občini Duplek, kjer so svoje izdelke zraven že poznanih domačih ponudnikov ponujali ponudniki s celotnega ob-

Vse foto: Franc Fras

močja LAS. Sodelovalo je 21 kmetij in mojstrov domače obrti, izvedene so bile tudi delavnice za obiskovalce in ponudnike, predvsem o pripravi hrane iz lokalnih pridelkov in možnostih povezovanja ter prednostih nakupovanja lokalnih izdelkov in uživanja hrane. Za show cooking – pripravo hrane iz lokalnih živil – je poskrbela partnerica v projektu – KGZ Maribor v sodelovanju z Mojco Polak z Visoke šole za gostinstvo in turizem Maribor. Miša Pušenjak pa je z vrtnarskimi nasveti bila na razpolago obiskovalcem tržnice.«

Ljudje se vedno bolj zavedamo, da je hrana iz naše bližine tista, ki je višje kakovosti, je sveža, dozorela in živa, zato je še posebej pomembno, da tržnico večkrat obiščemo in podpremo lokalne ponudnike.

Tudi v občini Duplek se trudijo spodbujati obisk tržnice, zato so pristopili k sodelovanju v omenjenem projektu Na tržnico z Ovtarjem, sofinanciranim iz sredstev CLLD (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja). Vzpostavila se bo mreža tržnic in tržničnih dni na celotnem območju LAS. Na tak način bo na tržnici vedno več ponudnikov, povečala se bo pestrost ponudbe, tržnico pa bomo popestrili še z dodatno ponudbo aktivnosti tudi v prihodnje.

V novembru se bodo v sodelovanju s KGZ Maribor začela še izobraževanja za zelenjadarje, na katerih bodo ponudniki imeli možnost izobraževanja o postopkih pridelave in predelave izbranih zelenjadnic (repa, zelje, fižol) in krompirja, ki so na območju Slovenskih goric tradicionalno prisotni. Dodana vrednost izobraževanja bosta možnost pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije za zelenjadarja in knjižica s tehnološkimi navodili o pridelavi in predelavi izbranih vrtnin. Začetek izobraževanj bo objavljen na spletni strani www.rasg.si.

Predstavitev lokalnih ponudnikov na tržnici:

Na skupni prireditvi Občine Duplek in LAS OVTAR so se na tržnici v Sp. Dupleku predstavili naslednji ponudniki: Hiša vin Kokol, Sadjarska kmetija Vogrin, Kmetija Rojko, Kmetija Pesel, Kmetija Grušovnik, Kmetija Murko, Kmetija Žnidarič, Kmetija Kitek-Škof, VVD Trta, društvo Melisa Korena, Vrtnarstvo Tement, Kristina Budja, Zadruga Dobrina, društvo Ohranimo naravo čisto, Ivan Vajngerl – suha roba, Franc Ruhitel – izdelki iz volne, Petra Ješovnik – testenine, Miran Muhič – čebelji proizvodi, zeliščni vrt Pri Jožici, Jožica Šerbinek, Jakobski Dol, WOOD RETRO FASHION, Robert Ferlinc, Sv. Trojica – leseni nakit, Alojzija Zemljič – domača obrt/ročna dela, izdelki iz testa, Miša Pušenjak in Mojca Polak, sadjarska kmetija Vogrin. Na stojnici na tržnici se je predstavila Katarina Gornik – lastna pridelava vrtnin. Predstavili so se tudi vinogradniki Milan Simonič, Janko Praviček, Anton – Tonček Slanič in kletar občine Duplek Bojan Pravdič ter inovativna vinogradniška kmetija Hiša vin Kokol iz Ciglenc. Ivan Vajngerl je ponujal bogat asortima izdelkov suhe robe, kuhinjskih pripomočkov, orodja, opreme za delo na kmetijah, okraske, darila ...

Franc Fras

POZDRAV IZ UREDNIŠTVA

Rok za oddajo člankov je najkasneje

19. november 2021.

Prosimo vas, da članke oddate v Wordovem dokumentu, kjer označite, kje se posamezna slika nahaja, slike pa oddate posebej v jpg. formatu.

Slike morajo biti zaradi kvalitete vsaj 300 dpi ločljivosti.

Uredniški odbor

V POKOJ ODŠLA SODELAVCA REŽIJSKEGA OBRATA OBČINE DUPELEK

Letos sta se upokojila dolgoletna sodelavca režijskega obrata Občine Duplek Jože Murko in Ludvik Belec. Vsak s svojo življenjsko zgodbo sta v kolektiv vnesla nova znanja in veščine. S svojo vestnostjo in izredno zanesljivostjo sta se vtisnila v srca sodelavcev, ki ju bomo zelo pogrešali. Toda 40 let vsakodnevnih obveznosti je za vsakogar

dovolj in zagotovo bosta poslej uživala v dejavnostih, za katere doslej nista imela časa, in v urniku, ki si ga bosta sama določila. Sodelavci režijskega obrata in občinske uprave Občine Duplek jima želimo, da bi v pokoju čim bolj uživala.

Občinski urad

Ludvik Belec s sodelavci

Foto: Matej Slanič

Jože Murko s sodelavci

Foto: Natalija Jakopec

SLOVENSKA BAKLA V OBČINI DUPELEK

Dogodek je povezal športnike različnih disciplin.

Olimpijske igre združujejo ljudi, kar se je pokazalo tudi v naši občini, kjer smo 7. julija imeli čast gostiti mimohod slovenke bakle. V 81 dneh se je po Sloveniji v 212 občinah odvijalo potovanje bakle, s katero smo na pot simbolno pospremili svoje olimpijce na olimpijske igre v Tokio.

Slovenska bakla je simbol povezovanja. Z njenim popotovanjem po Sloveniji v spremstvu ambasadorke Urške Žolnir Jugovar in tekačev, nosilcev plamenice, je želel Olimpijski komite Slovenije povezati občanke in občane iz vseh 212 občin in v njih prebuditi jekleno voljo ter širiti vrednote olimpiзма.

Pot bakle se je simbolno začela pred novo Športno dvorano Duplek, kjer jo je najprej nosila invalidka maratonka na vozičku Štefka Vegan, nato so jo prevzeli mladi člani Nogometnega kluba Duplek, pa člani Karate kluba WKSA Duplek in podmladek Judo kluba Duplek, nato so jo člani

Konjeniškega društva prijateljev konj Duplek ponesli po občini in jo pri gramoznici predali atletinji Sabini Veit Šajn, Duplečanki, ki je dvakrat nastopila na olimpijskih igrah, in športniku leta občine Duplek 2020 Juriju Bebru. Pri Wake parku Dooplek jo je prevzel župan Mitja Horvat in jo predal wakeboarderju Galu Tepehu, ki je baklo popeljal po jezeru v wake parku, preden je pot nadaljevala v občino Starše. Kratek video o potovanju slovenske bakle po naši občini si lahko ogledate tako, da skenirate spodnjo QR kodo.

S pozitivno energijo in dobrimi željami smo tudi občani Dupleka pomagali vsem slovenskim športnikom, da so na letošnjih olimpijskih igrah v Tokiu ponovno dosegli veliko izvrstnih športnih rezultatov. Vsi skupaj pa se veselimo že naslednjih poletnih olimpijskih iger, ki bodo čez tri leta v Parizu.

Dejan Stanko

V spremstvu članov NK Duplek je baklo izpred dvorane ponesla invalidka maratonka na vozičku Štefka Vegan

Gal Tepeh je baklo popeljal po jezeru

Člani Konjeniškega društva prijateljev konj Duplek so baklo ponesli po občini

Atletinja Sabina Veit Šajn in atlet Jurij Beber sta ob zaključku poti baklo predala županu Mitji Horvatu

Ob koncu še ena spominska fotografija

Vse foto: Arhiv Občine Duplek

Skenirajte QR kodo in si oglejte video, ki prikazuje pot bakle po naši občini

DOGRAJUJEMO KANALIZACIJSKO OMREŽJE

V Zgornjem Dupleku smo začeli z izgradnjo kanalizacije v sklopu projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Drave - Občina Duplek.

Občina Duplek v sklopu projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Drave – Občina Duplek pristopa k razširitvi obstoječega javnega kanalizacijskega omrežja na več delih območja aglomeracije ID 16458 Zg. Duplek:

- Kamenščak/Zapolutke;
- Južno od ceste R-3;
- Žitečka vas, 1. faza;
- Žitečka vas, 2. faza;
- Žitečka vas 3. in 4. faza;
- Zabrege.

2,5 milijona evrov z DDV vredna investicija prinaša občini Duplek izgradnjo manjkajočega dela kanalizacijskega omrežja v skupni dolžini 8.809 metrov kanalizacijskih vodov, osem črpališč in zamenjavo 1.890 metrov vodovodnih cevovodov na trasi kanalizacije. V sklopu projekta bo zgrajenih tudi 1.075 metrov nizkonapetostnega voda, izvedena bo rekonstrukcija transformatorske postaje Žitečka vas-Poštrak (zamenjava transformatorja 160 kVA z 250 kVA). K celotni vrednosti projekta odvajanja in čiščenja odpadne vode v občini Duplek, bo EU Kohezijski sklad prispeval 1,1 milijona evrov in državni proračun, kot nacionalni javni prispevek, 200.000 evrov. Ostala sredstva zagotavlja Občina Duplek iz občinskega proračuna v letih 2021, 2022 in 2023.

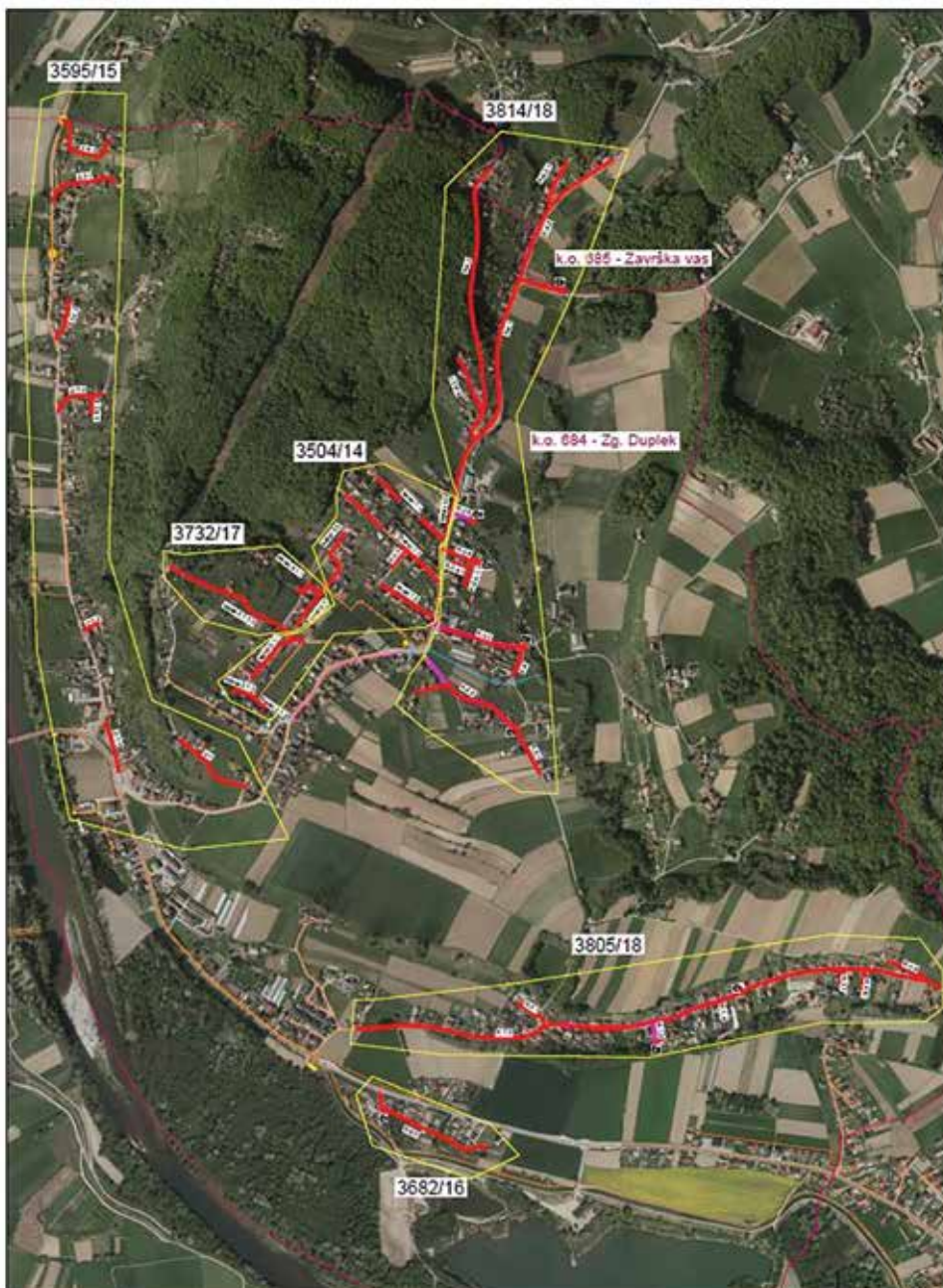
Osnovni dolgoročni cilj investicije je uvedba sistema ravnanja z odpadno vodo po sodobnih načelih v skladu s stanjem tehnike in stroke na območju Občine Duplek. V aglomeraciji Zg. Duplek bo z izgradnjo manjkajočega kanalizacijskega sistema ustrezno urejeno odvajanje in čiščenje odpadne vode za najmanj 99,84 % prebivalcev aglomeracije Zg. Duplek. Vsa zbrana odpadna voda se iz celotnega obravnavanega območja aglomeracije priključuje na obstoječe javno kanalizacijsko omrežje v Zgornjem Dupleku, prek katerega je odvedena na obstoječo centralno čistino napravo Maribor (Dogoše), kjer se očisti.

V Zgornjem Dupleku se s tem zagotovijo manjši vpliv na okolje, manjše onesnaževanje podtalnice in posledično porečja reke Drave.

Nova priključitev na javno kanalizacijsko omrežje bo omogočena cca. 892 prebivalcem v 260 gospodinjstvih znotraj aglomeracije. Projekt se izvaja od julija 2021 in bo končan predvidoma konec novembra 2022, nakar sledi eno leto poskusnega obratovanja.

Gradbena dela izvajajo DRAVA vodnogospodarsko podjetje Ptuj, d.o.o., v skupnem nastopu s partnerjema Pomgrad, d.d., in KOMUNALA SLOVENSKE GORICE, d.o.o.

Marjan Topič

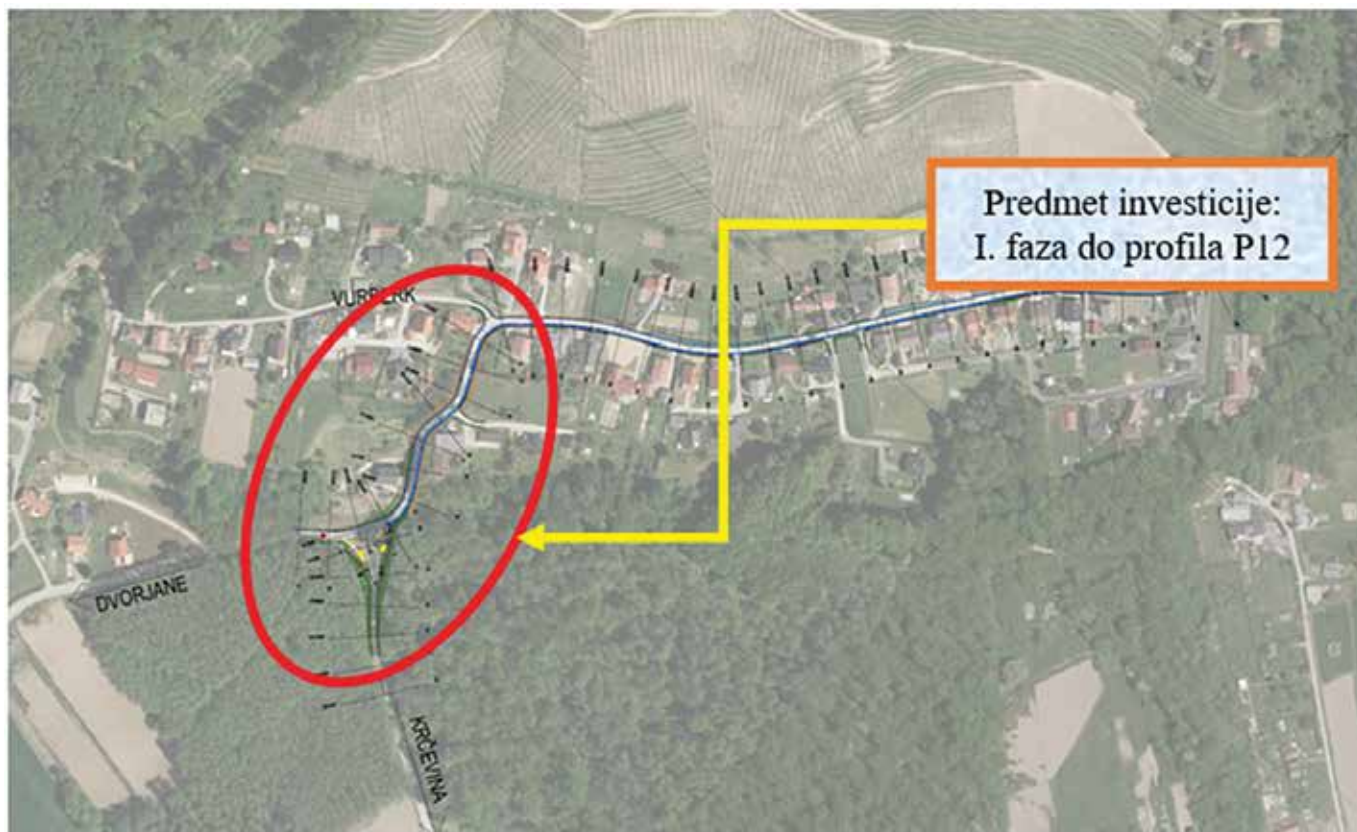

Trase kanalizacije: Projekt VGB d.o.o. Maribor

REKONSTRUKCIJA CESTE POD VURBERKOM

Izvajamo I. fazo rekonstrukcije lokalne ceste št. LC 081130, odsek 081131 Dvorjane–Vurberk–Čreta–Farošak, z dograditvijo enostranskega pločnika.

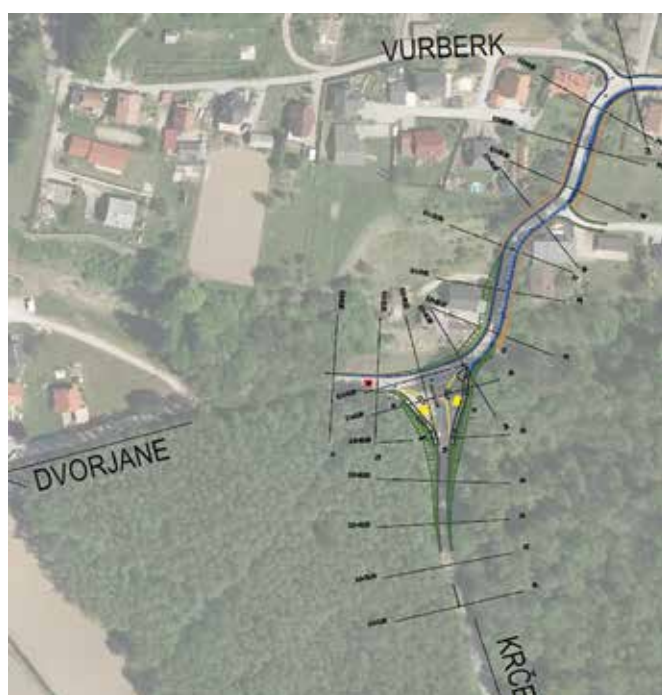
Ob sprejetju proračuna za leto 2021 smo si na področju protiprašnih ureditev zadali cilj, da v letu 2021 izvedemo rekonstrukcijo dela lokalne ceste pod Vurberkom št. LC 081130 Dvorjane–Vurberk–Čreta–Farošak z dograditvijo enostranskega pločnika, razdeljeno na dve izvedbeni fazi. Tako letos poteka prva faza v dolžini ok. 250 m z ureditvijo trikrakega križišča z občinsko lokalno cesto št. LC 328090, odsek 328081 Vičava–Čreta, v smeri proti Čreti. Vrednost del prve faze je ocenjena na ok. 241.000 EUR z DDV, za kolikor je bila z izbranim izvajalcem Komunala Slovenske gorice, d. o. o., iz Lenarta v Slovenskih goricah tudi sklenjena izvajalska pogodba.

Območje ureditve lokalne ceste pod Vurberkom (PZI projektna dokumentacija št. CS 1331-18, City studio, d. o. o.)

Namen celotnega projekta je ureditev ustreznih površin za pešce v naselju Vurberk od avtobusnega postajališča (obračališča) do konca strnjene poselitve. Tako bomo vzdolž lokalne ceste LC 081130 postavili enostranski ločevalni pas za pešce v širini 1,2 m. Vozna površina se rekonstruira in razširi na širino 3,5 m, posledično bo celotna širina asfaltnega cestišča znašala med 4,7 m in 5,0 m. Ob vozišču se bodo uredile tudi obcestne bankine v širini cca 0,5 m.

Na odseku, kjer se bo uredil pas za pešce, se bo hitrost vožnje omejila na 30 km/h z vzpostavitvijo območja cone 30. Na novo bosta ustrezno postavljeni vsa talna in tudi vertikalna prometna signalizacija, vključno z novim prehodom za pešce v območju avtobusnih postajališč. V sklopu projekta se bo na novo uredilo območje avtobusnih postajališč v obe smeri vožnje. Sočasno bomo v območju gradbenih del uredili tudi ostalo komunalno infrastrukturo. Tako bosta izvedena nova meteorna cestna kanalizacija vzdolž celotne trase ceste in zemeljsko kabliiranje telekomunikacijskih vodov obeh telekomunikacijskih operaterjev, dogradili se bodo manjkajoči razcepi vodovodnega omrežja in zamenjala obstoječa dotrajana javna razsvetljava z ustrenejšo. Na območjih vkopov

Mikrolokacija izvedbe gradbenih del I. faze (PZI projektna dokumentacija št. CS 1331-18, City studio, d. o. o.)

Avtobusno postajališče in obračališče pod Vurberkom

Območje izvedbe del

Foto: Marjan Topič

bosta zgrajena tudi dva podporna zidova, dve škarpi ustrezne višine za zaščito območja cestišča. Gradbena dela 1. faze naj bi se zaključila do konca oktobra letošnjega leta.

Marjan Topič

PRISPEVAJMO K ZMANJŠANI UPORABI PLASTIKE ZA ENKRATNO UPORABO

Prepoved uporabe določenih plastičnih izdelkov za enkratno uporabo na evropskem trgu.

Plastična embalaža je naša vsakodnevna spremljevalka, ki jo je treba omejiti zaradi njenega dolgoročnega vpliva na okolje. Da bi zmanjšali škodljiv vpliv plastičnih proizvodov na okolje, so z julijem začele v Evropski uniji veljati omejitve pri dajanju določenih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo na trg.

S 3. julijem so po vsej Evropski uniji začele veljati prepovedi določenih izdelkov na trgu, in sicer na podlagi Direktive o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje. Namen direktive je usmeriti razvoj družbe pri ravnanju s temi proizvodi v čim manjšo uporabo le-teh, v ponovno uporabo, popravilo in recikliranje, kjer je to mogoče, in v razvoj ter promocijo bolj trajnostnih materialov, ki bi te plastične proizvode nadomestili. Cilj direktive je prepolovitev morskih odpadkov do leta 2030, saj je v oceanih trenutno več kot 150 milijonov ton plastike, od tega kar 49 % plastičnih izdelkov za enkratno uporabo. Da bi zmanjšali količine novonastalih odpadkov, je tudi v Sloveniji začela veljati prepoved prodaje določenih plastičnih izdelkov za enkratno uporabo.

OD 3.7.2021 SO Z DIREKTIVO (EU) 2019/904 PREPOVEDANI NASLEDNJI PLASTIČNI IZDELKI:

- PLASTIČNI PRIBOR ZA ENKRATNO UPORABO (VILICE, NOŽI, ŽLICE IN JEDILNE PALČICE),
- PLASTIČNI KROŽNIKI ZA ENKRATNO UPORABO,
- PLASTIČNE SLAMICE,
- PLASTIČNE VATIRANE PALČKE,
- PLASTIČNE PALICE ZA BALONE TER
- OXO-BIORAZGRADLJIVA PLASTIKA IN POSODE ZA HRANO IN KOZARCI IZ EKSPANDIRANEGA POLISTIRENA.

V Sloveniji se sprejema Uredba o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje (v nadaljevanju Uredba), ki bo celostno uredila to področje in prav tako povzela določbe evropske direktive. V določbah predloga Uredbe so med drugim, poleg prepovedi zgoraj naštetih plastičnih izdelkov za enkratno uporabo, zajeti tudi nekateri ukrepi za proizvajalce, organizatorje javnih prireditev, upravljavce avtomatov za pijače, ponudnike pijače in hrane, da se omeji uporaba nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo – lončkov za pijačo, posod za shranjevanje živil.

Ne glede na to, da nacionalna zakonodaja še ni sprejeta, pa lahko kot družba takoj pristopimo k ravnanju, ki bo vodilo do zmanjšanja uporabe teh proizvodov – tako občani posamezniki kot tudi lokalne skupnosti, organizatorji prireditev, gostinci, upravljavci avtomatov za pijače idr.

Kakšna je trenutna situacija na prireditvah v lokalnih skupnostih?

Z ozaveščanjem o problematiki plastičnih proizvodov so konec leta 2019 začeli tudi v Skupnosti občin Slovenije (SOS). Tako si več kot 50 občin že prizadeva za organizacijo dogodkov brez plastike za enkratno uporabo, k temu pa spodbujajo tudi druge organizatorje dogodkov v svojem okolju.

Ne glede na to, ali je občina pristopila k dogovoru ali ne, lokalna skupnost poziva k trajnostnemu ravnanju v vsakem trenutku in apelira na občane ter organizatorje različnih prireditev, da se zmanjša uporaba plastičnih izdelkov na dogodkih in da se na ta način poskrbi tako za zmanjšanje odpadkov kot tudi za ločeno zbiranje tistih, ki nastanejo.

Julij – mesec brez plastike

Na pobudo fundacije The Plastic Free July je bil julij mednarodni mesec brez plastike. Globalnemu gibanju se lahko pridruži organizacija, pa tudi vsak posameznik.

Organizatorji prireditev lahko v skladu z zgoraj predlagano Uredbo že sedaj izvajajo nekatere ukrepe, ki bodo vodili do zmanjšanja uporabe nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, ki na trgu še niso prepovedani – gre za lončke za pijačo in posode za živila (za zaužitje ali shranjevanje).

Možni ukrepi so:

- o na javni prireditvi, kjer se ponujata pijača in hrana, se na mestu strežbe zagotovi uporaba trajnejših plastičnih proizvodov ali proizvodov iz neplastičnih materialov;
- o omogočati je treba, da lahko k ponudniku pijač in hrane obiskovalci javne prireditve prinesejo svoj lonček za pijačo ali posodico za hrano za večkratno uporabo;
- o ozaveščati je treba o ukrepih iz predhodnih dveh točk tega odstavka pred in med prireditvijo;
- o poskrbeti je treba za ločeno zbiranje nastalih odpadkov že na sami prireditvi.

Vsak posameznik lahko premisli, kako naj nadomesti plastiko in zaživi okolju bolj prijazno. Začnemo lahko z vrečko, ki jo prinesemo s seboj v trgovino, ali se odpravimo v trgovino z izdelki brez embalaže, se udeležimo izmenjav oblačil, ne zavržemo stvari, ki jih ne potrebujemo, ipd.

Pikniki brez odpadkov

Ob toplejših dneh se radi odpravimo v naravo in si privoščimo piknik. Klasični pikniki s plastiko in goro odpadkov so obremenjujoči za okolje, zato pozivamo vse, da piknik načrtujete tako, da ga pripravite brez odpadkov. V primeru, da ti nastanejo, pa jih pospravite za seboj in odložite na mesta, namenjena odlaganju odpadkov.

Skupaj zmanjšajmo uporabo plastike in spodbujajmo večkratno uporabo trajnostne embalaže ter poskrbimo za lepši jutri.

**ZMANJŠAJMO
UPORABO
PLASTIČNIH
IZDELKOV ZA
ENKRATNO
UPORABO:**

Lončki za pijačo
vključno z njihovimi
pokrovčki
in zamaški

Posode za živila
kot so škatle s pokrovom
ali brez njega, ki se
uporabljajo
za shranjevanje živil

**UPORABLJAJMO
TRAJNOSTNE
IZDELKE:**

**ZMANJŠAJ
RECIKLIRAJ
PONOVNO
UPORABI**

Vir: Splet

Plastični material se razgradi šele po več stoletjih, zato še danes sprejmimo ukrepe, ki bodo imeli učinek na prihodnost sveta.

Tea Drevenšek
SOU Maribor

**REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA MARIBOR**

Krajevni urad Duplek
UPRAVNA ENOTA MARIBOR
Trg slovenske osamosvojitve 1
2241 Spodnji Duplek

Kontakt:
02 681 41 71
uc-maribor@gov.si

Uradne ure
TOREK
08.00 - 12.00
13.00 - 14.30
PETEK
08.00 - 10.30
11.00 - 13.00

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA MARIBOR
KRAJEVNI URAD
DUPEK

KOMARJI – NADLOGA V POLETNIH MESECIH

Na svetu jih poznamo več kot 3500 vrst, pri nas pa sta najpogostejša navadni in tigrasti komar.

V Sloveniji sta najpogostejši vrsti navadni komar, ki je aktiven v mraku, in tigrasti komar, ki je bil v Evropi prvič opažen leta 1997 in je aktiven podnevi. Slednji povzroča še posebne težave, saj za njegov razvoj zadostuje le en deciliter stoječe vode, v kateri se lahko razvije več sto osebkov. Pri tigrastih komarjih razvoj od jajčeca do odraslega komarja poleti traja 6 do 8 dni. Samica komarja lahko v življenju odloži od 150 do 250 jajčec, ki so velika 0,5 milimetra. Za razvoj jajčec samica potrebuje obrok krvi, ki ji zagotovi zadostno količino beljakovin. Pojavlja se predvsem v mestih in krajih, kjer nima plenilcev, kot so kačji pastirji, netopirji, ptiči, žabe ...

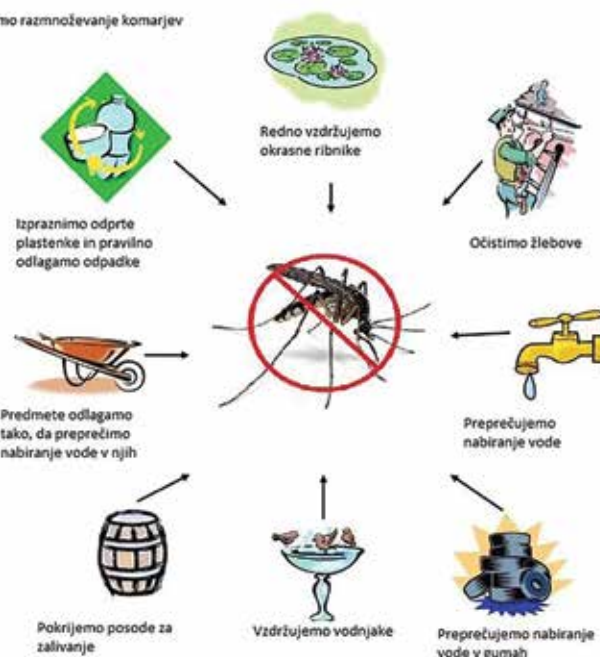
V avgustu praznujejo komarji

Najbrž za ta praznik še niste slišali, vendar je 20. avgust dan, posvečen komarjem. Na ta dan se spomnimo britanskega zdravnika Ronalda Rossa, ki je ob koncu 19. stoletja ugotovil, da komarji ženskega spola pravzaprav razširjajo malarijo med ljudmi.

Kako se lahko zaščitimo?

Najboljša preventiva pred komarji je odstranitev stoječe vode iz svojega okolja, s čimer zmanjšamo možnosti za razmnoževanje komarjev, saj le-ti za razvoj potrebujejo stoječo vodo. Predlagamo, da ste pozorni na območja s stoječo vodo in redno praznite ali zapirate posode za zalivanje ter praznite podstavke za rože. Iz svojega zunanega okolja odstranite predmete, v katerih se zadržuje

Preprečimo razmnoževanje komarjev

voda, npr. vedra, odprte plastenke, gume, vaze, igrače ... Pravilno odlagajte odpadke (tako, da se v njih ne nabira voda), redno vzdržujte bazene, okrasne ribnike in vodnjake ter urejajte zelene površine.

Nina Gornik Mulec
SOU Maribor

ZA PODNEBNO NEVTRALNOST

Sprejeli Resolucijo o dolgoročni podnebni strategiji do leta 2050 (ReDPSS)

Državni zbor je sprejel Resolucijo o dolgoročni podnebni strategiji do leta 2050, ki zastavlja cilj, da do tega leta doseže neto ničelne emisije oziroma podnebno nevtralnost.

Poleg mednarodno obvezujočih zavez iz Pariškega sporazuma za omejitev globalnega segrevanja pod 1,5 °C cilji sovpadajo s cilji Agende za trajnostni razvoj do leta 2030 za zmanjševanje TGP in razvoj, ki bo odporen na podnebne spremembe.

Resolucija temelji na nacionalnih predpisih, kot so: Strategija razvoja Slovenije do leta 2030 (SRS 2030), Celoviti nacionalni energetski načrt (NEPN), Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa do leta 2030 (ReNPRP30) in Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (ReNPVO20-30). Je strateški dokument, akcijski načrt za izvajanje podnebne strategije pa je NEPN. Osnovni cilji so zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in povečanje odvzemov na ponorih, energetska učinkovitost in pridobivanje energije iz obnovljivih virov energije.

Določeni so tudi sektorski cilji v smeri zmanjšanja emisij:

	Strateški sektorski cilji zmanjšanja glede na leto 2005
	2050 Podnebna strategija
Promet	90–99 %
Energetika	90–99 %
Industrija	80–87 %
Kmetijstvo	5–22 %
Široka raba	87–96 %
Ravnanje z odpadki	75–83 %
SKUPAJ	80–90 %
LULUCF	Ponor vsaj – 2500 kt CO ₂ ekv
SKUPAJ	Doseganje neto ničelnih emisij TGP

Resolucija po sektorjih opredeljuje usmeritve in ukrepe do leta 2030, vizijo, glavne cilje in usmeritve do leta 2050 in glavna področja ukrepanja.

Podrobnejše strategije po sektorjih (oskrba z energijo, industrija, promet in mobilnost, stavbe – gospodinjstva in storitvene dejavnosti, kmetijstvo, raba zemljišč in sprememba rabe zemljišč (LULUCF) ter odpadki) si lahko ogledate na povezavi: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2021-01-2552/resolucija-o-dolgorocni-podnebni-strategiji-slovenije-do-leta-2050-red-ps50>.

Opredeljene so tudi horizontalne vsebine, ki se nanašajo na potrošniške in proizvodne procese za nizkoogljično

krožno gospodarstvo ter izobraževanje in usposabljanje s poudarkom na interdisciplinarnosti.

Za izvajanje strategij za podnebno nevtralnost bo morala Slovenija zagotoviti zadostna finančna sredstva, prav tako pa mora vzpostaviti ustrezno organizacijsko strukturo za vodenje in izvajanje nalog s področja podnebnih sprememb.

*Irena Kozar
SOU Maribor*

POMOČ ZA RASTLINJAKE, NASADE, MREŽE PROTI TOČI ...

Razpisi, namenjeni prilagoditvam kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe

Sporočamo, da sta bila objavljena dva javna razpisa iz naslova podukrepa 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva; operacija Naložbe za izboljšanje splošne učinkovitosti in trajnosti kmetijskih gospodarstev, namenjena prilagoditvi kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe.

Sredstva so namenjena naložbam za nakup in postavitev rastlinjakov ter nakup pripadajoče opreme, naložbam za ureditev trajnih nasadov, nakup in postavitev mrež proti toči, ureditev zasebnih namakalnih sistemov, ki imajo enega uporabnika, ter nakup namakalne opreme in opreme za zaščito proti slani.

Vložitev vloge poteka od 23. 8. 2021 do vključno 20. 10. 2021.

Višina podpore, ki jo lahko pridobijo upravičenci, znaša 50 % upravičenih stroškov naložbe. Ta delež se lahko poveča za 20 odstotnih točk za naložbe mladih kmetov ob hkratni vključenosti v ukrep KOPOP (Kmetijsko-okoljsko-podnebna plačila) oziroma Ekološko kmetovanje, kolektivne naložbe ali območja z omejenimi dejavniki, in znaša maksimalno 90 % upravičenih stroškov.

Za oddajo vloge na javni razpis je treba, če je potrebno, priložiti gradbena dovoljenja, vodna dovoljenja oz. dovoljenja za namakanje, načrte namakanja, načrte postavitve opreme, poslovne načrte itd. Za več informacij o pripravi vloge se lahko obrnete na KGZS Zavod MB, Gregor Kramberger (040 492 115).

*Maja VODOPIVEC,
terenska kmetijska svetovalka*

*Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije | Slovene Chamber of Agriculture and Forestry
Kmetijsko gozdarski zavod Maribor*

JE TOPINAMBUR SLADKI KROMPIR?

Gre za staro slovensko rastlino, ki so jo nekoč pogosto imeli kje za plotom.

V zadnjih letih je pri nas vedno več novih zelenjadnic, zato prihaja pogosto tudi do pomot. Odgovor na vprašanje v naslovu je, da topinambur ni sladki krompir. Gre za dve popolnoma različni rastlini iz dveh različnih botaničnih družin. Imata različne zahteve in tudi izgled, rast ter vse ostalo. Ker je zdaj jesen, bomo danes spregovorili o topinamburju. Topinambur je trajnica iz družine košaric. Tako je rastlina topinamburja trajna, uvrščena celo med invazivne rastline, saj se razmnožuje s podzemnimi deli, zato jo je v nenadzorovanih pogojih težko zatreti. A na vašem vrtu seveda ni nobene skrbi.

Topinambur uvrščamo v družino košaric, v kateri je tudi solata, je pa, kot lahko rečemo, bratranec sončnic. Tudi njegov cvet je podoben sončnici. Pri nas ga imenujejo še laški krompir, laška repa, prevod iz angleščine pa bi bil 'jeruzalemska artičoka'. Sladki krompir, katerega tuje ime je tudi batata, pa sodi v družino slakovk in je v soro-

Topinambur

du z okrasnim oziroma lepim slakom. Je plazeča se rastlina, topinambur pa je visoka pokončna rastlina.

Topinambur kopljemo jeseni

Rastline topinamburja zrastejo zelo visoko, do 2 m v višino, zato ga ne sadimo na vrtu, ampak nekje ob ograji. Da vam ne bo delal težav, si je smiselno okoli njega omisliti oporo, tako da ga boste lahko privezali ob ograjo. Nikakor pa ni nujno, seveda. Ker bo na istem mestu več let, je smiselno dobro izbrati prostor, kamor ga boste sadili, da vam ne bo v napoto. Prostor mora biti sončen, da se bo čez leto dovolj razrasel in naredil dovolj korenin za vas in za razmnoževanje.

Sajenje topinamburja

Razmnoževalni material so odebeljene korenine - gomolji, ki jih tudi jemo. Če jih boste kupili na tržnici pri kakšnem ekološkem kmetu, bodo zanesljivo kalile, kupljene v trgovini pa pogosto ne rastejo naprej. Topinambur prenaša tako sušna kot tudi nekoliko vlažnejša rastišča, vendar voda pozimi ne sme stati. Nima težav s težko zemljo, s peščeno zemljo in s pH-jem tal, zastajanja vode pa ne prenaša.

Topinambur potrebuje organsko snov, zato izbrano rastišče pred sajenjem prekopljemo (rahla zemlja pomeni višji pridelek) in pognojimo z odležanim hlevskim gnojem. Potrebujete nekje 3–4 l gnoja/m². Še boljša izbira je kompost, ki ga lahko porabite tudi do 15 l/m². Moj nasvet je, da pred sajenjem gomoljev posejete belo gorjušico, lahko tudi oljno redkev ali meliorativno redkev. Najbolje pa je posejati kar mešanico vsega.

Topinambur je najbolj smiselno saditi zelo zgodaj spomladi, takoj ko se zemlja odtali, pa najkasneje do konca marca, lahko pa je to tudi pozna jesen - oktober, morda še začetek novembra. Posebej pri jesenskem sajenju priporočam, da gredico po sajenju prekrijete s slamo ali listjem. Gomolje sadimo nekje 8–10 cm globoko, v vrsti približno 40 cm narazen, med vrstami pa naj bo vsaj 90 cm prostora. Poleti, nekje v juniju, rastline tudi ogrneemo, da jih ne bo prevračal veter, kar se sicer rado zgodi. Dobro je spomladi, nekje v marcu, ves prostor oziroma zemljo prerahljati. Običajno s pleveli razen v prvem letu ni večjih težav. Rastišče naj bo ves čas prekrito z zastirko.

V jeseni, ko listje porumeni, vso maso pokosimo; sama priporočam, da na rastišče nasujemo slamo, potem bo celo zimo možen izkop. Mogoče vsako jesen dodamo približno 5–8 l/m² komposta. Dognojujemo lahko tudi s kupljenimi organskimi gnojili, v tem primeru zelo zgodaj spomladi (marca).

Čips iz topinamburja je zelo okusen

Pobiranje

Čeprav pogosto slišim navodila, da se lahko topinambur izkoplje kadarkoli v letu, to nikakor ne drži. Treba je poznati življenje rastline. Če želimo, da nam bo topinambur res nudil to, kar želimo, kar boste prebrali na koncu, ga pričenmo izkopavati šele jeseni, najbolje takrat, ko listje že pričenja rumeneti, in končamo z uživanjem najkasneje do sredine marca, morda konca marca, če je zima res dolga in mrzla. Zakaj?

Topinambur vsebuje inulin, nadomestek sladkorja, ki ima nizek glikemični indeks, zato je to odlična hrana za vse, ki imajo težave s previsoko telesno težo. Tudi topinambur lahko namreč ocvremo v zelo okusen čips. Prav tako je odlična hrana za sladkorne bolnike, saj naj bi uravnava količino sladkorja v krvi. Vsekakor je ne povišuje. Ne vsebuje veliko vitaminov, zato pa celo goro rudninskih in mineralnih snovi: od kalija, silicija in magnezija do železa. Deluje bazično, kar je v današnjem svetu, ko z večino hrane telesa zakisujemo, k temu pa veliko pripomore tudi stres, zelo dobrodošlo. Ima tudi blagodejen vpliv na mikrofloro v črevesju, torej skrbi za zdravje črevesja.

Topinambur tudi cveti, cvetovi so podobni sončnici

A vse to nam nudi šele pozimi. Zakaj? Te snovi najdemo v gomoljih zato, ker jih je tam rastlina shranila za spomladanski vznik, za poganjanje novih poganjkov iz korenin. Torej se te koristne snovi pričrejo porabljeni takoj, ko sveti Valentin prebudi korenine (v sredini februarja). Rastlina jih začne ponovno pošiljati v gomolje šele po končanem cvetenju, največ jeseni, zato je topinambur najbolj zdrav in primeren za nas šele pozimi. Izkopavamo ga celo zimo, zato na rastišče naložimo ostanke porezanih rastlin, listje ... Potem zemlja ne bo zamrznila.

Opozarjam tudi, da ga je treba izkopati in pojesti. V tleh pustimo samo nekaj gomoljev za nadaljnjo rast, da se ne bo preveč razbohotil in razmnožil na vrtu.

Kako ga jemo?

Topinambur lahko jemo surov, a strokovnjaki priporočajo toplotno obdelavo – kuhanje. Lahko ga naribamo in dodamo solatam, lahko ga stisnemo v sok ali dodamo sadnim stisnjenim kašam v smutijih ali presnim sokovom. Prekuhanega lahko uporabljamo enako kot krompir. Odličen je v pireju, pečen poleg svinjske pečenke ali katerega drugega mesa. Kot sem že napisala, je odličen tudi čips, ki ga lahko naredimo tako, da na tanko narezane rezine popečemo zelo na hitro v malo olja ali pa kar na papirju za peko v pečici.

Ker je nezahtevna rastlina, je res škoda, da ga na naših vrtovih skoraj več ne najdemo.

Užiten je gomolj - odebeljena korenina rastline in to pozimi

KGZS Zavod Maribor,

Miša PUŠENJAK, kmetijska svetovalka, specialistka za zelenjadarstvo in okrasne rastline

RAVNANJE Z ODPADNO SILAŽNO FOLIJO

Prepovedano jo je odlagati v zabojnike ali vreče za odpadno embalažo.

Travna silaža se vse pogosteje pripravlja na način baliiranja delno posušene trave, folija za ovijanje pa je po uporabi nepotreben odpadke. Silažna folija se uvršča med odpadke iz dejavnosti (kmetijstva), ni komunalni odpadke in zato ne sodi v okvir gospodarske javne službe zbiranja in odvoza odpadkov. Zanj je dolžan poskrbeti uporabnik. Silažno folijo je prepovedano odlagati v zabojnike ali vreče za odpadno embalažo, na ekološke otoke, v mešane komunalne odpadke, zraven zabojnikov ali celo puščati kje drugje v naravi.

Uredba o odpadkih določa, da je treba odpadke, ki nastajajo pri dejavnosti, odstraniti na predpisan način – oddati jih je treba pooblaščenim zbiralcem, odstranjevalcem ali predelovalcem odpadkov, nikakor pa jih ni dovoljeno kuriti, puščati ali odmetavati v naravno okolje, ne glede na to, ali gre za javne ali zasebne površine. Razpadanje silažne folije na prostem namreč v tla izloča številne škodljive snovi, ki preko prehranjevalne verige zaidejo v naše telo.

V primeru, da je ugotovljeno nepravilno odlaganje ali sežiganje odpadne folije, je takšno ravnanje kaznivo in v

pristojnosti inšpektorata za okolje in prostor. Ker je torej silažna folija odpadke, s kurjenjem dodatno obremenjujemo okolje in v zrak spuščamo veliko škodljivih in strupenih snovi ter s tem ogrožamo svoje zdravje in zdravje drugih.

Izvajalci komunalnih storitev imajo različne načine zbiranja in zaračunavanja prevzema silažne folije, določeni je treba ločeno oddati čisto in onesnaženo folijo (pri čemer se pogosto čista prevzema brezplačno, onesnažena pa proti plačilu), drugi sprejemajo le čisto folijo in izključno proti plačilu. Ne glede na način prevzema pa

Podatki o načinu oddaje silažne odpadne folije (povzeto po spletnih straneh izvajalca komunalne službe).

Občina	Komunalna služba	Mesto in način oddaje	Delovni čas zbirnega centra
DUPLEK	Čisto mesto Ptuj	Režijski obrat Duplek: - onesnažena odpadna folija	Zimski čas: pon., sred., pet. 9:30–16:30, sob. 8:00–13:00 Poletni čas: pon., sred., pet. 11:00–18:00, sob. 8:00–13:00

stroški prevzema odpadne folije vedno bremenijo uporabnika oziroma povzročitelja – kmeta, saj proizvajalci silažne folije stroškov ravnanja z odpadno folijo ne vključujejo v prodajno ceno.

Silažno folijo zato lahko oddate v zbirnih centrih gospodarske javne službe, ki v vaši občini izvaja komunalno dejavnost. Pri tem je treba upoštevati, da imajo konce-

cionarji različne načine oddaje folije (čista, onesnažena, ločena mrežica) in tudi različno zaračunavajo stroške, zato se je treba pri izvajalcu komunalne storitve predhodno informirati o načinu zbiranja.

SOU Maribor
Irena Kozar

PRAVILNO RAVNANJE Z ODPADKI NA POKOPALIŠČIH

Dodatne posode za ločevanje odpadkov na vseh pokopališčih v občini Duplek

Kot vemo, so pokopališča žal veliko odlagališče odpadnih snovi, kot so izgorele sveče, rože, lončki in ostali odpadki, zato je toliko pomembnejše, da skupaj poskrbimo za čista in urejena pokopališča. Najemnik groba je dolžan poskrbeti, da bo grob vedno vzdrževan in urejen. Zavedati se moramo, da s pravilnim ravnanjem močno prispevamo k urejenemu izgledu pokopališča, hkrati pa ne povzročamo dodatnih stroškov ravnanja z odpadki.

Odpadkov ni treba ločevati samo zaradi javne službe, dolžb državnih in občinskih predpisov, pač pa predvsem zaradi varovanja okolja ter njihove ustrezne nadaljnje obdelave in reciklaže. Že z vidika optimizacije stroškov je zelo pomembno, da odpadke ustrezno ločujemo v skladu z navodili za ločevanje.

V ta namen smo postavili dodatne posode za ločevanje odpadkov na vsa pokopališča v občini Duplek. Dodatne posode so nameščene na vsakem pokopališču ob posodah, ki so najbližje glavnemu vhodu oziroma izhodu.

V nadaljevanju izpostavljamo nekaj osnovnih pravil za ravnanje z odpadki. Z njihovim upoštevanjem bomo skupaj zagotovili čistejše in primernejše okolje tudi na območju pokopališč.

Odpadne sveče se zbirajo in začasno skladiščijo na pokopališču kot posebna frakcija odpadkov s pokopališč, ki niso primerni za kompostiranje. Zbirajo se ločeno od drugih odpadkov.

Odpadni papir in karton ter odpadna embalaža iz papirja se odlagajo v posodo z napisom: papir. Pomembno je, da papir in papirna embalaža nista onesnažena, mokra ter da v embalaži ni ostankov njene vsebine.

Lokacije dodatnih posod na pokopališču Korena Foto: Maja Bezjak

Plastične lončke je treba odlagati v zeleno posodo z zelenim pokrovom in napisom: plastični lončki. Pomembno je, da embalažo izpraznimo tako, da v njej ni ostankov njene vsebine in da je čista ter neonesnažena. Če je le mogoče, embalažo še stisnemo, da pri obdelavi zavzame čim manj prostora.

Biološko razgradljivi odpadki in zeleni vrtni odpadki, kot so rože, trava, listje in stara zemlja, se odlagajo v posodo z napisom: samo za zeleni odpad.

Pesek z grobov se odlaga v črno posodo z napisom: za pesek z grobov.

Vaš zbiralec odpadkov
ČISTO MESTO PTUJ

Lokacija dodatnih posod na pokopališču Dvorjane

Lokacija dodatnih posod na pokopališču Vurberk

ŠKODLJIVE RASTLINE IZ RODU AMBROZIJA

Tujerodne invazivne rastline so se začele širiti in izpodrivajo domorodne rastline.

Domorodne vrste so del biotske raznovrstnosti in so nezamenljivo bogastvo, hkrati pa ohranjajo naravno ravnovesje. Kjer se je zaradi vdora tujerodnih vrst ravnovesje porušilo, občutimo posledice tudi ljudje. Invazivne rastline povzročajo velike težave v kmetijstvu, ogrožajo naravne ekosisteme, nekaj vrst pa je tudi škodljivih za zdravje človeka. Med slednje sodi pelinolistna ambrozija, ki je alergena rastlina za ljudi in domače ljubljence. Povzroča dihalne težave.

Pelinolistna ambrozija je enoletna, precej razrasla rastlina s tanko ravno korenino. Listi so zeleni, dvakrat pernatodeljeni, brez dlačic in so po obliki podobni listom pelina. Listni pecelj je porasel z dolgimi redkimi štrlečimi dlakami. Moška socvetja so viseči koški v dolgem pokončnem enostavnem grozdu na vrhu poganjkov. Ženska socvetja se razvijejo v zalistjih. Seme je ovalno, približno 3 x 2 mm veliko in se zlahka prime na dlake (krzno) ali na oblačila. Povprečno razvite rastline imajo od 2000 do 3000 semen. Seme je v zemlji kalilo tudi do 40 let, zato je pomembno, da nahajališče ambrozije preverjamo do konca rastne dobe in tudi v naslednjih letih.

Ambrozija ob cesti

Ambrozija cvetenje

Fotografije iz arhiva KGZS Zavod Maribor

Po Odredbi o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu *Ambrosia*, UL. RS, št. 63/2010 z dne 3. 8. 2010,

mora imetnik zemljišča, na katerem raste omenjena škodljiva rastlina, z namenom preprečevanja širjenja in za zatiranje škodljive rastline izvesti naslednje ukrepe:

- Pred cvetenjem mora odstraniti škodljive rastline s koreninami vred ali odstraniti njihov nadzemni del na način, da se škodljiva rastlina v tej rastni dobi ne obraste več.
- POZOR! Rastlina je alergena, zato pri odstranjevanju uporabljamo rokavice, v času cvetenja pa tudi obrazno masko. Izpuljenih cvetočih rastlin nikoli ne odlagamo na kompost!
- Odstranitev škodljive rastline se izvede na stroške imetnika zemljišča.

Prijave najdb rastišč ambrozije, kjer imetniki niso ukrepali, lahko oddate na INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN HRANO, FITOSANITARNA INŠPEKCIJA MARIBOR – TEZNO, tel.: (02/ 333 8654).

KGZS Zavod Maribor

SEDAJ JE PRAVI ČAS, DA ODSTRANIMO AMBROZIJO

To tujerodno invazivno rastlino morajo odstranjevati vsi imetniki zemljišč v Sloveniji.

V poletnem času zacveti veliko tujerodnih in invazivnih vrst. Cvetni prah pa je vir alergenov v naravnem okolju in vzrok za pojav simptomov alergijskih bolezni pri preobčutljivih posameznikih. Pomembno je, da v okolju zaznamo rast tujerodnih (invazivnih) vrst in jih v primeru povzročanja težav še pravi čas odstranimo.

Pojma tujerodna in invazivna vrsta ne pomenita enako. Tujerodne vrste so živa bitja (rastline, živali, glive, mikroorganizmi), ki so namerno ali nenamerno zanesena na območje zunaj svoje naravne razširjenosti. Invazivna tujerodna vrsta ali »invazivka« je tista, ki se v novem okolju ustali in povzroča spremembe, ki škodljivo vplivajo na domorodne vrste, ekosisteme, gospodarstvo, zdravje in blaginjo ljudi. Vsaka tujerodna vrsta ni nujno invazivna, saj veliko tujerodnih vrst v novem okolju ne obstane.

Ambrozija

Med invazivne vrste spada tudi pelinolistna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*), ki je alergena rastlina in cveti od druge polovice julija do konca septembra. O problematiki ambrozije ozaveščamo že dlje časa, saj je ambrozija škodljiva invazivna rastlina, ki jo morajo odstranjevati vsi imetniki zemljišč v Sloveniji. Prepoznamo jo po grmičasti razrasti, po zelenih listih brez dlačic, ki so dvakrat pernatodeljeni in podobni listom pelina. V višino zraste tudi do dva metra. Vznikati začne zgodaj spomladi. Največkrat se po videzu zamenja z navadnim pelinom in vrstami zlatih rozg.

Ambrozija

Foto: NLZOH

Škodljiv vpliv ambrozije je mogoče preprečiti le z doslednim odstranjevanjem:

- odstraniti je treba škodljive rastline s koreninami vred ali njihov nadzemni del na način, da se škodljiva rastlina v tej rastni dobi ne obraste več;
- priporočajo se ročno puljenje, prekopavanje, večkratna košnja ali mulčenje na višino dva centimetra pred cvetenjem;
- v senci ali gostem posevku ambrozija oslabi;
- semena so pogosto primešana hrani za ptice, zato priporočamo vsakoleten pregled zemljišč okrog krmilnic.

Odstranjene rastline, ki še ne cvetijo ali semenijo, lahko odložimo med biološke odpadke. Cvetočih rastlin z razvitiimi semeni ne odlagamo na domači kompost, ampak jih odpeljemo v zbirni center. Semena v zemlji lahko klijejo postopoma in se ohranijo tudi do 40 let.

Rastlina je zelo alergena, zato se v primeru ročnega odstranjevanja svetuje, da se zaščitite z rokavicami in takimi oblačili, ki preprečijo stik rastline s kožo.

Kje najpogosteje raste ambrozija?

Večina invazivnih vrst, kot je tudi ambrozija, je toploljubnih in se pogosto pojavljajo na sončnih legah ter presvetljenih delih nižinskih gozdov. Pogosto raste na zemljiščih ob prometnih cestah, vodnih površinah, robovih njiv in na degradiranih površinah. Zadnja leta se pojavlja tudi kot plevel med kmetijskimi posevki. Je zelo nezahtevna rastlina in se zelo hitro obrašča.

Opazovanje tujerodnih (invazivnih) vrst na terenu. Foto: Tea Drevenšek

Deljenolistna rudbekija, vrsta zlata rozga in enoletna suholetnica, ki jih je treba zatirati na kmetijskih zemljiščih.

Zakonodaja s področja tujerodnih (invazivnih) vrst:

- V Evropski uniji (EU) je od leta 2015 v veljavi uredba, ki ureja področje invazivnih tujerodnih vrst. Ta med drugim določa, da je invazivne vrste zakonsko prepovedano vnašati v EU, razmnoževati, gojiti, prevažati, kupovati, prodajati itd. Ministrstvo za okolje in prostor je pred kratkim v obravnavo posredovalo osnutek nacionalne Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst.
- V Sloveniji je obvezno zatiranje ambrozije z Zakonom o zdravstvenem varstvu rastlin in Odredbo o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu ambrosia, predpisano od leta 2010. V skladu s predpisi so imetniki zemljišč dolžni sami odstranjevati ambrozijo tako na kmetijskih kot tudi na nekmetijskih zemljiščih.
- Tujerodne rastline so vključene v pravila o navzkrižni skladnosti. Na kmetijskih zemljiščih je treba zatirati naslednje vrste: rudbekijo/deljenolistno rudbekijo (*Rudbeckia laciniata*), kanadsko zlato rozgo (*Solidago canadensis*), orjaško zlato rozgo (*Solidago gigantea*), enoletno suholetnico (*Erigeron annuus*) in ambrozijo/pelinolistno žvrkljo (*Ambrosia artemisiifolia*).

Kaj lahko naredimo sami?

- Preden se odločimo za novo zasaditev na vrtu, se prepričajmo, da ne sadimo invazivnih tujerodnih vrst.
- Če opazimo na vrtu katero od opisanih vrst, jo v čim zgodnejši fazi na primeren način odstranimo.
- Ne odlagajmo vrtnih ostankov v naravo.
- Če je rastlina strupena, bodimo pri odstranjevanju še posebej pozorni in se primerno zaščitimo (rokavice, dolgi rokavi, dolge hlače ipd.).

Sodelovanje in izmenjava izkušenj strokovnjakov z lokalno skupnostjo, društvi ter širšo javnostjo o tujerodnih (invazivnih) vrstah so ključnega pomena za boljše razumevanje problematike, ki je povezana s temi vrstami.

Več podatkov o tujerodnih invazivnih vrstah:

- <https://www.gov.si/zbirke/seznami/seznam-invazivnih-tujerodnih-vrst-rastlin-in-zivali/>
- <https://www.tujerodne-vrste.info/>

Tea Drevenšek
SOU Maribor

OBROČKANJE ŠTORKELJ 2021

Štorklja W0734 iz Zg. Dupleka, Zbelovo, 21. 7. 2021

Foto: Stanko Jamnikar

V Zg. Dupleku letos gnezdi bela štorklja, izvaljena leta 2017 v Lukavcih pri Ljutomeru.

Obročkanje štorkelj v občini Duplek je letos potekalo sredi vročinskega vala 22. junija. Pri tem ni šlo brez pomoči Darka Vogrina in avtokošare. Ko je naša sodelavka DOPPS-a Tjaša Zagoršek, ki se je udeležila akcije obročkanja štorkelj, zagledala gnezdo štorkelj v Sp. Dupleku, je vzkliknila: »To je najlepše gnezdo, kar sem jih videla!« V celoti ozelenel drog in na njem gnezdo s štorkljami vsekakor pritegneta pozornost. V tem gnezdu so letos dorasli štirje mladiči.

V Zg. Dupleku sta dva mladiča poginila, preživel je samo eden. Pri tem je zanimivo tudi to, da ima gnezdeča samica naš obroček z oznako W0660, torej je bila kot mladič obročkana v gnezdu 24. junija 2017 v Lukavcih št. 19 pri Ljutomeru.

Gnezdo v Zg. Dupleku ima kronološko na splošno pestro zgodovino, odkar obročkamo štorklje. V letih 1990 in 1991 je v tem gnezdu gnezдила štorklja, ki je bila obročkana leta 1985 v Ješenci pri Račah. Od leta 2000 do 2002 je tu gnezдила samica, ki je bila obročkana leta 1996 kot mladič v gnezdu v Gribljah v Beli krajini. V letu 2015 in naslednje leto nas je kot gnezdiilka znova presenetila štorklja z nemškim obročkom (Radolfzell), ki je bila obročkana leta 2007 v kraju Gleisdorf v Avstriji. Bila je že v desetem letu starosti. O mladi štorklji iz tega gnezda iz leta 2017, ki je lani gnezдила na Slovaškem, pa smo poročali v lanski oktobrski številki Novic. A presenečenj še ni bilo konec – letos smo v kraju Zbelovo v dolini Dravinje odkrili tam gnezdečo štorkljo z oznako W0734, obročkano leta 2018 v Zg. Dupleku. Tako torej beležimo kar šest podatkov v povezavi s tem gnezdom, kar kaže na izjemno pestrost pojavljanja gnezdečih štorkelj in razpršeno gnezditvev mladih na novih lokalitetah.

V Zg. Dupleku si je letos v naselju Zabrege pri hišni št. 41 spletel gnezdo tretji par štorkelj. Naraščaja letos ni bilo.

Gnezdo štorkelj v Sp. Dupleku s štorkljine perspektive

Foto: Stanko Jamnikar

Novo gnezdo nima podstavka in deloma leži na električnih žicah. Da bi se izognili izpadom električnega toka in zagotovili varno gnezdenje štorkljam, predlagamo, da distributer Elektro Maribor na drog namesti ustrezen podstavek.

Letošnji gnezditveni uspeh bele štorklje v severovzhodni Sloveniji je nekoliko slabši kot lansko sezono. Dolgotrajen hlad v maju z obilnim dežjem je terjal svoj davek. Veliko mladičev je v tem času zaradi moče in podhladitve poginilo. Ta trend se posebej opaža v krajih, kjer primanjkuje sonaravnih travnikov in mokrišč, na katerih si lahko štorklje tudi v slabem vremenu najdejo dovolj hrane.

V Slovenskem centru za obročkanje ptic (SCOP), ki deluje v okviru Prirodoslovnega muzeja Slovenije, Prešernova 20, Ljubljana, zbiramo podatke o odčitanih obročkih štorkelj in tudi drugih ptic. Če vam je uspelo (npr. z daljnogledom) prebrati – odčitati obroček ali pa ste ptico našli mrtvo ali poškodovano, vas prosimo, da nam podatke z obročka pošljete na zgornji naslov ali na e-mail sll@mrc.pms-lj.si. Za pomoč in podporo pri obročkanju štorkelj se najlepše zahvaljujemo županu, gospodu Mitjji Horvatu.

Franc Bračko, vodja obročkanja

Obročkanje štorkelj v Zg. Dupleku, 22. 6. 2021 Foto: Franc Bračko

Obročkanje štorkelj s pomočjo avtokošare, Sp. Duplek, 22. 7. 2021 Foto: Franc Bračko

OBNOVA GRADU VURBERK

Z uspešno prijavo na spomeniškovarstveni projektni razpis Ministrstva za kulturo RS smo pridobili sofinančerska sredstva za nujno potrebno obnovo.

Da sta izvedba vzdrževalnih del in sanacija nastalih poškodb resnično nujni za obstanek našega kulturnega spomenika, je prepoznalo tudi Ministrstvo za kulturo RS, ki bo za obnovo, katere skupna vrednost znaša 115 tisoč evrov, prispevalo 49 % vrednosti upravičenih stroškov oziroma dobih 55 tisoč evrov.

Vsi ukrepi obnove so bili načrtovani skupaj z Zavodom za varstvo kulturne dediščine OE Maribor, ki je podal kulturnovarstvene pogoje in soglasje k izvedbi ter bdel nad izvedbo sanacijskih del.

Izvajalci so se najprej lotili obnove jugozahodnega obzidja ob odru, kjer je razpoka v zidu grozeče opozarjala na možnost njegove porušitve. Odstranili so rastje, katerega močne korenine so načele čvrstost zidov, odstranili so star preperel omet, očistili fuge in jih ponovno zapolnili z apneno malto, ponovno so namestili izrinjene elemente polkrožnega venca in v manjkajočih segmentih z opeko pozidali zgornji del obzidja do originalne višine. Notranja stran zidu je obdelana s sanacijskim ometom in pobarvana s fasadno barvo.

Po enakem postopku kot obzidje pri odru je bil obnovljen tudi stolp ob odru. Vgrajeno je bilo novo stavbno pohošstvo in v notranjosti stolpa izveden tudi nov kamniti tlak, obstoječo streho pa nam je v celoti uspelo ohraniti. Strokovnjaki Zavoda za varstvo kulturne dediščine so podali rešitev, tj. sekundarno streho pod obstoječim ostrešjem, ki ščiti stolp pred zamakanjem.

Najzahtevnejša in tudi nujno potrebna je bila obnova peterokotnega stolpiča levo od glavnega vhoda, ki ga je invazivno rastje zelo poškodovalo. Ob odstranitvi rastja je bilo ugotovljeno, da so poškodbe hujše in obsežnejše, kot smo predvidevali. Načrtovani obseg sanacije smo izvedli, za nadaljnje posege pa smo ob strokovnjakih Zavoda za varstvo kulturne dediščine vključili tudi statika za pripravo načrta sanacije. O nujnosti sanacije smo obvestili tudi Ministrstvo za kulturo RS z upanjem, da pridobimo dodatna sredstva za izvedbo sanacije še pred zimo.

Natalija Jakopec

GRAD JE KRALJEVAL NAD POKRAJINO

Ugotovitve strokovnjakov Zavoda za varstvo kulturne dediščine o obnovi gradu Vurberk

Mariborska enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine z Občino Duplek v zadnjih letih izjemno dobro in intenzivno sodeluje. Še posebej smo se skupaj posvetili območju gradu Vurberk. Vsi se zavedamo, da ima grad poseben pomen. Ni pozabljeno, da je bil leta 1945 bombardiran, vendar bi ga v letih zatem še bilo smiselno in mogoče rešiti z delno rekonstrukcijo. Žal tedaj ni bilo ne ozaveščenosti ne sredstev za obnovo.

Grajsko dvorišče po izvedeni obnovi zidov in obzidja ob odru. Z lastnimi sredstvi smo uredili še območje pred odrom. Foto: Natalija Jakopec

Pogled na obnovljen kamniti portal peterokotnega stolpa

Foto: Natalija Jakopec

Z današnje perspektive gledamo na usodo gradu povsem drugače, a se hkrati zavedamo, da je medtem minilo že toliko časa, da v zavesti ljudi domača podoba gradu ni več tista podoba nepoškodovanega gradu pred bombardiranjem, ki so se je predvojne generacije še spominjale. To je bil grad, ki je mogočno kraljeval vrh hriba in pomenil hkrati izjemno krajinsko dominantno. Seveda je temeljni, spodnji del gradu še vedno ohranjen, a povsem prekrit z vegetacijo in razvaljen. Popolna revitalizacija celotnega grajskega kompleksa bi bil ambiciozen projekt, ki ga je seveda mogoče uresničiti le v daljšem časovnem obdobju. Morda ni le naloga naše generacije, da prezentiramo oziroma morda celo deloma rekonstruiramo grad v celotnem obsegu. Zaenkrat smo usmerjeni v sprednji, najbolj ohranjeni del gradu z obzidjem, ki pa je bil nazadnje tudi izjemno ogrožen, zato je bilo najprej treba izvesti nujna vzdrževalna dela, ki so pogoj, da je grad lahko še naprej odprt za javnost in se tukaj lahko še naprej odvijajo javne prireditve. Izvedba teh del bo omogočila tudi začetek načrtovanja celovite obnove gradu, ne da bi bila pri tem okrnjena sedanja raba.

Prednost pri obnovi imajo najbolj ogroženi deli gradu

Z vidika varovanja kulturne dediščine imajo pri obnovi prednost tiste spomeniške stavbe in njih deli, ki so statično ali tudi sicer najbolj ogroženi, zato smo župana prosili, naj v občini pristopijo k nujni sanaciji strehe velikega in kakovostnega baročnega grajskega gospodarskega poslopja (Zidanica Vurberk 83 (EŠD 24165)) na južnem pobočju grajske vzpetine, ki je pomembno tudi kot edina v celoti ohranjena stavba grajskega kompleksa in katerega propad bi okrnjeno grajsko krajinsko podobo še dodatno zelo prizadel. Leta 2019 sta na podlagi statične ocene naše službe potekali rekonstrukcija popolnoma uničene strehe in ponovno prekritje z avtentično kritino. To je bil velik in ne samoumeven prispevek občine k ohranjanju dediščine in identitete kraja.

Na ožjem območju gradu je v letu 2021 prišlo do težko pričakovane obnove tistih delov, ki so bili najbolj ogroženi. Tako je bil v dogovoru z ZVKDS predviden poseg nujnih vzdrževalnih del za obnovo peterokrakega stolpiča levo od vhoda, obnovo grajskega obzidja in obnovo stolpa levo od odru. Občina je uspešno kandidirala na letošnjem razpisu Ministrstva za kulturo RS za obnovo kulturne dediščine.

Med pglavitne in najnujnejše posege je uvrščena sanacija ostankov peterokotnega gotskega notranjega vhodnega stolpiča levo od glavnega vhoda v grad. Najprej je bilo tre-

ba previdno odstraniti drevje in grmovje, ki je raslo na ruševinah. Potrdilo se je, da je zgornji del zidu iz 15. stoletja popolnoma preperel in obstaja resna nevarnost hipne zrušitve severnega dela zidu tega stolpiča. Na podlagi ocene statikov ZVKDS in ostalih strokovnjakov bo kmalu izdelan načrt za obnovo obstoječih delov zidov tega stolpa. Ker gre za kakovostno kamnito zidavo, bo treba obnovo izvesti tudi s pomočjo restavradorjev.

Izvajalec Tlakovanje Davorin Kralj, s. p., iz Stare Gore pri Benediktu ima dolgoletne izkušnje pri obnovi spomenikov in tudi pri tej obnovi je ob pripravi popisa del in med samo izvedbo popolnoma razumel poseben pomen in lepoto spomeniških grajskih zidov. Ob zadnji obnovi je bil poleg vhodnega peterokotnega gotskega saniran tudi stolp levo od odra, prav tako pa del obzidja, ki ga s tribune vidimo za odrom, oba pa danes predstavljata nezamenljivo in nepozabno kuliso odmevnim prireditvam. Poudariti je treba, da stari zidovi tudi po obnovi nikakor ne smejo biti videti kot novogradnja. Z veliko mero občutka in spretnosti starih tehnik je mojstrom uspelo ohraniti avtentičnost ometanih starih zidov in sanirati ostale, tudi kamnite dele gradu. Renesančni stolp levo od odra je dobil tudi novo stavbno pohoštvo in zasteklitev, ki ohranja učinek starega vhoda. Stolp je pomemben še zato, ker ima nekaj sto let staro streho, ki pa je bila že v slabem stanju.

Zgleden pristop k obnovi

Ob zadnjih obnovitvenih delih je prišlo do zanimivih ugotovitev in strokovnih odločitev. Po postavitvi odrov je bil prvič omogočen dostop do ostrešja in kritine stolpa v celoti in na podlagi tega je bila mogoča končna strokovna ocena stanja ter možnih obnovitvenih posegov. Izkazalo se je, da bi bilo mogoče ohraniti nena-domestljivo spomeniško konstrukcijo starega ostrešja in večji del historične kritine, seveda

Obnovljen stolp levo od odra z ohranjeno kritino

Foto Natalija Jakopec

pod zahtevnimi pogoji izvedbe. Res je, da je historična konstrukcija glede na sam stolp z današnjega vidika videti nekako nepravilna, a je prav to del njene pričevalnosti. Zavedati se moramo, da je novih streh povsod veliko, takšnih, kot je vurberška, pa izjemno malo in imajo svoj neponovljiv čar.

Tako je ob veliki ozaveščenosti predstavnikov občine lokalni izvajalec z odličnimi spomeniški referencami, Šabeder in sinovi, d. o. o., iz Zg. Korene s strokovnjaki ZVKDS preučil možnosti obnove in končno je uspelo najti nov način sanacije, ki je v največji možni meri omogočil ohranitev masivnega tramovnega stropa ter starega ostrešja z redko historično kritino vred.

Grad Vurberk po izvedeni obnovi ometov na obzidju ob odru in stolpu ob odru ter obnovi peterokotnega gotskega stolpa ob vhodu. V teku je obnova obzidja v kamnitem delu.

Foto: Toni Konrad

To seveda ne pomeni, da ni bilo poskrbljeno za trajnost sanacijskih posegov. Ob tem, ko je bila ohranjena in primerno zaščiten dragocena stara strešna konstrukcija, je bila pod njo izvedena dodatna konstrukcija z deskanjem strehe, s polaganjem termo folije na geotekstil, tesnitvijo robov ter končno s spomeniško inovativno izvedbo iztočnega naklona od objekta, ki skupaj z ostalimi ukrepi preprečuje zamakanje strehe; tudi strešna kritina velike historične in ambientalne vrednosti, ki je toliko pomembnejša, saj je v celoti vidna s tribune, je bila v največji možni meri ohranjena in samo deloma nadomeščena. Menimo, da gre za izjemen skupen dosežek občine, izvajalcev in ZVKDS v prizadevanjih po ohranitvi in prezentaciji nenadomestljivih avtentičnih posamič-

nih delov in ambientalnega učinka spomenika v celoti. Ta zgleden pristop k obnovi stolpa, strešne konstrukcije in kritine bo mogoče predstaviti v domačih in mednarodnih strokovnih krogih.

Uspešne obnove nevsiljivo najbolje pomagajo pri ozaveščanju o pomenu dediščine. Upamo in želimo si, da bi se občani ponosno zavedali, številni obiskovalci pa zavedali, kako dragocen, pa čeprav okrnjen, je grad Vurberk z vsakim svojim detajlom, ki nam je še ostal. Prav je, da ga želimo ohraniti za prihodnje rodove.

Grad Vurberk pred obnovo

Foto: arhiv občine

Dr. Eva Sapač, konservatorska svetnica

ZAKLJUČENA ENERGETSKA PRENOVA OSNOVNIH ŠOL

V okviru projekta energetske prenove osnovnih šol, izvedenega po principu javno-zasebnega partnerstva, so bili pred začetkom kurilne sezone izvedeni vsi načrtovani ukrepi.

Energetska obnova je obsegala izvedbo različnih ukrepov, ki bodo prispevali k izboljšani energetske bilanci objektov. Vsi objekti so bili opremljeni s sodobno in okolju prijazno infrastrukturo, ki omogoča uporabo obnovljivih virov energije in manj onesnaženja, hkrati pa zagotavlja višje ugodje za vse uporabnike objektov in nižjo rabo energije glede na obstoječe stanje.

V osnovni šoli v Sp. Dupleku so bili izvedeni naslednji ukrepi: sanacija fasade na severni strani šole z dodatnim toplotnim ovojem, namestitev toplotnega ovoja z zaključnim fasadnim slojem na telovadnici in veznem hodniku, zamenjava stavbnega pohištva v telovadnici, pomožnih prostorih in na veznem hodniku ter zamenjava strehe na telovadnici, pomožnih prostorih in veznem hodniku z dodatno vgrajeno izolacijo nad stropom. Potekale so namestitve termostatskih ventilov, energetska sanacija klimatov in prenova ogrevalnega sistema s toplotnimi črpalkami, za kar je bilo izvrtanih 24 geosond globine 122 m. Vzpostavljeno je bilo energetske upravljanje objekta s centralnim nadzornim sistemom. Prav tako je bila prenovljena razsvetljava z led sijalkami oziroma led svetili.

OŠ Duplek, prenovljena severna fasada šole ter fasada, streha in okna telovadnice

Foto: Natalija Jakopec

V podružnični šoli v Žitečki vasi je bilo narejenih 7 geosond globine 105 metrov, izvedene so bile izolacija podstrešja, zamenjava strehe, zamenjava razsvetljava in zamenjava termostatskih ventilov, vzpostavljen je bil centralni nadzorni sistem za energetske upravljanje objekta. V času vzpostavljanja energetskih ukrepov smo z lastnimi sredstvi izvedli še sanacijo in oplesk fasade na šolski stavbi.

Šola Korena ima dokaj dobro energetske bilanco, zato dodatni ukrepi na toplotnem ovoju pri zamenjavi strehe ali stavbnega pohištva niso bili potrebni. Zamenjala se

Prenovljena OŠ Žitečka vas z vrtcem

Foto: Natalija Jakopec

je obstoječa razsvetljava z novimi led sijalkami in svetili, nameščeni so bili termostatski ventili, narejenih je bilo sedem geosond globine 165 metrov in vzpostavljen centralni nadzorni sistem energetskega upravljanja.

Prenovljena kotlovnica OŠ Korena

Foto: Natalija Jakopec

Operacija je sofinancirana v okviru Operativnega programa Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020, prednostne osi 4 – Trajnostna raba in proizvodnja energije ter pametna omrežja; tematskega cilja 4 – Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih; prednostne naložbe 4.1 – Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega upravljanja z energijo in uporabo obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami in stanovanjskim sektorjem; specifičnega cilja 4.1.1 – Povečanje učinkovitosti rabe energije v javnem sektorju.

V pripravi je zahtevek, ki ga bomo oddali na Ministrstvo za infrastrukturo RS skladno s sofinancersko pogodbo iz naslova Javnega razpisa za sofinanciranje energetske prenove stavb v lasti in rabi občin v letih 2021, 2022 in 2023 za izplačilo sofinancerskih sredstev v pričakovani višini 860.000 EUR (od tega za Občino Duplek 513.000 EUR in 347.000 EUR za Občino Hajdina).

Natalija Jakopec

RAZBURLJIVA LETA VIŠJEGA TOPNIČARJA JOŽETA IZ DUPELEKA

Uvodni nagovor bralki in bralcu

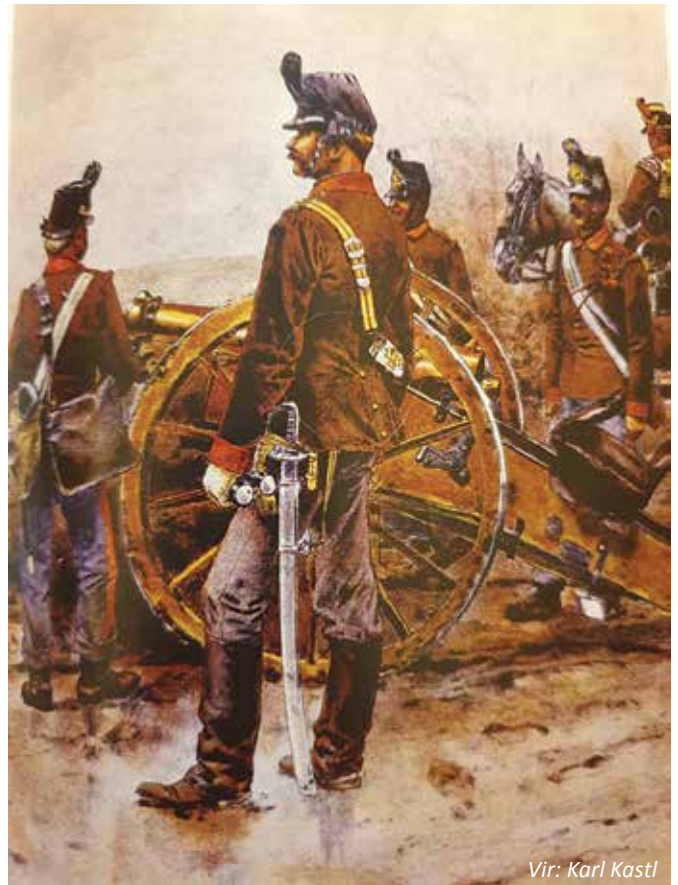
Vedno znova me preseneti dejstvo, da o ljudeh, svojih prednikih, ki so tod živeli še pred kakšnimi 150 leti, deset let več ali manj, po navadi vemo zelo malo ali celo nič. V resnici pa 150 let sploh ni neka dolga doba in danes so med nami posamezniki častitljive starosti, stoletniki sploh niso več redki. Če pobrskamo vsaj malo po svojih rodovnikih, prav gotovo najdemo v njih vsaj kakšen zanimiv podatek, ki nam pokaže, kako so nekoč živeli in kaj so delali.

Mojo pozornost je tokrat pritegnil avstro-ogrski vojak, višji topničar iz Zgornjega Dupleka. Pripadal je enajstemu trdnjavskemu artilerijskemu bataljonu, ki je imel leta 1872 sedež v istrskem Pulju (Puli). Običajno naš zgodovinski spomin o vojakih sega do druge in prve svetovne vojne ter služenja vojaškega roka v JLA, kaj dlje pa običajno ne. In ja, naši predniki so služili vojsko tudi v nekih drugih časih; bili so avstro-ogrski vojaki, sodelovali so v vojski v času Napoleonovih vojn, morda se je kdo boril daljnega leta 1866 v bitki na Visu zoper »Lahe«, kot so takrat slabšalno imenovali Italijane, ali pa je bil poslan v Bosno, kjer se je leta 1878 v krvavih bojih boril zoper Turke. Začelo me je zanimati, kako so takrat ljudje živeli, kaj se je dogajalo s tem bataljonom in predvsem življenjska usoda tega človeka. A strokovne literature na to temo je bolj malo, prav tako ni bilo mogoče najti nič kaj oprijemljivega niti v slovenskih državnih arhivih niti v dunajskem vojnem arhivu, v slednjem najbrž zaradi neurejenosti dotičnega gradiva. A mozaik se je počasi začel sestavljati v zgodbo. Za to pa je toliko bolj dragoceno vse tisto, kar se vendarle najde zapisano v strokovni literaturi, tu so še dnevni časopisi iz tistega časa, neprecenljivi podatki, ki jih o posameznikih hrani nadškofijski arhiv v Mariboru, in seveda ustno izročilo, torej tisto, kar se o nekih drugih časih in ljudeh prenaša iz roda v rod, od ust do ust.

Skupaj s spoštovano bralko in bralcem bomo s to zgodbo o vojaku naredili preskok v času, ki niti ni tako daleč za nami, bilo pa je to vznemirljivo obdobje in utrip tega časa sem lovila v zgodovinskih virih. S svojo vizijo resničnih dogodkov takratnega časa želim opisati življenje enega od naših prednikov in njegove družine, ki so živeli v teh naših krajih.

Pravi dedc mora biti vojak

Postaven, v svoje misli zatopljen mladenič, star tam nekaj čez dvajset let, temno rjavih las, zelenih oči in pravilnih obraznih proporcev se je davnega 1872. leta gospodovega sprehajal sem ter tja pred vojaško utrdbo. Oblečen je bil v vojaško uniformo, v suknjič temno rjave barve s škrlatno rdečimi manšetami in pokončnim ovratnikom. Nosil je svetlo modre hlače s škrlatno rdečo črto na zunanji strani hlač, tudi vojaška kapa, ki si jo je poveznil na glavo, je bila svetlo modre barve. Puško, na vrhu katere je v pripravljenosti ždel svetleči se bajonet, je držal v roki, kot da bi objemal mlado dekle, držal jo je z občutkom in ponosom, puškina cev in kopito sta bili čisti in spolirani, že na daleč se je videlo, da mu služenje v vojski nikakor ni bilo odveč; prej mu je v teh letih godilo. Pozornost in skrb za orožje sta mu bili enaki kot skrb za svoje dekle, ki pa ga je zaradi te svete dolžnosti bil

Vir: Karl Kastl

prisiljen pustiti čakati doma. Vendar mu je bilo v tolažbo, da je bilo njegovo dekle nanj ponosno. Pa ne le puška in bajonet, tu je še drugo orožje, top, katerega moč je silovita, in s topom ne zna rokovati vsak.

Bil je višji topničar, avstro-ogrski vojak Jože Omullezh iz Zgornjega Dupleka, ki je pripadal enajstemu trdnjavskemu artilerijskemu bataljonu.

Jože je služil triletni vojaški rok, kot vesten in prizadeven vojak pa je imel vse pogoje, da v vojski naredi kariero. Če bo štirideset let pridno služil cesarju, bo lahko pridobil celo plemiški naslov. Ampak »Oberkanoniste« Jože si ni zamišljal sebe kot kakšnega oholega poveljniškega sabljenosilca, ki si bi v svoji gizdavosti čudne reči in veljavo domišljal in preprostega človeka zaničljivo gledal čez ramo! Vojsko je služil v Pulju, v majhnem istrskem mestecu, ki je dobilo novo vojaško trdnjavo. Veljavo je temu obmorskemu mestu dala zmaga avstro-ogrskega bojnega ladjevja na Visu. Ko je pred nekaj leti avstro-ogrsko ladjevje premagalo po številu brodovja veliko močnejšega sovražnika, se je vojaku zazdelo, da se je začel za njih zanimati cel svet!

Vojaški stan njegovemu rodu ni bil tuj. Spomnil se je pripovedovanja svojega dedka Filipa o vojskovanju v času Napoleonovih vojn. Ko je poslušal o vseh teh dedkovih junaštvih, si ni mogel kaj, da si ne bi vsaj potihoma želel, da bi nekega dne tudi sam rokoval z orožjem in s temi veličastnimi topovi.

So že cesarjevi zakoni in odredbe bili tako zapisani, da so vojsko služili njegovi dedje in pradedje, ki so bili tako rekoč revni, a žilavi kmečki fantje. Med njimi žalibog ni bilo

od boga poklicanih dušebrižnikov, ki se bi v bogoslovske študije podali, niti ne takih piflarskih štrebarjev, ki bi želeli postati učeni zdravilci, lekarji ali trgovci. Za take pri služenju vojaškega roka pač veljajo posebni odpustki in dobrote.

Ampak ta pravi dedc pa že mora vojsko služiti! In v njegovi družini so bili res sami pravi možje. Tudi sicer zelo bojeviti in ognjevit, pa močni kot tisti naš rojak in tihotapec Krpan, ki je švercal sol in na Dunaju premagal Brdavsa. Ko so se včasih zravsali in zgrabili tam nekje na vasi ali kakšni veselici, je vrag hitro šalo jemal. To so se stepli; stoli in mize so leteli po zraku, zemlja se je tresla, Joža pa je kakega nergača zalučal tudi par metrov v zrak! S to rodbino pač ne gre češenj zobati.

Tok misli mu je prekinilo vreščanje nekega čudnega ptiča, ki se je, ti hudič ti, tako neznansko drl: »Skovik, skovik,« da bi ga najraje treščil po tistem dolgem čudnem kljunu.

Umazani in razpuščeni Pulj

Pogled mu je zašel na pusto puljsko morsko obrežje, kjer v revščini životarijo njeni prebivalci. Domačini živijo v svojih temnih, smrdljivih brlogih, v kočah nadvse gnusnega videza. Pa v kakšne čudne cape so oblečeni ti Istrani, ki po poljih tužne pesmi prepevajo! Kot se zdi, so njihove cape iz ovčje volne skrpane ali pa so ti reveži zamotani v neke čudne rjave halje. Potem pa še srečaš kakega lenuha, ki roke križem drži, pijančuje in brezskrbno postopa po gnusnih ulicah, nagradenih s smrdljivimi smetmi. Ker ni nobenega reda, lahko čisto vsak mirno gnusi po uličnih kotih. O, bi se križal, hudiča odganjal in svetnikov klical na pomoč škof Veneri, ki je nekoč, še v rimskih časih, v Pulju trosil krščanski red ...

Vsa umazanija v tem majhnem mestecu je kriva, da tukaj vladajo najrazličnejše bolezni. Sploh ne veš, kje lahko staneš kolero! V Gradec naj bi jo zanesli celo neki vojaki, ki so prišli s Hrvaške. Tod je najpogostejša mrzlica, a v tem trenutku so najnevarnejše črne osepnice, koze, ki so po mestu začele nevarno razhajati. Bog ne daj, da te dobiš, zdravilstvo je tu strašno slabo; no, kaka ostarela ženica ti že proda kako čudotvorno zel, pa tudi v časnih je mogoče zaslediti najrazličnejše čudaške nasvete. Ko je zadnjič prebiral časopise, se je ob nenavadnih zdravstvenih nasvetih pošteno zamislil. Menda nekdo na Dunaju proizvaja zdravilno pivo, ki pozdravi vse pljučne bolezni in kroničen kašelj. »O, Marija sveta,« je zavzdihnil Jože, »to bi ga lahko pili, pa bili bi vedno zdravi!«

Obstajala naj bi celo ustna voda, ki pride prav še posebej za votle ali umetne zobe. Ali pa tiste, načete od tobaka. Nemara je ta voda dobra celo, če te strašno trga v zobeh. Joj, kakšna sreča, da njega še nič ni trgalo. Samo tega ni pripisati tej čudežni ustni vodici, temveč domačemu žganju ... V oglasih so ponujali tudi vesoljni čaj za putiko in poseben balzam za slučaj, če te trga v bedrih.

Malo se je namrdnil ob misli na še en oglas. »Pa če niso malo nesnažni ti časopisi, da z neumnostmi preprostemu človeku zastrupljajo dušo,« si je rekel. Ni in ni mu šlo v glavo, kako – za samega vraga! – lahko samo z vbrizgalnim zdravilom neka 'dohtarca' ozdravi v pičlih treh dneh vsak tok iz scavnika in seveda tudi beli tok pri ženskah, tudi če je zastare! Z Dunaja poročajo o stotinah ozdravljenih!

A pri teh črnih osepnih te ne reši niti sveti Peter, kaj šele kako tako vbrizgalno zdravilo; kar kmalu ugledaš v pek-

lenskih mukah angelce, ki ti zaigrajo na trobento, če nisi imel preveč grehov na tem svetu, iz nebes pa ti mahajo vsi svetniki in vsa umrla žlahta. Tista žlahta pač, ki je sploh prišla v nebesa!

»Človek tako ne more imeti prav nobenega veselja, da bi se sprehodil in razgledoval po teh zakotnih puljskih ulicah,« je pomislil višji topničar.

Tod tudi malopridneži in lumpi, organizirani v tolpe, ne počivajo in lastnina jim ni čisto nič sveta. Še sreča, da nima pri sebi nič takega, tolovajem mamljivega. Mestni orožniki pa, namesto da bi šli na lov za tatovi, po krčmah tudi sami pijančujejo in veseljačijo ter se kot kaki bojazljivi zajci vsake-mu tepežu ali prepiru hitro izognejo. Seveda so med njimi tudi orožniki, ki dobro in vestno vrše svoje službene dolžnosti. Vojak Jože je slišal nekega oficirja praviti, kako sta dva orožnika spremila poštni voz in bila napadena. Kot bi trenil, so proti njima začele deževati krogle. »Bumf, bumf, bumf,« je baje pokalo in pogumna orožnika sta junaško podlegla. »To pa je bila častna smrt,« se je potihoma strinjal.

Jože pri hrani ni bil izbirčen. Doma je niso imeli v izobilju, saj so bili v svoji viničariji večkrat lačni kot siti. Ni pa si mogel kaj, da ne bi vsaj malo povihal nosu tudi nad tukajšnjo hrano. Neslana hrana domačinov sploh nima nobenega pravega okusa. Še dupleški krompir, za katerega se je včasih govorilo, da je le za živino, da je kriv za gobavost, ljudstvo pa ga je celo obsodilo za glavnega povzročitelja mrzlice, je v njegovih mislih dobival neverjetno dober okus.

Nič čudnega, da se je tu in tam njemu, pa še kakšnemu vojščaku, zahotelo po domači dupleški kurici. In če bi kakšen tak velik domač ptič s kratkim vratom, močnim telesom in belim perjem čisto slučajno tod mimo prišel, hop po njem, perje in krotki vrat hitro vstran in brž na štrbunk v vojaški lonec ... »To bi bilo veselje. Še kakšen gosposki častnik se ne bi mogel upirati taki skušnjavi, hehe,« se je ob svoji nagajivi misli nasmehnil topničar in v svoji bujni domišljiji zagledal artilerijskega 'Lieutenanta', častnika, kako se mu po ustnih koticah nabira slina, on pa steguje dolgi, s črnimi dlakami poraščeni roki po sveže pečeni kokoški.

Nič kaj boljše ni s šolami. Deca skačejo po Pulju naokoli bosa in zdi se, da so čisto razpuščena, šole pa strašno redke in zapuščene. V mestecu je tudi čitalnica, a kaj jim to koristi, če še čitati ne umejo!

No, odkar je tukaj vojska, grede baje stvari že na bolje. Avstrijska vojska in pomorstvo z velikim trudom in marljivostjo poskušata to zanemarjeno puščavo spremeniti v nekoliko bolj mičen vrt. S svojo doslednostjo je vojska premagala vsaj neke grozne bolezni, ki so poprej razsajale zaradi prevelike nesnage in močvirij. Ti borni ribarji so z njo dobili vsaj neki zaslužek in celo plinsko svečavo! Ali zdaj so tu še drugi veliki načrti, da bode ta razvalina nekoč ponosnega rimskega mesta čisto drugo obliko imela, v ljudskih brlogih pa bodo začeli snažiti in lepšati, da človeka ne bode več sram in strah v njih stanovati.

Govori se tudi, da so že načrti za izgradnjo novih železniških povezav vse do Pulja. Pa ti vlaki bi lahko bili tudi malo bolj nagli, baje da večja hitrost železniških vlakov nima nobene nevarnosti za promet.

»Ali hvala večnemu Bogu, da nam ne bo treba domov kolovratiti del poti po železnici, pa del z vozovi ali celo peš,« si je tiho rekel in z roko segel v žep. Iz žepa je potegnil cigarnico, jo odprl in vzel iz nje viržinko. Ob užitkih, ki mu jih je dajala

prižgana cigareta, je nadaljeval s premišljanjem o gradnji železnice.

»No, z novimi železniškimi povezavami bo Pulj končno dovršena vojaška trdnjava in orožnica,« je rekel skorajda ponosno, zavedajoč se, da je njegova vojska kriva za tako nagle spremembe.

Vojaške radosti in pregrehe

Iz premišljevanja se je vrnil k vsakodnevnim vojaškim opravilom. Vojska pač ni bila mačji kašelj niti v mirnih časih. Že ko je stopil v vojsko, se je začelo urjenje, takoj ko je prisegel zvestobo cesarju. Po desetdnevnom usposabljanju so ga sprejeli med sposobne za službo. Takoj je začel opravljati najtežavnejša dela, njegovi orodji sta bili tudi kramp in lopata, ki pa ju je bil zaradi težaškega dela doma vaje tudi v vojski. Ko se je zvečer utrujen in tudi s kakšnim žuljem vrnil v kasarno, je pojedel večerjo in se zleknil na svojo slamnjajočo. Od utrujenosti je hitro padel v globok spanec. Iz globokega spanca ga niso prebudili niti kameradi v sobi, ki so tako grozljivo smrčali in spuščali neprijetne zvoke, pa tudi odurno smrdljive človeške pline ...

Ker je vojaški pripravnik Jože svoje težaško delo odlično opravil, je bil sprejet v šolo in nadaljnje vojaško usposabljanje. Tam so ga naučili potrebnih vojaških veščin, njegova marljivost pa je bila kronana s povišanjem v višjega topničarja! Od njega se je zdaj zahtevalo, da je bil dober jezdec, dobro je moral biti seznanjen z delovanjem trdnjavskih topov, skrbeti je moral za pravilno uporabo in hranjenje streliva. Do vsake podrobnosti je moral poznati tudi vojaške zakone in druge službene predpise. Ker je bil večš pisanja in branja, mu to seveda ni predstavljalo prav nobenih težav. Še toliko bolj, ker je v vojski dobival na veljavi tudi slovenski jezik, sploh če so v nekem nenemškem polku bili v večini Slovenci.

Od njega se je pričakovalo tudi, da se v kritičnih vojnih situacijah ne sme poscati v hlače, temveč ohraniti mirno kri, ko bi s topovi branil vojaško trdnjavo, če bi bila napadena z morja ali kopnega.

Srečo je imel, da je služil v času, ko ni bilo treba iti v strašni boj ali celo v mesarsko klanje, a še zdaleč to ni pomenilo, da je lahko pasel lenobo. Udeleževal se je napornih vojaških vaj, bil je na straži in opravljal je druge vojaške naloge.

Vojaki so imeli čas tudi za zabavo in mesene radosti. Za ljubice so si našli dékle, tisti soldati, ki so imeli več pod palcem, pa so si privoščili tudi kakšno damo, ki je obrtno nečistovala. A s takimi damami je lahko nastal cel hudir in škandal, ki je povzročil popolno zmešnjavo. Slišal je praviti o neki Črni Marjanci, kako je zagodla nekemu vojaku! To je bila dama, ki je obrtno nečistovala in je vojake popeljevala med čiste posteljne radosti. Vse dokler se ni okužila s to strašno boleznijo, ki se kliče sifilis. Iz kasarne v Kranju so poslali naokoli dopis, da se išče Marjana, znana tudi kot Črna Marjanca, da jo pošljejo na zdravljenje zaradi sifilisa, ker je okužila nekega soldata! A Jože ni bil neumen mož in se je zelo dobro podučil, kaj pomeni stakniti to francosko bolezen. Zaradi ene pregrešne skušnjave, ko vtakneš svojega glideka v školjkico take nečistovalke, lahko ostaneš tudi brez svojega uda! Na prsih, bokih in bedrih se najprej pojavijo osip raztresenih izpuščajev, v ustih te zaskeli razjeda, začne te boleti žrelo. Nesramna bolezen naredi še tako le-

pemu soldatu strašansko grd obraz in telo. Smrdljive bule se raztrosijo po celem životu, cel život gnije pri živečem človeku, strup ti počasi leze v kosti, življenje postane strašno naporno. Če tak revež ne dobi pravočasno zdravilnega živosrebrovega mazila, začne grešniku hinavska bolezen v ude siliti. Požre mu hrustanec v ušesih, nosu in odpade mu spolni ud. »Za manjkajoči nos se že najde rešitev, svoj čas je cvetelo obrtništvo porcelanastih nosov, imaš pač porcelanastega, namesto svojih las pa lasuljo, a da ti pade spolni ud, to pa je hudič,« se je zamislil Jože in sprejel trden sklep: »Ta hudič napada mladeniče, može, deklice in žene, ne ogne se nobeni starosti, zato bom pa ostal zvest svoji deklini Katarini.«

Jože pa se je kar držal svoje Katarine

A krajši obisk topničarja pri njegovi deklini pred nekaj meseci je obrodil sadove. Nadrejeni »Vormeister« mu je sporočil brzovajko, da mora brž domov, ker bodo kmalu zibali, prej pa bi bilo dobro, da vzame Katarino za ženo. Jože je rahlo vznemirjen zavriskal in zapel, poskočil zdaj na desno, zdaj na levo nogo in se odpravil domov, da se oženi. Zdaj je bil vojak na dopustu. »Še vsa sreča, da nisem kakšen častnik!« je pomislil. Jože je vedel, da bi lahko nastal pravi pravcati zaplet, če bi se ženil kot vojak z najvišjim činom. Vsak oficir, ki se ženi, mora plačati ogromno kavcijo. Tako ogromno, da plačila niso zmogli niti najbolj vrli oficirji! »Koliko častitljivih deklet je tako ostalo v prisilnem celibatu, ker njihovi gizdavi izbranci niso imeli dovolj pod palcem,« je pomislil.

S Katarino se nista videla nekaj mesecev. Ko jo je zagledal z materjo v koči, na Thalerjevi viničariji, ni mogel verjeti, kako zelo se je spremenila. Dolge lase je imela spete v kite, bila pa je vsa tako neznansko široka in debela ... Hitro zatem sta postala mož in žena. Zima se je bližala h koncu, ko sta s Kato opazovala, kako se v bližnjem potoku taja led in počasi odteka voda, a voda je odtekla tudi ženi! V mesecu sušcu sta dobila prvorojenca, ki je dobil ime po očetu, kot je bilo v navadi.

Jože pa ni nič več mislil na vojaško kariero. Najel je kočico, omislil si je nov poklic, postal je sodar. Vinca pa je bilo v teh »lubih« krajih ... ohoho! Vsi tukajšnji sodarji v stotih letih ne morejo izdelati toliko sodov, da bi lahko vanje spravili letno bero vina, ki ga narava ponudi v teh krajih.

Hvala večnemu bogu, lahko da je ubežal peklenskim mukam, ki bi jih utrpel, če bi ostal v vojski. Turška gospoda je čedalje trše postopala proti kristjanom v Bosni. »Ljubi Cesar pač tega ni mogel več gledati in je s svojo vojsko šel v Bosno,« si je mislil »Duplčanar« Jože.

Začela se je strašna bitka, v njej pa je sodeloval tudi njegov enajsti trdnjavski artilerijski bataljon. Zdaj se ni spomnil več, ali je zagledal 1878. leta gospodovega zvezdo repatico na večernem nebu, ki bi naznanila kakšno novo katastrofo, a je še kako prekleto vedel, kaj počaka vojaka, ko bije boj s temi turškimi sovragi; s temi krivoverci, ki imajo namesto ene mnoge žene, zaprte v obzidane hiše! Razmere v tej deželici so strašne, strašanska so pomanjkanja, ki jih pod turškim handžarjem trpi ubogo ljudstvo; slaba bivališča pa so mačji kašelj v primerjavi s trpljenjem in grozotami, ki čakajo vojaka na njegovi poti, da popelje Bosno v svet omike! Kot je bilo slišati govornice, pa je bila med soldati vsaj na začetku prava začetniška zagnanost. Vojake so oblekli od nog do glave v čisto novo obleko in škornje. Žejni vojaki pa so se lahko z dobro kapljico na vstopnih železniških postajah tudi

pošteno odžejali, no, zaradi tega so mnogi tudi zamujali na vlak, ko so jih k odhodu vabile trobente.

Jožeka je ob ribarjenju pokončala kača

V tem času, ko je Jože zapustil vojaški stan in pridno preživljal družino, pa je v zdravega in klenega fanta zrasel tudi sin Jožek. On in še nekaj vaških fantov so radi ribarili v bližnjem potoku. Rib pa niso lovili na trne, niti niso spustili mreže, temveč so v globočino vode zasadili kar košare. To je bilo postrvi in klenov! Neko jutro pa je mater obšla zla slutnja, smrtni ptič se je celo noč drl okoli hiše: »Spiš, spiš, spiš ...« Jože si je nataknil škornje in vzel vile ter se podil po dvorišču, da bi pregнал tega prinašalca smrti.

A namesto ptiča se je po vasi zaslišal glas: »Kača me je, modras je bil!« Bil je sin Jože. V mladostniški zagnanosti niso opazili sluzaste strupenjače, ko se je počasi in hudobno premikala in priplazila do potoka, kjer so fantje s »korpi« lovili ribe. Usekala ga je naravnost v hrbet! Nobena vraža in domači zvarci niso zaustavili zastrupitve, ki je nastopila zaradi ugriza te preklete mrzle in hinavske zmije. Ženske so kričale, z raznimi zelmi letale sem ter tja, dedek Franc je v hišnem kotu pod križanim Jezusom ponižno molil. Zdaj že dvanajstletni sinko se je začel potiti, hitro je dihal, bilo mu je obupno slabo. Lotila se ga je driska, pobruhal je vse, kar je lahko, na koncu pa podlegel v strahotnih mukah.

Leta so bežala, Kata in Pepi pa sta se še naprej rada imela. Bilo je veselja, pa tudi trpljenja. Po rojstvu Pepija sta spočela sina Franca, v kasnejših letih pa so se jim pridružili že Andrej, Ignac in Rudi. Mala Marija ni dočakala enega leta, ko jo je umorila davica. Pa je štokrlja prinesla še eno Marijo! A »kunišni ljudi« že imajo prav, ko pravijo, da drugega otroka ne smeš poimenovati po imenu umrlega sinka ali hčere. Zato se tudi druga Marija ni dolgo veselila življenja in je umrla za čudno boleznijo, ki se ji reče prisad.

Jože na smrtni postelji: obračun za nazaj, videnje prihodnosti

Koledar je hitro obračal letnice, Kata in Pepi sta se počasi starala. Bila sta zdrava, vse dokler v družino ni udarila jetika, ki je do takrat pokončala mnogo ljudi in povzročila v družinah neznansko trpljenje. Najprej je zbolel Jože, nato še Katarina. Bivši vojaški topničar je začel vidno hirati. Postal je neznansko utrujen, tudi pri vsakodnevnih opravilih se je hitro upehal. Ponoči je doživeto in slikovito sanjal, oblečen je bil v vojaško uniformo, bil je mlad obetaven vojak, ki se je podil za kuricami in lepimi dekletimi ... Proti jutru se je začel močno potiti, prijetne sanje je zamenjala nočna mora. V njej je dirkal z vilami, obut v škornje, za pošastjo, ki je nanzanjala smrt, po umrlem sinu pa je plezala ogromna kača. Za nočno moro se mu je v trpki blodnji začela razkrivati prihodnost. Naenkrat zagleda sina Andreja, kako se podi po bojnih poljanah. Zakaj je tako čuden? Tako izčrpan? Njegovi sinovi so ja močni kot sam vrag in z njimi ni češenj zobati, vse te vaške pubece prebutajo, če je treba!

Vojna je, prva svetovna vojna. André je avstro-ogrski vojak 47. pehotnega polka tretje stotnje! Ta polk se je nekoč boril proti Turkom v Bosni, sedaj pa se njegov André bori na galiških poljanah. V katerem kraju? Zloczowu? Turkocinu? André, ne omagaj! Zakaj je tako bled, bolan je ... Ne, ne sme

ga ubiti bolezen, prekleta kolera ... Kje so drugi sinovi? V svoji blodnji jih ne vidi. »Rešite se, fantje, vojska je hudič,« se dere ves vročičen iz postelje. »Hudič je, porka madona!«

Nato se pomiri, pred seboj zagleda najmlajšega sina Rudija. Ni v vojaški suknji, petelin mu je izkljuval eno oko. Bog živi te velike ptiče, rešil se je; že ga vidi, kako vozi les s splavi po Dravi vse do Donave. Flosar je ...

Kdo je to? Tega ne poznam. Rudijev sin, moj vnuk. Hudirja, spet je vojska. Druga svetovna vojna. Moj vnuk je nemški vojak, na pekleni fronti je! »Ojoj, reši se,« ječi siromak na smrtni postelji. Nenadoma pa ga v svoji blodnji zagleda, kako preoblečen v ajznpnarsko obleko beži s fronte. Pobegnil je, rešil se je, domov gre k svoji ženi Štefki. Žena je lisica prava in vsak teden piše pisma v vojsko: »Kje si, ljubi moj? Zakaj se nič ne javiš?« Iz vojske pa: »Pogrešan je.« Vnuk se pred Nemci skriva. Pride hajka, Nemci preiščejo dom in hlev, vnuk pa skrit v luknji pod kravami. Še zadnjo luknjico kokoš prekrije z listjem. »Jebenti, spet te kure, saj se bo zadušil,« ječi pobledeli Jože.

Hajka je pri kraju, v hlev pridrvi žena Štefka, še sreča, da je krepka, žilava baba. Nažene kokoško in potegne vnuka iz luknje. Uf, kakšne močne roke ima babnica, na rokah se ji vidijo vse žile. Oddahne si, vnuk živi ...

Kdo je zdaj to? Pravnuk, oblečen v vojaka. Ime mu je Franc. »Kot mojemu očetu,« se je slišalo bolnikovo momljanje. Piše se leto 1966. Mladi vojak, star dvajset let, temno rjavih las, zelenih oči in pravih obraznih proporcev je na službenju vojaškega roka, ki traja osemnajst mesecev. Miren čas je, ni na fronti. Je na »zanimanju«, uči se vojaških veščin. Vojsko služi v Beogradu, v JLA. Oblečen je v vojaško obleko, na glavi ima titovko, na njej je rdeča zvezda. V rokah nosi puško, avtomat. Je komandir straže. Svojo vlogo jemlje zelo resno ...

Jože se je iz preroških sanj prebudil ves vročičen, začelo ga je močno dušiti, v močnem kašlju pa je iz pljuč bljuval kri. Gospa s koso je prišla po njega hladnega in zasneženega prosinca 1908. leta gospodovega, po dobrih dveh mesecih v malem travnu, ko se je začel tajati led, pa je vzela še Katarino. Bog daj, da sta po tistem okusila božji raj.

Viri:

- Andrejka pl., Jernej, Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878, Družba sv. Mohorja, Celovec, 1904–1905;
- Brief History of Syphilis, Journal of Medicine and Life, Mar 15, 2014, 7 (1): 4–10;
- Car, Pavel, Slovenci – junaki avstrijskih armad in njihova odlikovanja (od 1757 do 1918); Signum Laudis, Ljubljana 2017;
- Dnevni časopisi v letih 1872 in 1873 (Slovenski narod, Slovenski gospodar, Slovenec);
- Družinski listi, ki jih hrani Nadškofijski arhiv v Mariboru;
- Festungs – Artillerie 1867–1903, https://library.hungaricana.hu/en/view/MitKuKKriegsArch_1905_Supplement/?query=1956&pg=231&layout=s; dostop: 14. 8. 2021.
- Kastl, Karl, Moja doživetja z bojnega pohoda proti Prusiji leta 1866, Zgodovinski inštitut Milka Kosa, ZRC SAZU, Ljubljana 2016;
- Slovenska kronika XIX. stoletja: 1861–1883, ur. Janez Cvirn, Nova revija, Ljubljana 2003.
- Ustni viri;
- Švajncer, J. Janez, Vojna in vojaška zgodovina Slovencev, Prešernova družba, Ljubljana 1992;
- Zupanič Slavec, Zvonka, Endemic Syphilis – Skrljevo Disease among Slovenians, Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete, Ljubljana, 2001.

Doc. dr. Breda Mulec

USPEŠNI PRIDELOVALCI IZ OBČINE DUPELEK

Podelitev priznanj za fermentirane pijače na kmetiji Bojana Grušovnika v Dvorjanah

Junija letos je ob Geza pubu v Beltincih potekal FESTIVAL DOMAČIH SORT Z ODPREJTO KŪJNJO. Gre za napitke iz samorodnih sort grozdja, šmarnice, jurke, klintona, izabele. O festivalu je poročal tudi spletni portal Pomurec.com. Že tradicionalno so se na ocenjevanje fermentiranih pijač iz samorodnic prijavili tudi ljubitelji starih vinskih sort iz naših krajev in poželi dobre rezultate. Pri podelitvi priznanj pa so bili tudi letos deležni posebne pozornosti, saj jim je organizator festivala Geza Farkaš podelil srebrna in zlata odličja v domači občini Duplek. Slavnostni dogodek je potekal na kmetiji Bojana Grušovnika v Dvorjanah.

Po odločitvi ocenjevalne komisije so Bojanu Grušovniku podelili srebrno priznanje. Prejemniki priznanj so še Karel Lamprecht, Jože Trep, Stanko Dvoršak, Marija Kosar Trep, Vili Peklar, 2-krat Silvo Gregorič, Marija Miklavžič, Jan Heler ...

Geza je spregovoril o pomenu starih sort in trendih, ki se nakazujejo pri mladih, ter izrazil trdno voljo nadaljevati s propagiranjem starih sort v gospodarske namene. Izpostavil je primer mlade družine (ki ne želi biti javno izpostavljena), ki je v tem letu uspešno prodala 40.000 steklenic šmarnice (suho), osebno pa jih je navdušil še za šampanjec (9.000 steklenic (suho), ki so ga izvozili v Singapur). Na to temo so imeli tudi kmetijsko oddajo na TV.

Poleg tega so se nekoč doma vedno sramovali domače šunke, domačih klobas, sedaj pa velja pravilo: »Kaj mate, to mate!« Povem vam tudi, da bo v naslednjih letih še večja ekspanzija teh domačih sort. V Juršincih še dobiš vse sorte!

Podelitev priznanj – prejemnik Jože Trep

Še o festivalu

V pubu Geza se zeza v Beltincih so zbirali vzorce za ocenjevanje, jih preverjali, strokovno ocenjevanje pa so izvedli s pomočjo Javne službe kmetijskega svetovanja Slovenije KGZ Murska Sobota.

»Preverjenih je bilo skupaj 167 vzorcev različnih sort in mešanic fermentiranih pijač. Letos so za ocenjevanje uporabili prilagojen sistem, kot se uporablja za ocenjevanje po Zakonu o vinu (Buxbaum), kjer so znižali vrednost, ki jo lahko dobi pijača za okus – harmoničnost z 12

Udeleženci podelitve priznanj v Dvorjanah

Vse foto: Franc Fras

Veselite se pod domačimi brajdami – Geza Farkaš, Maja Grušovnik, Alojz Toplak in Bojan Grušovnik

točk na 10 točk. Tako je maksimalna ocena, ki jo lahko dobi fermentirana pijača, 18 točk. Na podlagi izkušenj iz prejšnjih let ugotavljam, da so okusi fermentiranih pijač v primerjavi z žlahtnimi vini manj polni, zato smo znižali možne ocene za dve točki.

Na preverjanju je bilo izločenih osem vzorcev, nekaj pijač pa je bilo na meji izločitve. Glavni vzroki za to so bile napačne in bolezni zaradi premalo kontrolirane maceracije drozge, nečistega vrenja in vpliva mlečnokislinskih bakterij, katerih biokemični proces je stekel v napačno smer. Zelo malo je bilo oksidacij, saj je bila včasih oksidacija tudi pri žlahtnih vinih najpogostejši vzrok izločitve,« pove Ernest Novak iz Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Podeljenih je bilo 21 zlatih medalj za 16,8–18,0 točk, srebrno medaljo je dobilo 77 vzorcev, ki so dosegli 16,60–16,70 točk. Med najuspešnejšimi je bil Jani Erniša s Suhega Vrha nad Moravskimi Toplicami, ki je osvojil tri zlate medalje, in sicer za penečo šmarnico, penečo rdečo in rdečo zvrst. Imel je tudi najvišje ocene, prejel je dvakrat 17 in enkrat 16,9 točk. Med zlatimi prejemniki je bil Geza Farkaš iz Beltincev (šmarnica penina 2000), ostali prejemniki zlatih in srebrnih priznanj pa so bili iz

Postavljanje klopotca je potekalo pod taktirko Bojana Grušovnika.

občine Duplek (podeljeno v Dvorjanah) in iz več drugih občin po Sloveniji. Na festivalu so podelili priznanja še za gamay, jurko, penino jurko, modro kavčino, roze klinton in druge sorte.

Postavitev klopotca

Po slavnostni podelitvi srebrnih in zlatih priznanj se je veselo druženje preselilo na izvorno urejeno zelenico, ki zaradi pestrosti zasaditve spominja na domač botanični vrt – med brajde, drevesa, okrasne grmičke, vrtnine in vrtno galanterijo – ter se nadaljevalo s postavljanjem klopotca. Potrebni so bili krepki fantje! Najprej priprave na postavitve, ki so zaradi daljših premorov trajale in trajale ...

Najprej varna pritrditev na drog in nato še preizkus klopotca. Za moč fantov, potrebno za postavitve klopotca, se je poskrbelo z domačo kapljico iz domačih vinskih sort šmarjokle in drugih, ki se – o Bog! – ne smejo imenovati vino, temveč le fermentirane pijače.

Pod strogim očesom Bojana Grušovnika se je klopotec počasi začel dvigati. In ko se je dotaknil oblakov, je ansambel Dvorjanski muzikanti zaigral znano Vince rujno.

Franc Fras

Ob prvih udarcih klopotca še spominska fotografija

Foto: Franc Fras

NE GLEJ STRAN

Avtorica knjige Mojca Glisik

Predstavljamo Mojco Glisik in hčerko Ilano Zoyo, sokrajanki, ki sta pred kratkim izdali vsaka svojo knjigo.

Mojca se je avgusta 2010 po skoraj 11 letih življenja v ZDA vrnila domov v Slovenijo, za stalni dom pa si je izbrala prav Duplek, kjer se obe z Ilano odlično počutita. Mojca pravi, da niti pomislila ni, da bi živela kje drugje, saj jo je zmeraj vleklo na naš konec.

Naštejte tri razloge, zaradi katerih ste se odločili za poklic psihoterapevte.

Že odkar pomnim, informacije iz okolice zame nikoli niso bile samo to, ampak sem zmeraj razmišljala in analizirala, kaj so bili vzgibi in kakšen je bil motiv v ozadju. Kaj je bilo v preteklosti neke osebe, kar je vplivalo na njeno razmišljanje in dejanja? Zmeraj sem iskala neke olajševalne okoliščine, zaradi katerih je prišlo do kakšne konfliktno situacije in vedenja. Predvsem pa me je zanimalo, kaj je oseba čutila, kakšni strahovi in bolečina so jo preganjali. Zlahka sem se »postavila v kožo« nekoga drugega in največkrat tudi začutila njegovo bolečino, strah, jezo, žalost ... Da, tudi veselje in srečo. Velikokrat sem se tako v svojem ožjem krogu znašla v vlogi poslušalca in svetovalca, kasneje pa sem ugotovila, da se mi odpirajo in mi zaupajo tudi povsem naključni ljudje. In v tem sem neznansko uživala. Poklicna pot me je sprva zanesla v čisto drugo smer, ampak me ni osrečevala. Mene so vendar zanimali možgani in človeška psiha ter odgovori na vprašanje zakaj. Odzvala sem se temu življenjskemu klicu in se tako na kar »stara« leta (ja, ko sediš med 25-letniki, se počutiš starega) vpisala na magisterij zakonskih in družinskih študijev. Kasneje sem v Ljubljani opravila še specializacijo za zakonskega in družinskega terapevta ter se prvič v življenju počutila izpolnjeno. Obožujem svoje delo. Srečna sem, ko lahko komu pomagam, srečna sem, ko vidim, da v klientovih očeh ponovno zaživijo iskrice.

Katere lastnosti mora po vašem mnenju psihoterapevt nujno imeti za uspešno opravljanje dela?

V prvi vrsti mora imeti terapevt veliko mero empatije, znati mora poslušati in imeti dobro razvite komunikacijske veščine. Prav tako mora biti topel, razumevajoč, odprt in sprejemajoč, saj se bo klient le tako lahko ob njem počutil dovolj varnega, da mu bo zaupal in z njim delil svoje najgloblje rane.

Katere so stvari, ki so vam pri delu naporne, in kako skrbite za svojo psihično kondicijo?

Včasih je težko, ker zmeraj občutim klientovo žalost in bolečino, in včasih mi je to težko pustiti v pisarni in ga ne prinesiti s seboj domov. Velikokrat se zalotim, da pred spanjem, v postelji, razmišljam o osebi, ki je bila ta dan na terapiji. Kako se počuti, sva odprli kakšne potlačene

rane, ki zdaj še bolj bolijo, bo v redu? Ampak to je del poklica, terapevti imamo ravno tako kot ostali poklici, ki se srečujejo s stresom na delu, na voljo supervizijo, da lahko takšne stvari odložimo in nas ne bremenijo. Sicer pa je čas pod tušem čas samo zame in za praznjenje glave. He he, račun za vodo imamo kar visok.

Stvari, na katere mora biti klient pripravljen, če razmišlja o psihoterapiji, oziroma ki so bistvene za dober učinek terapije?

Bistveno je, da pride klient na psihoterapijo prostovoljno in da verjame v terapevtski proces. Če bo prišel zaradi ultimata, sam pa si tega sploh ne bo želel, se tudi ne bo mogel povsem odpreti in zaupati. Terapija je vzajemen odnos, ki brez zaupanja ne more obroditi sadov. Čeprav se morda oseba boji prvega obiska, ker ne ve, kaj naj pričakuje, se običajno potem srečan veseli, saj ve, da je tam nekdo, ki ga posluša in razume. Terapevt ne obsoja in ne očita, to je prostor, kjer je oseba varna in je lahko stoddostno iskrena.

Avtorica knjige Ilana Zoya Glisik

Ilana Zoya, kdaj si se prvič zares zavedla, da si drugačna od vrstnikov? Si drugačnost ozavestila sama ali te je nanjo opozoril kdo drug?

V zgodnjem otroštvu sem se tega začela zavedati postopoma, torej ne morem pokazati na en ključni dogodek, ki bi me izrazito razločeval od vrstnikov. Dogodki so bili manjši, tehnični in so se sčasoma nabirali kot bronasti kovanci; starši so me vozili na preglede in domov je prihajala terapevtka, razloga pa nisem povsem razumela. Zjutraj sem jemala tablete, katerih vsebine nisem poznala, in naučila sem se ponoviti frazo: »Žal ne smem jesti glutena, kazeina ali soje,« kadar mi je sošolec predlagal, da bi si zamenjala malico, ne da bi se zavedala, kaj to pomeni. Čeprav sem že takrat vedela, da sem se razlikovala od drugih, me je šele prehod skozi puberteto in adolescenco spodbudil k razmišljanju: »Zakaj ne pogledam učiteljev v oči?« »Zakaj mi pri športni vzgoji vedno gre na jok?« »Zakaj sem vedno raje sama kot s sošolci, ki jih imam sicer rada?« Svoje drugačnosti sem se torej že od otroštva zavedala, a sem o njej začela razmišljati šele, ko mi je začela opazno ovirati življenje v skupnosti.

Trije najljubši trenutki, ki jih, če ne bi imela avtizma, po svojem mnenju ne bi doživela?

Na prvem mestu je absolutno dan, ko je mama odprla pekarno Gluuteny, v kateri sem lahko jedla popolnoma vse, brez omejitev. Ogromno dela je vložila v to, da sem lahko jedla sladice kot vsi ostali, in to je – in vedno bo – eden izmed ključnih spominov, ki mojo mamo zasidrajo kot supermamo, na katero se vedno lahko zanesem. Drugi trenutek je bil dan, ko sem napisala prvo pesem

in odkrila, da je pesništvo tako hobi kot čustvena podpora, ki se je doslej sploh nisem zavedala. Tretji trenutek, tudi literarno obarvan, je bil dan, ko sem napisala zadnji stavek svoje knjige: knjiga seveda ne bi obstajala brez mojega avtizma, saj je to glavna tema, zaključevanje tega ogromnega projekta pa me je napolnilo z občutkom nespornega ponosa – saj sem vendarle napisala knjigo! Še zdaj ne morem verjeti, da sem jo lahko dokončala.

Stvar, ki bi jo rada spremenila, če bi imela to možnost?

Lepo bi bilo, če bi bila bolj ekstrovertirana. Konec koncev so spomini, ki jih ustvarjamo z vrstniki, ena najslajših vrednot življenja, jaz pa jih zaradi tako majhne zaloge energije, ki jo lahko namenim druženju, ustvarjam bistveno manj kot povprečna najstnica. Seveda pa imajo spomini, ki jih vendarle imam, zame ogromen pomen in sem zanje izjemno hvaležna, a se človek lahko kljub temu vpraša, katerih hipotetičnih trenutkov nisem doživela, ker sem raje ostala doma.

Kako bi avtistično motnjo predstavila v pozitivni luči? Naštej tri pluse.

Avtisti smo izjemno sposobni na področju prepoznavanja podrobnosti: ker smo navajeni na drugačne načine procesiranja informacij, lahko razkrijemo marsikatero vzorce, ki jih nevrotični posameznik morda spregleda. Hkrati lahko področjem, ki nas zanimajo, namenimo ogromno časa, truda in pozornosti, še posebej svojim t. i. »specialnim interesom«, področjem, ki so morda drugim banalna in specifična. Na teh določenih področjih smo lahko pravi strokovnjaki. Tudi na socialnem področju ima avtizem svojo prednost – večina ljudi z avtizmom je iskrena in direktna, zato sogovorniku nikoli ni treba skrbeti, da se za povedanim skriva kaj več. Torej pove-mo, kar mislimo, ne da dolgovezimo v skladu s socialnimi normami pogovora.

Kaj te najbolj skrbi, ko novim znancem/sogovornikom razkriješ svojo posebnost?

Obremenjujem se s skrbjo, ki je značilna za večino ljudi s katerokoli motnjo, okvaro, boleznijo itd.: ko nekaterim povem, s čim se spopadam, opazim očitno razliko v načinu, kako se z mano pogovarjajo ali da drugače komunicirajo. Nekateri me infantilizirajo, torej se z mano pogovarjajo kot z otrokom ali kot da se jim smilim, kar me le še dodatno spomni na to, da sem »drugačna« in da ne spadam v isto kategorijo kot moji vrstniki. Na srečo to ni vsakdanji pojav. Večinoma so ljudje razumevali in spoštljivi.

Mojca, kakšen bo tipičen bralec, ki bo v roke vzel vašo knjigo? Kako si ga predstavljate?

Moja knjiga je namenjena staršu otroka z avtistično motnjo, osebi z multiplo sklerozo ali komurkoli, ki se je ali pa se še spopada s kakršnokoli travmo, bodisi je to bolezen, izguba ločitev, nasilje ... Je topla knjiga, ki pobo-ža in da upanje.

Bralec Ilanine knjige pa je starš otroka z motnjo avtističnega spektra ali pa nekdo, ki se s tem sam spopada.

Če bi knjigo predstavili na literarnem večeru, kateri obiskovalci bi po vašem mnenju prevladovali?

Menim, da bi bilo največ tistih, ki potrebujejo spodbud-

no besedo, veter v jadra in upanje, da se življenje lahko obrne na bolje.

Koliko se po vašem mnenju in dosedanjih izkušnjah bralec, ki ima med svojimi bližnjimi osebo z avtističnim spektrom, lahko poistoveti z vašimi izkušnjami in nasveti?

Bralec, ki ima v svoji bližini osebo z motnjo avtističnega spektra, še posebej starš, se bo lahko stoodstotno poistovetil z izkušnjo, ki sem jo imela pri vzgoji in spopadanju s hčerino motnjo. Bolečina, solze, strah, razočaranje in izgorelost so nam vsem enaki, pa ne samo pri otroku z avtizmom, ampak vseh otrocih s posebnimi potrebami. Enak boj je, enak sovražnik ...

Mojca Glisik: Ne glej stran – Napadi pošast pod posteljo!

Knjiga opisuje življenjsko zgodbo matere, ki se ji je svet obrnil na glavo ob hčerini diagnozi avtizma. Po začetnem šoku, ki ji je spodnesel tla pod nogami, se je pobrala, odločena, da bo premaknila gore in storila vse, da bo njena hči imela normalno življenje. V tej utrujajoči bitki je popolnoma pozabila nase in zbolela tudi sama, vendar je bolezen sprejela kot opozorilo, da mora korenito spremeniti življenje. Multipla skleroza je bila odskočna deska na njeni poti k osebnosti rasti, ki jo je »odhod« moža le še utrdil, saj je spoznala, da notranja sreča ne sme biti odvisna od zunanjih dejavnikov. Avtorica deli svojo izkušnjo z bralcem kot mama in ženska, hkrati pa bralca naslavlja tudi kot psihoterapevtka z napotki in vajami za premagovanje posledic travmatičnih dogodkov in s poudarkom na pomembnosti majhnih stvari v življenju, ki jih običajno spregledamo.

Ilana Zoya Glisik: Ne glej stran – Življenje z avtizmom

Knjiga je osebna izpoved dekleta, ki se zaradi motnje avtističnega spektra spopada s številnimi ovirami, ki so ji bile položene v zibelko. Velikokrat nerazumljena in deležna pomenljivih pogledov se bori z obsesivno kompulzivno motnjo, čustvenimi izpadi, motnjo senzornega procesiranja, tesnobo in paničnimi napadi. Sprejmite ta zapis kot osebno povabilo v njen notranji svet, njena občutja, razmišljanje, dojemanje okolice in spoznajte, kako tuj je lahko videti svet skozi oči »čudnega« dekleta.

Knjigi sta vsekakor vredni branja, saj ponujata realen in svež vpogled v življenje ljudi, ki jih lahko srečamo tudi v našem kraju. Knjigi je mogoče kupiti na spletni strani www.glisik.com, na voljo pa sta tudi v vseh večjih knjigarnah. Za naročila na psihoterapijo lahko pišete na elektronski naslov mojca@glisik.com ali se naročite po telefonu na št. 031 694 532.

20% od prodaje knjig Mojca in Ilana poklanjata društvu Palčica Pomagalčica za dečka Urbana, ki je bil rojen z gensko napako, zaradi katere ne more hoditi in govoriti. Knjige je v knjigarnah mogoče kupiti tudi s turističnimi boni.

Dejan Stanko

Fotografije – arhiv avtorice

POČITNICE S SVIZCEM

Uspešno izvedene Vesele počitnice – poletno varstvo za otroke občine Duplek

Občina Duplek je tudi letos prisluhnila potrebam staršev, katerih otroci med poletnimi počitnicami še ne morejo ali ne želijo biti sami doma. Pomoč je tudi letos izkazala s subvencioniranjem vsebinsko zanimivega projekta poletnega tabora oziroma varstva za mlade občane od šestega leta naprej. Cena izvedbe poletnega varstva/tabora je znašala 60 EUR tedensko, občina pa je za vsakega svojega mladega občana prispevala 40 EUR, torej kar dve tretjini.

Projekt poletnega varstva je bil v občini Duplek izveden že tretje leto zapored in se je še enkrat izkazal za zelo dobrodošlega, otroci pa so bili nad njim znova več kot navdušeni.

Občina je omogočila udeležbo 30 otrokom tedensko, tabor pa je ves julij in avgust gostoval v novi Športni dvorani Duplek. Poletno varstvo je potekalo od 5. julija do 20. avgusta 2021, torej polnih sedem tednov od ponedeljka do petka od 7. do 16. ure, po predhodnem dogovoru pa tudi že pred 7. uro zjutraj.

Skoraj vsi termini so bili polno zasedeni, za nekaj terminov pa je bilo povpraševanje veliko večje od možnosti.

Izvajalec programa je podjetje Svizec šport, ki skrbi za

športno aktivnost predšolskih in šolskih otrok, zato so imele tudi poletne vsebine močno športno noto, čeprav ta nikakor ni bila edina.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem otrokom in njihovim staršem, vsem animatorjem, Občini Duplek ter OŠ Duplek, ki je vnovič odlično poskrbela za prehrano udeležencev tabora.

Vid Kajnih

Vse foto: Vid Kajnih

MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA DUPEK ART 12

Tudi letos je prvi vikend v juniju Likovno humanitarno društvo RAY&CO uspešno izpeljalo slikarsko kiparsko kolonijo Duplek art 12.

Že tradicionalno je prvi dan kolonije namenjen predstavitvi našega kraja z bogatim kulturnim programom.

Kot običajno so bili tudi tokrat umetniki nameščeni v hotelu Vila EMEI, kjer smo jih pogostili s picami podpornika Da Noi. Po namestitvi v hotelu nas je »šolski« avtobus Damiš odpeljal do prve postaje na ogled Wake parka Doplek in okrepčilo pri »Joci«.

Udeleženci Duplek art

Odprijetje razstave na gradu Rače. Razstavo odprla Breda Mulec iz ministrstva za kulturo RS

Podelitev priznanj- Župan Mitja Horvat in Rajko Ferk

Vse fotografije: Zdravko Kokanovič Koki

Ogled znamenitosti v naši občini.

Organizatorja Duplek Arta, Rajko in Irena Ferk Autor: Vera Kovačević

Pot smo nadaljevali proti gradu Vurberk, kjer so nas pričakali Lukasovi harmonikarji in tamkajšnja domačinka Cvetka Kaisersberger, ki je predstavila zgodovino gradu. Od tam smo se z avtobusom odpeljali do Doma kulture Dvorjane, kjer nas je pričakala razstava likovnih del prejšnjih kolonij Duplek art, kasneje še večerja in rock koncert Rock Gallery. Ob dogovorjeni uri je Rok Damiš varno prepeljal vse umetnike do hotela.

V soboto je šlo zares, saj smo bili od 9. do 14. ure, ko je bilo kosilo, zelo delavni in ustvarjalni.

Tudi tokrat nas je obiskala BK TV in prispevek na njihovi televiziji je bil zelo kmalu objavljen. Tokrat smo prvič slikarji samoiniciativno izbrali najboljše likovno delo, in sicer delo akademske slikarke Snežane Kujundžić iz Srbije. Prvič sta sodelovala madžarska umetnika – akademska slikar Milan Gyurity in Diana Kondić Gyurity, ki je fotografinja in novinarka iz Budimpešte. Slednja, ki je v Budimpešti tudi organizatorica mednarodnih kolonij, je bila navdušena nad organizacijo in lepotami Slovenije. Obenem jo veseli sodelovanje Slovenije in Madžarske na likovnem področju. Gostje iz tujine so ostali še dan dlje in si ogledali mariborske znamenitosti. Žal pa se kolonije niso mogli udeležiti umetnice in umetniki iz Slovaške in Bosne in Hercegovine.

Nedeljsko dopoldne smo zaključili z ustvarjanjem, po kosilu pa je kulturni program popestril Tamburaški or-

kester Duplek. Župan Mitja Horvat in organizator Rajko Ferk sta sodelujočim predala priznanja.

Kolonijo smo uspešno zaključili in sledile so razstave likovnih del; kot se spodobi, smo najprej razstavili v Domu kulture Dvorjane in Občini Radence, kjer smo čez dober mesec postavili še drugi del razstave, tako da so bila predstavljena skoraj vsa likovna dela.

V začetku avgusta smo postavili razstavo v Beli dvorani gradu v Občini Rače - Fram. V sredini septembra se seli razstava tudi v Velenje, kjer bo na ogled mesec dni, nato pa še v trgovska centra Supernova v Kranj in Kamnik.

Prijetno smo bili presenečeni, saj je bil obisk razstave v Račah precej številen tudi iz naše občine, posebna čast pa nas je doletela, ko je uradno odprtje opravila Breda Mulec z Ministrstva za kulturo.

Zelo sem zadovoljen in ponosen, da je mednarodna likovna kolonija Duplek art prepoznana po vsej Sloveniji in skorajda ni povabljenega umetnika, ki ne bi želel sodelovati. Posebej veliko je želje tudi s strani tujih umetnikov, zato upamo, da bo ta epidemija končana in bomo lahko ponovno gostili umetnike s celega sveta.

Rajko Ferk

SEDMA SLIKARSKA KOLONIJA NA VURBERKU

Na gradu se je zbralo 53 ljubiteljskih slikarjev iz severovzhodne Slovenije.

V soboto, 19. junija 2021, je na gradu Vurberk potekala že sedma likovna kolonija v organizaciji likovne sekcije Turističnega društva Vurberk, na kateri je sodelovalo 53 ljubiteljskih slikarjev. Umetniško ustvarjanje v tako barvitom naravnem okolju, polnem inspiracij, kjer se zlijejo barve s platna z živimi barvami narave, da umetninam poseben čar; slikarji so na svojih platnih upodabljali najrazličnejše motive – nekatere neposredno iz okolja.

Likovna sekcija Turističnega društva Vurberk je organizirala slikarsko kolonijo v počastitev praznika Občine Duplek. Ekipa – predsednik društva Ivan Žižek, tajnik društva in hkrati programski direktor tradicionalnega Vurberškega festivala Janez Toplak ter vodja likovne sekcije Marjan Špingler – je letos skupaj s prizadevnimi člani društva ponovila likovno zgodbo na Vurberku. Na kolonijo so privabili večje število ljubiteljskih slikarjev iz krajev severovzhodne Slovenije.

Povabilu so se odzvali likovno-fotografska sekcija Občine Hajdina (12 slikarjev, vodja Cilka Bernjak), skupina iz Črešnjevca – Slovenska Bistrica (7 slikarjev, vodja Ivan Skledar), likovna sekcija KUD Angel Besednjak (7 slikarjev, vodja Dragica Petek), likovna sekcija LIKRA – Kulturno društvo Radlje ob Dravi (6 slikarjev, vodja Mateja Poročnik), gostitelji – člani likovne sekcije TD Vurberk (8 slikarjev) in nekaj posameznih slikarjev – Jože Bezjak iz Zg. Dupleka, Drago Kopše iz Zg. Polskave (nekdaj mentor Marjana Špinglerja) in drugi.

Udeležencem kolonije so ob prihodu na Vurberk izrekli dobrodoščilo predsednik TD Vurberk Ivan Žižek, župan občine Duplek Mitja Horvat in vodja likovne sekcije pri TD Vurberk Marjan Špingler. Slednji je v nadaljevanju podal program srečanja. Župan Mitja Horvat je izrazil zadovoljstvo, da se slikarska kolonija odvija za praznik občine in da na Vurberk prihaja vsako leto več slikarjev. Zveste udeleženke in običajno tudi najštevilčnejše na koloniji so članice likovno-fotografske sekcije občine Hajdina, ki so že pred leti s slikarji na Vurberku spletle prijateljske vezi. Sodelovanje z njimi še traja, na kar so v TD Vurberk ponosni!

Umetnost v rokah mladih talentov

Foto: Franc Fras

Če je organizator na prejšnjih srečanjih slikarjem še sugeriral teme kolonije (upodobitve gradu, gozdnih poti in še česa), je tokrat bilo drugače, izbor so prepustili navdihu vsakega slikarja. »Ustvarjanje po intuiciji za svojo dušo in veselje« je bil moto.

Priprave članov likovne sekcije KUD Angel Besednjak na slikanje

Zatopljeni v umetniško ustvarjanje

Foto: Franc Fras

Udeleženci likovne kolonije na Vurberku

Foto: Ivan Žižek

Slikarji so pri svojem delu uporabljali različne tehnike. Nastajali so akvareli, akrili, pasteli, oljne slike, slike, narejene z zemljo na juto, in še kaj. Z izrazito individualnim pristopom so zajeli širok spekter v motiviki in ustvarili zelo različna umetniška dela.

»Špičnik« Franja Maroška iz Dravograda (v družbi s slikarko Marijo Krošelj) Foto: Franc Fras

Na slikarskih srečanjih se med udeleženci spletejo nova prijateljstva in izmenjujejo dragocene koristne izkušnje, bogatijo pa se tudi prijateljski stiki s sorodnimi društvi, Likovno-humanitarnim društvom Ray&Co, ki deluje na tem območju, in drugimi.

V pogovoru o umetnosti ob kozarčku »korenčana« (Borut Pulko) Ivan Žižek, Rajko Ferk, Janez Toplak in Marjan Špingler Foto: Franc Fras

Slikarska kolonija na Vurberku je dobro uspela, zadovoljni so bili tako organizatorji kot tudi udeleženci. Mnogi od njih so že kdaj sodelovali in se vračajo, kar je za gostitelje priznanje. Kolonija je bila odprtega tipa, namenjena vsem, ki so želeli umetniško ustvarjati. S prijaznim odzivanjem slikarjev na vprašanja publike je kolonija dosegla svoj namen – približala je umetnost ljudem!

Grad Vurberk nekoč (avtor Milan Kotnik), slikanje z zemljo na juto

Z uspešnim slikarskim srečanjem, z že sedmo slikarsko kolonijo na Vurberku, je društvo TD Vurberk dodalo še en kamenček v mozaik svojih uspehov – ob velikih prireditvah, npr. srečanju pevskih zborov Štajerska poje, Festivalu narodnozabavne glasbe Slovenije – »Vurberškem festivalu«, prvomajskih pohodih in drugih kulturnih dogodkih po letnem programu društva. Slike s kolonije bodo na ogled 2. oktobra v dvorani Kulturnega doma Vurberk, ko bo otvoritev razstave s kulturnim programom in podelitvijo priznanj slikarjem.

Franc Fras

ŽIVI ZA UMETNOST

Marjan Špingler, slikar in vodja likovne sekcije TD Vurberk

Že od vsega začetka, tj. od prve kolonije naprej, si prizadeva na Vurberk privabiti čim več ljubiteljskih slikarjev. V vseh teh letih je skupaj z ekipo v društvu gostil okoli 350–400 umetniških ustvarjalcev. Marjan Špingler je tudi sam zelo dejaven slikar. V svojem ateljeju v Krčevini pri Vurbergu se počuti dobro. Ustvarja pretežno v tehniki akrila. S slikarstvom se ukvarja že od rane mladosti. Je dejaven član Turističnega društva Vurberk, kjer vodi likovno sekcijo.

Imel je več samostojnih razstav – na Bledu, na gradu Mokrice v Brežicah in drugod po Sloveniji. Razstavlja na skupinskih razstavah in sodeluje na slikarskih kolonijah.

Atelje Marjana Špinglerja – bogat opus slik s kolonij in dela doma Foto: Franc Fras

V svoji bogati slikarski karieri je ustvaril bogat opus – okoli 300 slik. Njegova motivika so tihožitja, krajine, mestne vedute ... Prejel je številna priznanja, steno v ateljeju krasi certifikat Zveze likovnih društev Slovenije – ZLDS št. 466 za likovno delo z naslovom Zima na vasi, narejeno v tehniki akrila.

Že prvi pogled obiskovalcu razkrije, da v Krčevini pri Vurberku, h. št. 6/i, domuje slikar z veliko začetnico, Marjan Špingler.

Naključni sprehajalci in pohodniki iz občine Duplek in drugih krajev se pri njem radi ustavljajo in si na klopci pred hiško iz zloženih polen za kurjavo spočijejo noge.

Franc Fras

VURKO NAVDUŠIL OTROKE

Aleksander in Vurko pazita na nas

Aleksander in vurberški zmaj na obisku v skupini Pikapolonic

V skupini Pikapolonic Vrtca Zg. Duplek se zavedamo pomena ohranjanja ljudskega izročila. Pri ohranjanju le-tega ima vrtec pomembno vlogo, saj dediščino naših prednikov prenaša na najmlajše generacije.

Tako smo v preteklih dneh v okviru tematskega sklopa Moj kraj Duplek odkrivali in

spoznavali značilnosti in znamenitosti našega prelepega kraja z okolico. Pri tem so nam bile v pomoč najrazličnejše fotografije, zemljevidi, knjige in splet. Ob uporabi le-teh smo spoznavali svoje bližnje okolje, značilnosti domače pokrajine in odkrivali okoliške legende.

V okviru svojih dejavnosti smo opravili tudi več daljših sprehodov do vrtca v Žitečki vasi in se odpravili do reke Drave. Tam sta oživel zgodba o splavu ter legenda o dravskem povodnem možu.

Spoznavali smo simbole svoje skupine, vrtca, ki ga obiskujemo, kraja, zastavo in grb. Zanimive dejavnosti so pripomogle, da sta se v otrocih vzbudila interes in veselje za ustvarjanje. Otrokom je od vsega, kar smo izvedeli in se naučili o Dupleku, najbolj ostal v spominu zmaj Vurko. Zmaj je otroke pritegnil in zelo navdušil. Dnevno so poslušali zgodbe iz knjige, se prepustili toku domišljije in odkrivali pustolovščine zmajčka Vurka in Aleksandra. Prebudila se je otroška domišljija in otroci so s svojo ustvarjalnostjo in kreativnostjo izdelali dupleško zastavo in masko Vurka. Za še večje navdušenje sta poskrbela Aleksander in Vurko, ki sta nas počastila in presenetila s svojim obiskom. Po iskrinah, ki so se iskriale v njihovih očeh, sva vedeli, da sva se odločili prav, in se prepustili domišljiji otrok.

Ljudsko izročilo je naša dragocenost iz preteklosti, in da ne gre v pozabo, ga moramo ohranjati, zato z njim bogat

Izdelali smo zastave občine Duplek

Skupinska fotografija z Aleksandrom in Vurkotom

Naučili smo se ples *Ob bistrem potočku je mlin*

timo svoje dejavnosti v vrtcu.

Zahvala gre Jožici Dikaučič za prekrasnega Vurka, ki bo sedaj naša maskota vrtca.

Simona Hanžel in
Nataša Krajnc

Naredili smo si maske v podobi Vurkota

ŠE ENA USPEŠNA PREVENTIVNA AKCIJA SPVCP OB ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

Pod okriljem občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Duplek se vsako leto prvi teden novega šolskega leta zberejo prostovoljci, ki poskrbijo za prometno varnost otrok ob prihodu in odhodu iz šole.

Tudi letos se je zbralo 25 prostovoljcev iz PGD Dvorjane, PGD Korena, Društva upokojencev Duplek, društva Oldtimer, Tamburaškega orkestra in KORK Dvorjane, ki so v prvem tednu novega šolskega leta pred obema šolama in podružnicama poskrbeli, da je bil z vidika prometne

varnosti prihod otrok v šolo varen. V akciji sodelujejo tudi člani sveta in policija. Sodelujoči s tem izkažejo predvsem veliko skrb za najmlajše in najranljivejše udeležence v prometu, za kar si zaslužijo vso pohvalo in spoštovanje. Župan Mitja Horvat je vsem sodelujočim prostovoljcem na zaključnem srečanju izročil zahvale in izrazil željo po nadaljnjem uspešnem sodelovanju.

Dušanka Novak

Srečanje s prostovoljci 2021

Fotografija: arhiv občine

Cvetlični vrt pri Koserovih v Sp. Dupleku

Foto: Darja Rojko

Zgodba z naslovnice

JAN TERNJAK HARC – DRŽAVNI PRVAK V ELITNEM RAZREDU KZ2

Foto : Miha Fabijan

Srednješolec, ki že štiri leta živi v Dupleku, je drugič državni prvak v kartingu.

Jan Ternjak Harc je 20-letni srednješolec iz Sp. Dupleka. V kraj se je z babico in mlajšima bratoma preselil pred štirimi leti, zato le malokdo ve, da ima Duplek državnega prvaka v kartingu. Naslov si je med 17. in 19. septembrom Jan, sicer član AMD Ptuj, privozil že drugič v karieri. Prvič je državni prvak postal že leta 2009, ko je slavil tudi naslov pokalnega prvaka. Odlične rezultate je s tem štirikolesnim dirkalnikom nihal tudi v prejšnjih sezonah, ko je imel veliko težav z motorjem vozila, kar ga je na koncu stalo uvrstitve.

Trenutno Jan obiskuje 4. letnik Srednje šole za trženje in dizajn Maribor, z jasnimi cilji za prihodnost pa se želi vpisati na pedagoško fakulteto in študirati športno treniranje ter na tak način ostati povezan s kartingom tudi v prihodnje.

Gokart voziš od petega leta. Od kod ta ljubezen?

Kdaj točno sem se prvič peljal s kartom, ne vem, vem pa, da sem za peti rojstni dan dobil svoj prvi mini gokart za tekmovanja v kategoriji mini 50. Potem se me pa ni več dalo ločiti od kartinga. Sicer sem imel vmes nekaj tekmovalne pavze, ampak to je del mene, ne morem se mu odpovedati. Pomirja me, pomeni mi popoln odklop.

Kaj je pri tem športu najpomembneje? Gre zgolj za ljubezen do hitrosti?

Voznik mora biti izjemno precizen, resnično skoncentriran na vožnjo. Pri enem samem napačnem centimetru lahko izgubiš pozicijo. Ob morebitni napaki zaradi pritiska tvegaš tudi poškodbo reber. Med vožnjo moraš spremljati temperaturo motorja, obrate ... Karting ni za brezglavo divjanje, takšni vozniki ne pridejo daleč. Je pa kart precej robusten, na mestu je praktično nemogoče obrniti volan, zato so za dobro odzivnost vozila pomembne visoke hitrosti. Kart doseže tudi med 160 in 170 kilometrov na uro.

Kje treniraš in koliko časa ti vzamejo treningi?

Trening traja ves dan. Na progi smo od devetih zjutraj do šestih zvečer. Če so finančne zmožnosti, so treningi po dva do tri dni skupaj. Vse pa je vedno odvisno od financ.

Če bi lahko, bi bil na progi vsak vikend. Kadar so tekme v Sloveniji, treniram v Slovenji vasi, če je tekma v tujini, pa v Italiji, v okolici Benetk ali Milana. Tam je več tekmovalcev in proge so boljše. Za državno prvenstvo so bile letos štiri dirke, v tujino pa grem na dirko bolj kot za trening, saj tam ne morem sodelovati na vseh tekmah prvenstva in je tako posamična tekma bolj za vzdušje in morda za kakšna nova poznanstva.

Sliši se kot precej drag šport.

Ja, največja omejitev pri kartingu so zame finance. Včasih je tako, da si kakšen mesec pred dirko, ko bi moral največ trenirati, tega preprosto ne morem privoščiti. Ena dirka v tujini stane vsaj 5–6 tisoč evrov. Sam svojih izdatkov raje ne seštevam. Denar dajem na kup, in če zadošča za tekmo ali trening, vzamem, sicer pa še malo počakam, da se nabere. Sem pa izjemno hvaležen babici in mlajšima bratoma, ki sta se pripravljena tudi zaradi mojega športa včasih odpovedati npr. novim čevljem. Pred kakšno tekmo morajo včasih počakati celo položnice. Zavedam se, da tega marsikdo ne bi toleriral.

Pa imaš zaradi tega kakšen ultimat, npr. uspeh v šoli?

Ne, nikoli. Ker tudi nihče ni tako strog do mene, kot sem jaz sam. Vedno si sam postavim ultimate, ki jih nato upoštevam. Zlasti sedaj, ko je pred mano vpis na fakulteto. Lani sem za las zgrešil odličen uspeh in tudi letos sem si zadal, da bom vsaj prav dober.

Imaš kot državni prvak kaj več sponzorjev?

Žal ne. Upam, da se mi bodo po tej zadnji zmagi odprla kakšna nova vrata. Sicer pa večino tekmovalcev financirajo starši. Tudi v tujini ti zmaga poleg časti prinese le

Foto: Nika Kavkler Gorenc

še kakšen nov par pnevmatik ali kakšno drugo praktično nagrado. Denarja v tem športu, razen če si voznik za to varno, žal ni.

Trenutno lahko kot sponzorja izpostavim fizioterapevta, Blaža Kopiča, Fizioterapija Vertebrae, on mi pomaga s fizioterapevtskimi storitvami. S potiskom na majicah in podobno mi pomaga tiskarna FS13 iz Šentilja. Občasno prejmem še kakšno donacijo, ki pokrije trening.

Se pomanjkanje financ v višjih kategorijah bolj občuti kot pri nižjih?

Ja, absolutno. V mini 50 imaš lahko en set pnevmatik tudi celo leto, tukaj sedaj pa porabim po dva kompleta na dan. Ki jih moram financirati sam. Zato tudi staršem otrok, ki šele začenjajo, vedno polagam na srce, naj razmišljajo vnaprej, ali si bodo to lahko privoščili. Strošek od najnižje do najvišje kategorije se poveča tudi do desetkrat. Najhuje pa se mi zdi nekaj otroku dati, nato pa mu to vzeti.

Kakšni so pa tvoji načrti za naprej glede na to, da kot voznik očitno ne moreš zaslužiti za preživetje?

Že sedaj treniram mlajše voznike. Moj načrt je, da bi to delal še naprej, hkrati pa bi servisiral še vozila. To vse znam in se mi zdi neumno, da svojega znanja ne bi unov-

Foto: Aljaž Pristov

čil. Vsekakor pa nameravam ostati v kartingu. To je moj svet in ne predstavljam si, da bi po osem ur sedel v pi-sarni.

Imel sem že možnost, da bi se preselil v Italijo in vozil za ekipo, v kateri bi bil mentor mlajšim, v svoji kategoriji pa bi še vedno tudi sam tekmoval. Ampak se mi je zdelo pomembneje, da najprej končam srednjo šolo, pa bom potem videl, kakšna bo situacija, saj zagotovila tako ni nobenega.

Mihela Kaloh

KARATE IN DAN ODPRTIH VRAT ŠPORTNE DVORANE DUPEK

Tudi mi smo se udeležili dneva odprtih vrat Športne dvorane Duplek, ki smo ga izkoristili za priprave na tekmovanje v Pernici. Predvsem najmlajši člani so pokazali, kaj so se naučili v kratkem času, in doživeli prve nastope pred občinstvom; v glavnem so to bili njihovi starši. Čestitamo vsem za odličen trening in nastop.

Nik Rapič in Lan Pihler v akciji

Lejla Verbošt ter Gaja in Tjaša Rojs

Tjaša in Gaja Rojs

Vse foto: Matej Verbošt

Tekmovanje Pernica 2021

v Pernici je potekalo manjše tekmovanje v karateju, na katerem smo prejeli kar 10 medalj. Med najmlajšimi so v katah nastopili Lan Pihler, Nik Rapič in Vid Kostevšek, ki so debitirali na tekmovanju. Z njihovimi nastopi smo bili zelo zadovoljni, saj so pokazali veliko znanja, ki so ga usvojili v zelo kratkem času. Tudi trema pred nastopom jim ni nagajala. Čeprav so bili vsi zmagovalci, je prvo mesto dosegel Lan, drugo Vid in tretje Nik. Čestitamo!

Prav tako so nastopila dekleta Tjaša in Gaja Rojs, Lejla Verbošt in Jana Rojs, ki so vsa dosegla odličja.

Tjaša in Gaja sta nastopili v isti kategoriji tako v katah kot v športnih borbah. Pokazali sta, da na manjših tekmovanjih nimata konkurence, saj je Tjaša zmagala v katah, Gaja pa v borbah. Tudi Lejla ni bila od muh, saj je zmagala tako v katah kot v borbah. Jana Rojs je bila poglavje zase, nastopila je v športnih borbah in tekmovala v višji kategoriji s starejšimi in izkušenejšimi tekmovalkami, ki so v samem vrhu slovenskega karateja. Kljub dobremu začetku in najbolj napeti borbi je v finalu izgubila proti Lorni Kocet iz Murske Sobote.

SLOVENSKA BAKLA

Slovenska bakla je po »rojstvu« v Ravnah na Koroškem začela svoje potovanje do olimpijskih iger v Tokiu.

Obiskala je vseh 212 slovenskih občin in tudi zamejske kraje.

Tako smo tudi mi sodelovali pri nošnji bakle po naši občini. S prebujanjem jeklene volje in pozitivne energije je navdihovala olimpijsko reprezentanco Slovenije v Tokiu.

S povezovanjem smo pomagali širiti vrednote olimpizma, povezovati ljudi, prebujati jekleno voljo in navdihovati.

Ukvarjajmo se s športom!

Gotovo ena najlepših slik z nošnjo olimpijske bakle in občino v ozadju

Foto: Občina Duplek

KARATE DUPELEK

Pri Karateju razvijamo motorične sposobnosti in se učimo tehnik karateja, kat in tudi športnih borb. Naučimo se natančnosti, koncentracije, ravnotežja, sposobnosti orientacije v prostoru in nenazadnje spoznavamo moč svojega telesa in bistrimo um.

VPIS NOVIH ČLANOV

TOREK 17.00 naprej
- NOVA ŠPORTNA DVORANA

PETEK OD 18.00 naprej
- STARA ŠOLSKA TELOVADNICA
VHOD IZ ZADNJE STRANI

TEKMOVALCI - TOREK, SREDA IN PETEK

031/658-267

wksaduplek.si

VPIS V TEČAJ KARATEJA

Karate klub WKSA Duplek vabi k vpisu v tečaj karateja vse, ki so stari 6 let ali več. Vpis poteka na naših treningih, informacije pa so objavljene na letakih in spletni strani www.wksaduplek.si.

S skupinsko vadbo otroci razvijajo motorične sposobnosti in se učijo tehnik karateja, kat in tudi športnih borb.

Naučijo se natančnosti, koncentracije, ravnotežja, sposobnosti orientacije v prostoru, nenazadnje pa spoznavajo tudi moč svojega telesa in bistrilo um.

Matej Verbošt

Vpis v tečaj karateja
Foto: Matej Verbošt

NOVA SEZONA V BINI AKADEMIJI

Cross fit workout, tabata workout 20/10, funkcionalna HI/LO aerobna vadba in hit fit mix workout za vse generacije

Ljudje se vse bolj zavedajo, da morajo nekaj storiti za svoje zdravje in dobro počutje, zato se področje zdrave prehrane, telesne dejavnosti in zdravstvenega varstva, ki vključuje tudi lastno izobraževanje na področju vadbe in prehrane, vse bolj širi med vsemi starostnimi skupinami. Še vedno pa opažamo, da začetniki s treningi nimajo dovolj izkušenj in si na začetku naredijo več škode kot koristi. Pogosto se zgodi, da pri vadbi v telovadnici ali na skupinskih vajah vse to pozabimo.

V novi sezoni spet začnemo vaditi zlato leto. Vadba je namenjena vsem, ki želite biti aktivni pod strokovnim nadzorom in z redno vadbo vzdrževati zdravo telo. Vaja se prilagodi sposobnostim vadečih.

Vaje z lastno težo so osnova, s katere prehajamo na delo z obremenitvami. To so naravni gibi telesa, zato so vaje z lastno težo zelo učinkovite in koristne za telo.

Mišice so velik porabnik energije, toda brez njih je vsako delo težje, zato je vredno poskusiti in pridobiti mišično maso, saj prinaša številne koristi.

Pri treningu sta ohlajanje in umirjanje, ki sledita na koncu vadbe, enako pomembna kot ogrevanje pred treningom. Takrat naše telo »preklopi« na regeneracijo. Če ta del preskočite, se lahko vaš čas regeneracije znatno podaljša, kar pomeni, da bodo prihodnje vadbe na račun tega slabše.

Če niste telesno aktivni, imate veliko več možnosti za razvoj različnih bolezni. Nekatere od njih so lahko usodne za vaše zdravje. Vsakodnevna vadba znižuje krvni tlak, preprečuje nespečnost, krepi kosti, znižuje slab holesterol in zvišuje dobrega, zato se je vredno potruditi in začeti že danes!

Skrb za zdravje se začne, ko si zdrav! Druženje, dobra energija, prijateljstvo, timski duh, nova poznanstva, smeh in dober trening.

Če se želite prijaviti v vadbeni center Bini akademije, lahko to storite v času treninga vsak ponedeljek in četrtek od 19.30 do 20.30 v prostorih Doma kulture Dvorjane, nam pišete na elektronski naslov binetrucl@gmail.com ali pokličete na telefonsko številko 070 823510 (Bine).

*Osebni trener, prehranski svetovalec in vaditelj športne rekreacije
Bine Štrucl*

Cross fit workout, moč in energija

Foto: Bine Štrucl

U9 finale NK Duplek z ekipo Marinka Galiča

Foto: Uroš Krašna

DUPLEŠKI DAN NOGOMETA

V soboto, 11. septembra 2021, smo na športnih igriščih v občini Duplek izvedli pravi nogometni dan za naše najmlajše člane Nogometnega kluba Duplek.

Selekcije U7, U9 in U11 so se pomerile v turnirju, na katerega se je prijavilo kar 29 ekip iz Podravske in Prekmurske regije. Ta dan na zelenici ni manjkalo otroškega veselja, radosti, zadetkov, nekaj solz zaradi nogometnih udarcev ter veliko športnega navijanja. Prav vsak otrok je prejel v dar medaljo za sodelovanje na turnirju, tisti najbolj borbeni pa tudi pokal za prva tri mesta.

Celoten dogodek je povezoval Borut Ludvik, mojstri žara so skrbeli, da je prijetno dišalo po jedači, naše članice kluba pa so z nasmehom skrbele, da je bila pijača postrežena na primerni temperaturi. Tisti, ki so bili dovolj hitri, so si lahko zagotovili tudi srečko po simbolični ceni in tako prejeli bogate nagrade, za katere se moramo zahvaliti vsem sponzorjem.

Seveda na tak dan ni manjkalo smeha, za kar so poskrbele mamice mladih nadobudnih nogometašev, ki so se pomerile v igri z najmlajšimi člani NK Duplek, a so že po nekaj minutah igre morale priznati poraz. Ugotovile so, da gledanje treningov še ne prinese znanja, zato bodo raje ostale samo njihove zveste navijačice.

Po končanem turnirju je trener Robert Mirt organiziral za selekcijo U13 še prijateljsko tekmo z NŠ Mura, ki je bila prava paša za oči. Po napetem boju za zadetke so gosti povedli in pripeljali tekmo do konca z visokim vodstvom ter kljub temu naše fante naučili veliko novega.

Za tisto češnjo na tortici pa je poskrbela županova ekipa, ki se je v soju novih žarometov na sveti dupleški zelenici pomerila proti zbranim članom odbora NK Duplek. Po uvodnem županovem pozdravu, rokovanju obeh ekip in pod budnim očesom sodnika Turka je tudi ta tekma poskrbela za smeh in serijo zadetkov ... V katero mrežo, pa prepuščamo ugibanju.

Donataja Malinič Krašna

Županova ekipa in ekipa NK Duplek

Foto: Natalija Jakopec

UPEŠNA ŠPORTNA POT JURIJ BEBRA

Trdo delo mladega športnika poplačano z uspehi na državni in mednarodni ravni

V poletnih počitnicah 2018 je bodoči devetošolec Osnovne šole Korena Jurij Beber razmišljal, v katerem športu bi lahko sprostil svojo energijo. Ker je že v šoli užival v teku, je v pogovoru v krogu družine padla odločitev, da se preizkusi v kraljici športov – atletiki. Naslednje vprašanje je bilo: Kje bi lahko treniral? Pomagal mu je internet, s katerim je izvedel, da Atletsko društvo Štajerska septembra vpisuje nove člane.

Že po prvih treningih mu je atletika prirasla k srcu. Noben trening ni bil pretežak. Kar hitro je bil vsak dan, vključno s soboto, na treningih. Trenerka Tina je hitro opazila njegovo eksplozivnost in tako je postal tekač na kratke proge. Pričele so se prve tekme v zimski sezoni in prvi rezultati. Svoj tekmovalni krst je doživel v Slovenski Bistrici – na teku na 60 m, nadaljeval je na atletskem srečanju na Dunaju. Z rezultatom je presenetil na državnem prvenstvu Slovenije, na katerem je v svoji kategoriji U16 – tek na 60 m v Novem mestu dosegel odlično drugo mesto s časom 7,47. To ga je dodatno motiviralo za trening. Konec šolskega leta je v teku na 60 m zmagal na regijskem prvenstvu osnovnih šol (7,44), na državnem prvenstvu osnovnih šol pa je osvojil 4. mesto (7,38). Športna zveza Maribor ga je predlagala za nastop na Mednarodnih igrah šolarjev v mestu Ufa v Rusiji, kjer se je uspel uvrstiti v polfinale na 100 m. Jeseni je na Prvenstvu Slovenije U16 je postal državni prvak na 100 m z osebnim rekordom 11,61.

Ufa 2019

Foto: arhiv AD Štajerska

Med mlajšimi mladinci

Jeseni 2019 je sledil prestop med mlajše mladince (U18) in močnejšo konkurenco, prav tako pa tudi prehod v srednjo šolo, kjer so se začele dodatne šolske obveznosti. Ker je želel uskladiti šolo in treninge, se je vpisal na III. gimnazijo – športni oddelek. Kljub koronakrizi so sledili individualni treningi in tudi posamezne tekme. Trdo delo se je pokazalo z rezultati. Osebni rekord na 100 m je močno izboljšal (11,25) in se preizkusil tudi na 200, 300 in 400 m.

Državno prvenstvo Slovenj Gradec 09-2019 Foto: arhiv AD Štajerska

Treningi mu predstavljajo veselje, zimske in spomladanske priprave so dodatna spodbuda za delo tudi v šoli. V letošnjem letu so rezultati pokazali njegovo trdo delo. Na zimskem prvenstvu je postal državni podprvak na 60 m (7,22) in državni prvak na 200 m (23,39). Zmagal je na Atletskem pokalu Slovenije v Velenju in tudi na Prvenstvu Slovenije v Novem mestu na 100 m (11,18) in na 200 m (22,72).

Državno prvenstvo Novo mesto junij 2021 Foto: arhiv AD Štajerska

V tem času je že dvakrat zastopal Slovenijo na mednarodnih tekmovanjih. Prvič je sodeloval v reprezentanci Slovenije 2019 na Peteroboju reprezentanc pionirjev in pionirk U16, in to v štafeti 4 × 100. Avgusta letos je tekmoval na Balkanskem prvenstvu U18 v Kragujevcu tako na 100 m kot tudi v štafeti 4 × 100.

Žal trdo delo in rezultate spremljajo tudi poškodbe, ki so sestavni del vrhunškega športa. V času poškodb se je še bolj posvetil delu za šolo. Zaveda se, da je šola na prvem mestu, kar tudi dokazuje z uspešnim zaključkom preteklega šolskega leta, kljub temu pa še vedno sanja o bodočih nastopih na velikih tekmovanjih izven Slovenije. Iskreno mu želimo, da njegove sanje postanejo resničnost!

Milka Kolarič

»KLENI« ORGANIZIRALI RIBIŠKO TEKMOVANJE

Ribiška sekcija Klen pri Društvu upokojencev Duplek je 23. junija 2021 organizirala srečanje krajanov občine v gramoznici Duplek na ribniku III. Srečanja z ribolovom se je udeležilo 26 občanov Dupleka.

Na ribolovu je zmagal Bogdan Kopič, drugi je bil Aljaž Čeh in tretji Matej Slanič. Pokale sta podelila župan in predsednica DU Duplek; pokale je prispevala občina, manjšo malico pa je podarilo DU Duplek.

Srečanje je potekalo na zelo vroč dan (35 °C) in je bilo organizirano po enoletnem premoru (zaradi korone).

Zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli prispevali k odličnemu vzdušju.

Milan Konrad

Druženje občanov Dupleka na ribniku III.

Foto: Milan Konrad

JANEZ NEMŠAK – VITEZ KRVODAJALSTVA

V petek, 4. junija 2021, je bila v OŠ Korena krvodajalska akcija, na kateri smo obeležili dva pomembna dogodka.

Ko sem pred štirinajstimi dnevi izvedela, da bo ob tej priložnosti stotič daroval kri moj nekdanji učenec, sem bila zelo vesela. To je krajan iz Zimice, ki spada pod Koreno in občino Duplek. Gospod Janez Nemšak iz Zimice se je odločil, da bo stokrat daroval kri v okviru naše akcije in je 171. vitez krvodajalstva pri Rdečem križu Slovenije na Območni enoti Maribor. Iskreno mu čestitamo in se mu prisrčno zahvaljujemo.

Ponosni smo bili vsi, saj je to šola, ki jo je obiskoval kot osnovnošolec skupaj s svojimi sestrami in brati. Imeli so skrbnega očeta in najboljšo mamo, ki je vseh 12 otrok lepo vzgojila. Kot učiteljica v šoli Korena sem jih vse učila. Z Janezom sva ugotovila, da se je on rodil tistega leta, ko sem prišla na šolo, to je pred šestdesetimi leti.

Ta dan je bil tudi dan krvodajalcev.

Tako imamo v Koreni viteza krvodajalcev, ki smo mu podelili plaketo viteza, prejel pa je tudi čestitke od transfuzijske postaje UKC Maribor.

Plaketo viteza mu je podelil podpredsednik RKS OZ Maribor gospod Stanislav Žebela, prisotna je bila tudi strokovna sodelavka za krvodajalstvo pri OZ Maribor gospa Tatjana Žižek. Seveda je

Janez Nemšak stotič daroval kri

dobil tudi darilo KO RK Korena, kot učenec te šole in moj učenec pa posebno čestitko.

Krvodajalska akcija že vrsto let poteka na naši šoli. Ravnatelj šole so zmeraj imeli posluš za sodelovanje, tudi sedanj ravnatelj gospod Peter Lešnik. Tudi on je bil ponosen, da se je ta slovesnost dogajala na Osnovni šoli Korena.

Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila vsem krvodajalcem, saj se je akcije udeležilo 55 posameznikov, ki nesebično dajejo kri in tako rešujejo marsikatero življenje. Prav tako sem hvaležna delavcem šole, ki so po svojih močeh prispevali k uspehu krvodajalske akcije, in svojim aktivistkam KO RK Korena.

Ponosna sem na svoje nekdanje učence in že na njihove otroke, ki se pridružijo staršem in nadaljujejo tradicijo v družinah.

Veseli smo vsakega mladega, ki se odloči za to humano dejanje.

*Štefka Ljubojevič
Predsednica KO RK Korena*

*Od leve proti desni: podpredsednik RKS OZ Maribor Stanislav Žebela, Janez Nemšak 171. vitez krvodajalstva, predsednica KO RK Korena Štefka Ljubojevič in ravnatelj OŠ Korena Peter Lešnik
Foto: Tatjana Žižek, strokovna sodelavka RKS OZ Maribor*

PRAZNIK VINOGRADNIKOV

Ocenili vina, podelili priznanja in postavili klopotec

Vinogradniki so se prvič srečali takoj po novem letu, ko so prinesli vzorce vin letnika 2021 na tako imenovano šolsko degustacijo. To degustacijo organizira društvo VVTD TRTA v sodelovanju s KGZ Maribor in kmetijo oziroma kmečkim turizmom Slanič v Žikarcah.

Letošnje srečanje je bilo nekoliko drugačno, saj so vinogradniki vzorce samo oddali, Tadeja Vodovnik Plevnik, specialistka za vinogradništvo in vinarstvo, ter Katarina Kresnik, terenska kmetijska svetovalka, pa sta za vsak vzorec izdelali pisno mnenje in priporočilo, ki smo ga posredovali vinogradnikom. Na podlagi tega mnenja so potem vinarji izvedeli, ali ima njihovo vino kakšno pomanjkljivost ali napako ter kako je treba vino ozdraviti. To mnenje je bilo priprava na glavno ocenjevanje, ki je znova moralo biti prilagojeno trenutnim razmeram.

Ocenjevanje je tudi tokrat bilo pri Slaničevih v Žikarcah.

Zvečer pred ocenjevanjem so vinarji prinašali vzorce vin, ki so jih potem shranili v hladilnico. Ocenjevanje je potekalo naslednji dan, 21. junija, v dvorani Doma krajanov Korena. Ocenjevalno komisijo so sestavljali Andrej Rebernišek, direktor KGZ Ptuj in predsednik komisije, člani pa so bili dr. Borut Pulko, Sebastijan Rojs, Milivoj Trstenjak in David Breznik iz Lenarta. Za izračun ocen je poskrbela Katarina Kresnik. Prisotna sta bila še Milan Simonič in Matej Slanič.

Upamo, da prihodnje leto ne bo covid-19 situacije in bo lahko ocenjevanje znova odprtega tipa. Ocenili so 66 vzorcev vina, med katerimi je bil tudi vzorec vina potomk stare trte, ki ga je kletaril kletar Bojan Pravdič. To je nekakšen zaključek vinogradniškega leta, saj je ocenjevanje med vinogradniki znano kot praznik vinogradnikov, ko prejmejo uradno oceno za svoje delo tako v vinogradih kot pri kletarjenju.

Veseli in zadovoljni pred vrnitvijo domov na Maleku sredi ljutomerskih gor

Foto: Ivo Glonar

Obisk lončarskega mojstra je zmeraj zanimiv. Tokrat je svoje znanje obiskovalcem pokazal ljutomerski lončarski mojster Žumer.

Vse foto: Ivo Glonar

Tudi gospodinje in vinogradnice so našle kaj zase. Le kakšno potico bo spekla Milena v tej potičnici?

Kletar Bojan Pravdič simbolično namešča klopotec na brajde potomk v pozdrav prihajajoči jeseni in bogati trgatvi.

Na podelitvi 24. julija pred Domom krajanov Korena so bili prejemaniki priznanj naslednji:

- Vinko Beber, zlato za laški rizling,
- Miran Brezner, zlato za laški rizling, zlato za rumeni muškat, zlato za laški rizling letnik 2017, zlato za kerner, zlato za renski rizling, srebrno za rumeni muškat,
- Zdenko Gajser, srebrno za zvrst,
- Vinko Gajser, srebrno za zvrst,
- Ivo Glonar, srebrno za zvrst,
- Milan Simonič, srebrno za zvrst in srebrno za rumeni muškat,
- Marijan Slanič, zlato za zvrst,
- Iztok Slanič, srebrno za zvrst,
- Marko Šebart, srebrno za zvrst,
- Franc Sužnik, zlato za zvrst,
- Barbara Štiftar, zlato za zvrst,
- Janko Praviček, zlato za zvrst, zlato za renski rizling,
- Sebastijan Rojs, srebrno za zvrst 1, srebrno za zvrst 2,
- Bojan Pravdič, zlato za laški rizling in zlato za rumeni muškat, zlato za beli pinot,
- Damir Rakar, zlato za laški rizling1 in zlato za laški rizling 2,
- Branko Škof, zlato za laški rizling in zlato za rumeni muškat, zlato za beli pinot,
- Anton Slanič, zlato za laški rizling, zlato za renski rizling, zlato za rumeni muškat,
- Matej Slanič, zlato za laški rizling, zlato za beli pinot,

- Alojz Toplak, srebrno za renski rizling 1, zlato za renski rizling 2, rizling,
- Janko Praviček, zlato za zeleni silvanec,
- Borut Pulko, zlato za rumeni muškat, zlato za renski rizling – pozno trgatev, zlato za jagodni izbor, zlato za rumeni muškat,
- Društvo VVDTD TRTA, srebrno za potomko,
- Davorin Mesarec, zlato za chardonay, zlato za muškat otonel,
- Milan Kokol, zlato za sivi pinot, srebrno za rumeni muškat, zlato za sauvignon,
- Stanko Kurnik, zlato za sauvignon, zlato za laški rizling – pozno trgatev, zlato za beli pinot – pozno trgatev, zlato za traminec – pozno trgatev,
- Franc Sužnik, zlato za rumeni muškat.

Podelitev je vodil David Kumer, ki je bil na prireditvi tudi v funkciji podžupana. Na prireditvi je zaradi odsotnosti župana razglasil najboljšega kletarja občine Duplek, tj. Bojana Pravdiča, ter protokolarno vino občine Duplek, za katero je bil izbran sivi pinot Hiše vin Kokol.

Med prireditvijo je kletar Bojan na brajde potomk simbolično namestil klopotec v pozdrav prihajajoči jeseni in bogati trgatvi.

Prireditev je s harmoniko popestril Anej Bezjak, pridružil pa se mu je tudi njegov oče Janez Bezjak s trobento.

Zadovoljni prejemaniki priznanj, kletar Bojan Pravdič in predstavnica Tjaša Kokol, ki je prevzela priznanje za protokolarno vino Hiše vin Kokol.

David Kumer se je tokrat znašel v dveh vlogah: v vlogi voditelja prireditve, hkrati pa je v funkciji podžupana razglasil protokolarno vino občine Duplek in kletarja občine Duplek. V ozadju je Anej Bezjak, ki je s harmoniko popestril dogodek.

Za zaključek vinogradniško-vinarskega leta, in ker so razmere to še dovoljevale, so se vinogradniki odpravili še na zaključni izlet oziroma strokovno ekskurzijo v Prlekijo, ki je vključevala ogled in degustacije pri prleških vinarjih, hkrati pa še ogled Ljutomera. Ustavili so se pri spomeniku Frana Miklošiča, si ogledali hipodrom, znan po konjskih dirkah v evropskem in svetovnem merilu. Zaključili so na znani turistični točki, zidanici Malek, kjer je degustacijo vodil predsednik vinskih sommelierjev. Prisotni so izvedeli marsikaj novega o vinih ter dogodek popestril s številnimi duhovitostmi in legendami, predvsem o tem, kako so se branili pred Turki. Kakopak, Turke so iz tistih krajev pregnale ženske.

Ob slovesu je na obrazih udeležencev bilo videti nasmeh zadovoljstva in že slišati predloge, kam bi lahko šli prihodnje leto.

*Marjana Glonar,
Milan Simonič*

Vinski kraljici Barbari sta kraljičino vino pomagali izbrati bivša vinska kraljica Mojca Škof Ekart in vinogradnica Darinka Brezner.

KORONA IN ZOPET KORONA, ZASTRAŠUJOČA MORA

Virus, ki nam je spremenil življenje, je spremenil tudi nas.

V lanskem letu smo se zapirali, nisimo se družili, življenje je zastalo. Starejšim, ki smo pri skromnih močeh, nam je bilo odvzeto še to, kar nam je preostalo, in to so srečanja, druženja in razne aktivnosti. V Društvu upokojencev Duplek so odpadle športne dejavnosti, izleti občni zbor itd.

Občni zbor smo organizirali letos in zadovoljni, veseli smo se zopet srečali in družili. Imeli smo volilno leto, zamenjalo se je nekaj članov UO, ki so prostovoljno odstopili zaradi zoba časa in zdravstvenih problemov. Odstopila sta dolgoletna člana UO Marija in Oto Lavuger. Imam dolžnost, da se jima v imenu članov UO iskreno zahvalim za aktivnosti v društvu, saj sta sodelovala pri vseh prireditvah, nalogah vodenja, izletih, bila prisotna na vseh sejah UO. Oto Lavuger je bil vsa leta predsednik nadzornega odbora, prisostvoval je tudi na sejah UO. Otu posebna zahvala pri organizaciji izletov v tujino, saj je bilo mnogokrat rečeno: če gredo Lavugerji, gremo tudi mi! Obiskali smo nepozabne izletniške kraje, ki nam bodo ostali v spominu za vedno. Marija pa se še trudi s spremljavo na harmoniko za ljubiteljske pevke v društvu, ob katerih se veselimo srečanj in druženj na vajah, pa tudi kakšnem nastopu.

V preteklem letu so odpadle tudi športne dejavnosti. Tako smo šele letos organizirali kegljaško tekmovanje članov društev kegljaških sekcij ZPPZ Maribor. Na kegljišču DU so se tekmovanja udeležili tudi člani pobratenega društva iz Šentilja pri Velenju. Srečanje velikega števila tekmovalcev je bilo kot običajno v Dupleku odlično or-

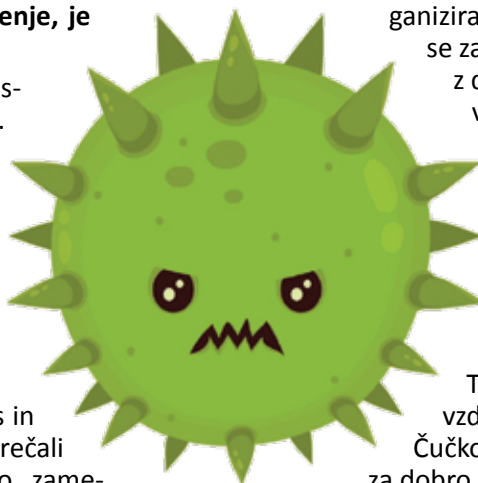
ganizirano. Da je tekmovanje potekalo v Dupleku, se zahvaljujemo Branku Bratovšku, ki je kegljač z dušo in srcem, njegova ekipa pa dosega zavidljive rezultate.

Na velikih kegljaških prireditvah je bil vedno prisoten tudi župan občine Duplek gospod Mitja Horvat, ki je kljub svoji odsotnosti zaželel vsem tekmovalcem prijetno druženje in dobre mete na kegljišču. Prisotne je pozdravil tudi predsednik ZPPZ Maribor gospod Franc Slavinec.

Tekmovanje se je končalo v prijetnem vzdušju. Predsednica DU Duplek Marinka Čučko se je na koncu zahvalila Branku Bratušku za dobro organizacijo tekmovanja.

Da bomo še lahko aktivni, želimo vsem mnogo, mnogo zdravja!

*Slavica Golob,
častna predsednica DU Duplek*

Društvo upokojencev Duplek
vabi na DAN ODPRTIH VRAT,
ki bo v sredo, 13. 10. 2021, ob 10. uri
na športnem objektu – kegljišču DU Duplek
(za zbirnim centrom).

»ODNOS DO ŽIVALI STA MI PRIVZGOJILA STARŠA«

Intervju z dr. vet. med. Tanjo Usar, vodjo veterinarske ambulante v naši občini

Današnja sogovornica je mnogim prebivalcem v občini Duplek že dobro poznana, vsaj tistim, ki imajo kakšno domačo žival in je potrebovala zdravstveno oskrbo, cepljenje in podobno. Vendar ne vem, ali tudi veste, da je bila Veterinarska ambulanta Usar, ki jo gospa Tanja vodi, po mnenju bralcev največjega spletnega portala ljubiteljev živali Pes, moj prijatelj tri leta zapored izbrana za najbolj priljubljeno veterinarsko ambulanto v Sloveniji. Gospo Tanjo, ki je letos prejela tudi županovo priznanje občine Duplek, sem povabila, da svoje delo predstavi za bralce Novic občine Duplek. Mali prijatelj, ki ga pripelje te v hišo, namreč ni igračka, čeprav se rad igra z nami, je živo bitje, ki potrebuje pozornost, nego in primerno oskrbo. V medijih so se namreč pojavili članki, da je prišlo v koronačasu do precejšnjega povečanja števila zavrženih živali, pa tudi mučenih in poškodovanih, zato me je zanimalo, kako vidi te stvari človek, ki se profesionalno ukvarja z zdravjem živali. V knjižnici pa smo za oktober pripravili tudi pregledno razstavo o delu veterinarja v veterinarski ambulanti za male živali.

Gospa Tanja, moje prvo vprašanje za vas bi bilo: v kakšnem sorazmerju je psihično in fizično zdravje živali? Koliko smo napredovali v dojemanju živali kot bitij, ki imajo prav tako čustveno plat, morda dušo? Vem, da so bile polemike na to temo.

Vsaka žival, ki prestopi prag ambulante, je živo bitje s svojimi potrebami in zahtevami. Pripelje jo skrbnik, ki mu je ta žival zvesta spremljevalka in sopotnica v življenju. Dojemanje živali kot živih bitij, vsaj hišnih ljubljencev, s katerimi se v ambulanti srečujem sama, je na visoki ravni, saj skrbniki z obiskom veterinarja skrbijo za njihovo dobrobit in kakovostno življenje.

Veterinarka Tanja s pacientom

Ko se nekdo odloča za žival, ki jo želi imeti v oskrbi, kaj bi mu svetovali?

Vsak hišni ljubljencek je živo bitje, ki zahteva nenehno skrb, čas in nenazadnje denar. Ni muha enodnevnica, ki se je lahko naveličamo, in ni modna muha, ki se z modnimi trendi spreminja. Seveda so velike razlike v tem, katero žival bomo izbrali za sopotnika, zato je smiselno, pravzaprav nujno, da temeljito razmislimo o svojih možnostih in pričakovanjih. Imamo dovolj časa za žival? Je naš način življenja primeren za določeno vrsto živali? Priljubljeni kunec bo živel z nami nekaj let, pes tudi deset in več. Medtem ko je dovolj, da ribe v akvariju nahranimo, pa potrebuje velika papiga veliko druženja z nami. Nam bo uspelo nuditi miselno in gibalno spodbudo mlademu borderskemu ovčarju, ki to dnevno potrebuje? Na tem mestu lahko z nasveti nastopimo veterinarji, veliko uporabnega pa vselej izvemo tudi v literaturi in na spletu.

Kdaj pride na vrsto veterinar in kakšne so najpogostejše težave, zaradi katerih vas obiščejo?

Pravzaprav veterinar velikokrat nastopi, še preden žival sploh prestopi ali preskoči prag našega doma. Bodoči lastniki se namreč mnogokrat posvetujejo z nami, veterinarji, še preden dejansko udeležijo željo po živalskem sopotniku. Skupaj premelimo dvome, odgovorimo na vprašanja, ki se bodočemu skrbniku živali porajajo, in tudi pomagamo izbrati pasmo psa ali mačke. Med pasmami psov in – čeprav manj – tudi mačk so velike razlike tako v potrebah kot zahtevah in velikega pomena je, da se bodoči skrbnik tega zaveda.

Poleg zdravljenja bolezenskih stanj je eden od bistvenih stebrov dela ambulante za male živali preventiva. To pomeni, da z ustreznimi postopani preprečujemo in zavezimo zdravstvene tegobe hišnih ljubljencev. Naj gre za zaščitna cepljenja proti boleznim, redno zaščito proti zunanjim in notranjim zajedavcem, sterilizacijo in kastracijo ter v starejši dobi redne sistematske preglede – sleherna preventiva je košček v mozaiku dobrega počutja in kakovostnega življenja našega živalskega ljubljenceka.

Kaj pa zavržene poškodovane živali, kako je urejeno njihovo zdravljenje? Se kaj srečujete s to problematiko? Kaj storite, če vam nekdo prinese ranjeno žival, morda gozdno, vendar ni njen lastnik? Kakšen je postopek? Kako je treba ravnati?

Vsaka žival, ne glede na to, ali ima skrbnika ali ne, si zasluži in mora dobiti ustrezno veterinarsko oskrbo. Za nlastniške hišne živali ali take, katerih skrbništvo je v danem trenutku nemogoče določiti, poskrbijo v lokalnem zavetišču za živali. Za prizadete prostoživeče živali pa je zadolženo Zatočišče za živali prosto živečih vrst na Muti.

Ali se pri svojem delu tudi kaj zgledujete po tujini, hodite na kakšna usposabljanja, da vidite, kako je to področje urejeno v drugih državah?

Verjamem, da je vse življenje treba nadgrajevati svoje znanje, zato so izobraževanja tako v Sloveniji kot v tujini

neizogiben del veterinarskega poklica. Kar se zaščite hišnih živali tiče, pa lahko mirne vesti rečem, da ima Slovenija to zelo dobro urejeno.

Spremljam portal nekega Španca, Viktorja Larkhilla, ki ima doma celo posestvo, urejeno kot zavetišče, prav za hudo poškodovane zavržene živali, z njimi pa se ukvarja cel tim skrbnikov in zdravnikov. Izvajajo zelo zahtevne operacije, umetne čeljusti, umetne kolke, invalidske vozičke, zdravljenje je dolgotrajno, traja tudi po nekaj let. Ko se žival zdravstveno stabilizira, v glavnem so to psi in mačke, jim poišče nov dom, nove lastnike. Fundacija se preživlja z donacijami, ki prihajajo s celega sveta. Odkrila sem ga lani v času prvega vala covid-19, ko smo ostali doma, in zgodbe so me tako ganile, da sem tudi sama začela donirati. Mislim, da bi morali ljudje korenito spremeniti svoj odnos do živali. Šele takrat se bodo začele stvari spreminjati na bolje. Kaj menite o tem?

Vse pohvale vsakomur, ki po svoji moči in po svojih zmognostih tako ali drugače pomaga pomoči potrebnim. Ni spremembe, ki bi se zgodila čez noč, sploh ne take, ki ima močan vpliv na dožemanje nečesa, v tem primeru odnosa do živali. Verjamem pa, da sta na tej poti najpomembnejša ozaveščanje in izobraževanje od mladih nog.

Katere so najpogostejše napake, ki jih delajo lastniki živali?

Verjamem, da nihče zavestno ne dela napak, ki bi škodovale njegovi živali. Če se že primeri, da je treba na primer poseči v (predobro) prehransko shemo psa, pa veterinarji radi pomagamo.

Zaupanje

Vas pokličejo kdaj tudi k porodu krave ali konja oziroma »na teren«, kjer imajo živino?

Naša ambulanta je ambulanta za male živali, za rejne živali tako kmetje pokličejo kolege iz ambulant, ki se z njimi ukvarjajo.

Verjetno ste že slišali za šepetalca psom, Cesarja Millana, v knjižnici imamo tudi nekaj njegovih knjig. Millan se ukvarja z značajem psa, še posebej, če je njegovo vedenje »problematično«, karkoli že razumemo pod tem pojmom. Gledala sem tudi nekaj njegovih dokumentarcev, ko je uspešno rešil vedenjske težave psov. Imamo pri nas kaj/koga podobnega? Kaj lahko naredijo lastniki psov oziroma kako se oblikuje značaj psa?

Pomembno je vedeti, da poteka primarna socializacija psa tam nekje do prve štiri mesece življenja. To je torej najpomembnejši čas, ko bomo svojega psa spoznali s svetom, mu ublažili, omejili ali odpravili strahove ter pričeli z učenjem. Ni vedno lahko in velikokrat pride pod naše okrilje tudi starejši pes, ki s seboj že nosi veliko breme težav. V primeru, da ne zmoremo sami, lahko tudi pri nas poiščemo strokovnjaka, ki se ukvarja z vedenjem in prevzgojo psov.

Imamo tudi šepetalce konjem in levom. YouTube je prava zakladnica teh vsebin. V ljudeh se prebujajo sposobnost komuniciranja z živalmi. V njih prepoznavajo svoje prijatelje, duhovna bitja. Pravzaprav so to stare modrosti in večine Indijancev in drugih staroselcev, ki smo jih zahodnjaki, zaposleni z materialno platjo svojega življenja, v velikem deležu pozabili. Kako vi komunicirate z živalmi?

Odnos do živali sta mi že v najzgodnejši dobi privzgojila starša. Živali imam rada, do njih imam spoštljiv odnos, in kar je tudi v srži mojega poklica, želim jim pomagati. Živali resda ne morejo verbalno izraziti svojih občutenj in čutenj, lahko pa té razberemo drugače. Zame kot ljubiteljico živali in veterinarke je izjemno pomembno, da pri živali zaznam in opazim nelagodje, slabo počutje, bolečino, seveda pa tudi radost in veselo vznemirjenje.

Takšnemu delu, kot je vaše, moraš biti predan s srcem. Ne predstavljam si veterinarja, ki brezčutno in formalno opravlja svoje delo. Kaj je bil vaš vzgib, da ste se posvetili zdravljenju živali?

Je že tako, da veterina ni zgolj poklic, je poslanstvo. In ni samo služba, je dejansko način življenja, s katerim so prežeti tudi vsi najbližji. Verjamem, da so poleg očeta, ki je steber ambulante, skrbniki živali pri nas v ambulanti srečali tudi že hčerki, veliki ljubiteljici živali od malih nog. Glede na odnos do živali, ki sta mi ga privzgajala starša, ljubezen do njih in duh veterinarskega poklica, ki je bil ob očetu veterinarju ves čas prisoten v našem domu, je bila moja poklicna pot edina prava in najboljša izbira.

Kako bi ocenili stanje v Sloveniji? Tu ne mislim samo na odnos do domačih živali, ampak tudi prostoživečih. Osebnostno menim, da bi morali ljudi bistveno bolj izobraževati in jim približati problematiko prostoživečih živali, saj sami prevečkrat posegamo v njihov bivanjski prostor, potem pa se pritožujemo, ko živali prihajajo iz gozda v vasi in do ljudi. Tu mislim na naše zveri, predvsem medvede. Mislim, da bi se morali naučiti boljšega sobivanja, vendar je za to treba imeti znanje. Kaj menite o tem vprašanju?

Z danes na jutri ni mogoče rešiti ničesar, ne okoljske ne kmetijske politike. Verjamem pa, da se z ozaveščanjem ljudi, izobraževanjem in poslušom vseh strani lahko stre še tako trd oreh.

Imate veterinarji kakšen vpliv na sprejemanje zakonodaje? Kaj bi vi spremenili ali predlagali vladi v zvezi s področjem svojega dela?

Sleherni državljan ima z obiskom volitev moč vplivati na naš vsakdan. Izjemno pomembna je ustrezna in dobro spisana zakonodaja s področja zaščite živali, ki jo sprejema izvoljeni parlament. Veterinarji, ki delujemo v okviru zakonodaje, pa lahko največ postorimo sami osebno – da svetujemo, izobražujemo in ozaveščamo skrbnike in vse ostale o dobrobiti živali ter tako počasi, vendar dolgoročno vplivamo na dvig zavesti soljudi.

Za vprašanja v zvezi s svojim hišnim prijateljem se lahko obrnete na

Veterinarsko ambulanto Usar,

telefon: (02) 684 00 25.

Za konec pa še eno neobičajno vprašanje. Ko sem gledala vašo spletno stran, sem videla, da izvajate praktično vse operacije in zdravljenja, kot jih izvajajo tudi v bolnišnicah za ljudi. Če bi se znašli v situaciji, ko bi morali operirati človeka, bi imeli s tem velike težave? Kako menite, da bi se znašli?

Pri vseh različnih vrstah živali, s katerimi imam opravka, pa homo sapiensa prepuščam kolegom zdravnikom.

Tatjana Jamnik Pocajt

POROČILI SO SE

Letošnje poletje je za nami. Spominjali se bomo toplih dni, prijetnih večerov, božanja sončnih žarkov in pa seveda številnih porok, ki so se odvile v naši občini.

Na gradu Vurberk sta poročno zvezo sklenila dva para: Benjamin Murko in Jasmina Šuman ter Peter Šajn in Sabina Veit. Obe zvezi je sklenil župan občine Duplek Mitja Horvat.

V juniju sta se za nov korak v življenju odločila tudi Boštjan Krebs in Andreja Kurbos ob prisotnosti maticarke Alenke Pintarič in maticarja Jožeta Protnerja. V mesecu

juliju pa sta zakonsko zvezo ob prisotnosti Aljaža Klariča sklenila Marcel Lamut in Julija Žvajker.

Vsem mladoporočencem ob tem izrekamo iskrene čestitke ter jim želimo mirno skupno življenje, polno radosti in ljubezni.

Monika Kokol

Boštjan Krebs, Andreja Kurbos

Peter Šajn, Sabina Veit

Jasmina Šuman, Benjamin Murko

Marcel Lamut, Julija Žvajker

PRAZNOVALI SO 90. ROJSTNI DAN

V juliju in avgustu so praznovali 90 let življenja Franc Skaza, Marija Kamler in Ljudmila Krepek. Kot je navada, smo jih obiskale prostovoljke KORK Dvorjane z županom g. Mitjo Horvatom in podžupanom g. Davidom Kumerjem. Veseli, razigrani in polni življenja so nas z veseljem sprejeli, z iskrenimi čestitkami pa smo jim zaželeli še mnoga zdrava in srečna leta.

*Marina Toplak,
Predsednica KORK Dvorjane*

Vse foto: arhiv KORK Dvorjane

Franc Skaza s podžupanom Davidom Kumerjem

Marija Kamler z županom Mitjem Horvatom

Ljudmila Krepek z županom Mitjem Horvatom in Olgo Juršič

V SPOMIN

V spomin Francu Grajfonerju

Korak za korakom puščamo sledi v pesku življenja, ki ga še tako visok val nikdar zares ne izbriše, saj tudi dokončnost minljivosti ostaja nemočna pred dejanji veličine. Ta govorijo sama zase in ne potrebujejo velikih besed. Le hvaležno misel, da nam je bilo dano del skupnih poti prehoditi v družbi cenjenega in spoštovanega Franca Grajfoner, čigar

dragocena zapuščina bo vir znanja in navdiha mnogim generacijam.

Te bodo lahko na temeljih njegovega dela pomagale graditi lepšo bodočnost in ustvarjati sedanost, kot je ves čas svojega občudovanja vrednega življenja počel dragi Franček. Človek, čigar podoba bo zaradi plemenitosti njegovega značaja živela večno, in prijatelj, s katerim nam je bilo v izredno čast sodelovati, kot dobro vemo vsi, ki smo v društvu z njim soustvarjali in spreminjali na bolje.

Franc Grajfoner se je pridružil vrstam prostovoljnega gasilskega društva 2. 1. 1951 v Selcah. Kot član Prostovoljnega gasilskega društva Selce je vedno pomagal ljudem, ki so potrebovali pomoč. Tako je bilo tudi tistega usodnega dne, ko je izgubil nogo. Gasilci prostovoljnega društva Selce so prihiteli na pomoč gasit v Koreno, kjer se je zgodila Francu nesreča. Velik požar, ki mu je pri 23

letih spremenil življenje, ga ni odvrnil od gasilcev. Član gasilskega društva Korena je postal leta 1980. Častitljivih 70 let je bil s srcem in dušo predan klicu, da se nesebično odzove na pomoč. 30 let mu je bila zaupana vloga predsednika društva, 23 let je bil član predsedstva gasilske zveze, 5 let član upravnega odbora in 11 let častni predsednik društva.

Franc je bil gasilski častnik II. stopnje. Bil je prejemnik značke za 70 let delovanja v gasilski organizaciji, prejemnik srebrne plakete gasilske zveze, prejemnik odlikovanj za posebne zasluge, priznanja gasilske zveze II. in I. stopnje. Domači gasilci, ki nam je bilo v čast sodelovati z njim vse do zadnjih dni njegovega življenja, smo izjemno cenili njegovo predanost in pripadnost. To smo mu izkazali tudi s predlogi za visoka gasilska odlikovanja in z imenovanjem za častnega predsednika društva.

Prav njegovi viziji se gre zahvaliti, da je društvo nenehno raslo in se širilo. Vedoč, koliko pomenijo dobri medčloveški odnosi, je krepil prijateljske vezi s pobratenima društvoma Dubrava Lovrenčan in Bukovci. Zasluga gre tudi njemu, da še vedno potekajo vsakoletna srečanja društev.

Spominjali se ga bomo po veličini njegovih dejanj, ki jih je mogoče čutiti in videti, po njegovih prodornih idejah in napredku, ki nam ga je omogočil.

Na pomoč!

*ZA PGD KORENA
Petra Škof*

**Pozdravljeni, bralci
Mladega dopisnika,**

poletje se ponovno zaključuje, s tem pa se pričinja novo šolsko leto. To leto je za nekatere od nas zadnje na osnovni šoli, zato upamo, da ga bomo preživeli na najboljši možni način. Počasi se že privajamo na pouk in hitro vstajanje ter nestrpno pričakujemo vse dogodivščine, ki so letos še pred nami. Potrudili se bomo, da boste uživali v naših prispevkih.

Vse dobro vam želimo!

Uredništvo:

**Tia Horvat Zupančič, Alina Lilek in Sara Poštrak iz OŠ Duplek
Anej Mišič in Gaja Krajnc iz OŠ Korena
z mentoricama Majo Ferk in Martino Gomzi**

*Daj vsakemu dnevu priložnost,
da bo najlepši v tvojem življenju.
(Mark Twain)*

STROKOVNA EKSKURZIJA

V ponedeljek, 21. junija 2021, smo se odpravili na strokovno ekskurzijo. Odšla sta oba šesta razreda. Odpravili smo se na Roglo na Pot med krošnjami in v muzej Noordung. Noordung je muzej astronomije v Vitanju.

Ob 8.00 smo se z avtobusom odpravili na Roglo. Pot je trajala eno uro. Ko smo prišli, smo dobili učne liste in vstopnice. Hodili smo po poti in medtem reševali učne liste. Bilo je zelo visoko in na poti je bilo kar nekaj atrakcij, npr. hoja po mreži. Ko smo prišli do vrha stolpa, je bil tam tobogan in en spust je stal 2 EUR. Spustila sem se dvakrat in bilo je zelo vznemirljivo, a je minilo prehitro. Ko smo se vrnili s poti, smo lahko sedli v senco in malo prigriznili. Nekateri fantje so medtem igrali nogomet.

Po počitku smo se odpravili v Noordung. Vožnja do tja je trajala trideset minut. Vstopili smo v muzej. Gospod, ki nas je vodil, nam je povedal veliko o modernih izumih v vesolju. Povedal nam je tudi, da je ta muzej posvečen Hermanu Potočniku Noordungu. Bil je Slovenec, ki je veliko pomagal pri novih odkrivanjih vesolja. Napisal je tudi knjigo Problem vožnje po vesolju – Raketni motor. Umrli je pri šestintridesetih letih. V Noordungu smo srečali tudi Žiga iz slovenske glasbene skupine Polkaholiki. Seveda smo se z njim tudi slikali. Po izletu smo se odpravili domov.

Izlet je zelo hitro minil in lahko bi ga še enkrat ponovili.

Hana Špičko, 7. b, OŠ Duplek

Foto: Primož Kramberger

DAN V TEHNO PARKU CELJE

V torek, 14. septembra 2021, smo se odpravili v Celje. Z avtobusom smo se ustavili pri železniški postaji. Od tam smo se odpravili v park, kjer smo pomalicali in preživeli nekaj prostega časa.

Iz parka smo se odpravili v Tehno park Celje. Tam smo si ogledali:

- Okostnjaka, ki se je premikal tako kot jaz.
- Na veliki tabli smo si ogledali zgradbo človeškega telesa.
- Ogledali smo si različne iluzije.
- Poizkusili smo delovanje fizike, matematike in astronomije s pomočjo treh žog.
- Na VR-očalih smo si ogledali, kako letiš z jadralnim padalom in kako hodiš po deski ter na koncu padeš z nje.
- Gradili smo lahko stene iz gumijastih zidakov in streho iz gumijastih strešnikov.

- Vstopili smo v sobo s samimi ogledali.
- Preizkusili smo vožnjo z invalidskim vozičkom in hojo s palico, ki jo uporabljajo slepi in slabovidni.

Nato smo se odpravili proti avtobusu in se odpeljali proti šoli.

Najbolj sta mi bila všeč ogled z VR-očali in simulacija poleta z jadralnim padalom.

Rok Herček, 7. a, OŠ Duplek

Danes smo obiskali Tehno park Celje. Najprej smo se vsi zbrali v šoli ob 7.30 in takoj za tem smo odkorakali do avtobusa. Učitelji in učiteljice so nas razdelili v dve skupini. Odložili smo svoje nahrbtnike in odšli na avtobus.

Naša vožnja do Celja je trajala približno pol ure. Ko smo prispeli v Celje, smo vzeli svoje nahrbtnike in začeli ho-

Foto: Donataja Malinič Krašna

diti proti mestnemu parku. Hoja ni bila dolga, saj smo bili zelo blizu. Da bi prišli do parka, smo morali iti preko mosta in pod mostom je bila reka Savinja. V parku smo pojedli malico in se lovili ter raziskovali park.

Nato smo odšli v Tehno park Celje. Najprej so nam povedali pravila, in že smo lahko sami preizkušali različne dejavnosti. Bila je postelja iz žebeljev, ki se premika gor in dol, lahko si gradil hišo, se igral z lego kockami in vozil letalo z VR-očali. Bila je tudi trgovina z živili. Ampak to je bilo samo zgornje nadstropje. Čakalo nas je še spodnje, v katerem je bila soba, polna ogledal, lahko si se vozil z invalidskim vozičkom in bil je tudi zelo majhen kino, ki je kazal različne planete.

Ko smo vse preizkusili in pogledali, smo vzeli svoje nahrbtnike in odšli do avtobusa. Peljali smo se nazaj do šole, kamor smo prispeli ob 14.40, in tako se je naš dan končal. Bilo mi je zelo všeč.

Lan Fekonja, 7. c, OŠ Duplek

V torek, 14. septembra 2021, smo se zjutraj odpravili v Celje. Ob prihodu v Celje smo se sprehodili do mestnega parka, kjer smo pomalicali in si ga ogledali, ter sprehod nadaljevali po mestnem jedru.

Ko je prišel čas, smo odšli do Tehno parka Celje. Tam so nas lepo sprejeli, razdelili smo se v dve skupini in si ogledali park. Vodička nas je odpeljala do kupole, kjer smo si ogledali film o veselju. Tam pa smo imeli še veliko najrazličnejših postaj. Lahko smo se igrali v trgovini, vozili kolo, delali vrtinec, se vozili z invalidskimi vozički ter preizkušali najrazličnejše iluzije.

Najbolj zanimivo mi je bilo pogovarjanje z robotom. Nao, kot mu je ime, nam je pokazal nekaj svojih zmožnosti. Ob tem smo se vsi zelo zabavali. Nato smo se odpravili do avtobusa in odšli domov.

Lia Kurnik, 7. a, OŠ Duplek

Foto: Janja Tepeh

SPREJEM PRVOŠOLCEV NA OŠ KORENA

Na OŠ Korena smo 1. septembra 2021 med učence sprejeli 11 prvošolčkov. Na slovesnem sprejemu sta jih pozdravila ravnatelj OŠ Korena Peter Lešnik in župan občine Duplek Mitja Horvat. Prvošolci so ob sprejemu prejeli šolske nahrbtnike z logotipom šole in ostale manjše pozornosti. Za spomin so ustvarili sliko z odtisom svoje dlani.

Mnenja prvošolcev o prvem šolskem dnevu:

Prvi šolski dan mi je bil zelo všeč. (Ela)

Komaj sem čakala, da pridem končno v šolo. (Maja)

Pred prvim šolskim dnevom sem bila zelo vznemirjena. (Ajda)

Komaj sem čakal prvi šolski dan. (Tim)

Zelo sem se razveselila torbice, ki smo jo dobili v šoli. (Nia)

Meni je bil prvi šolski dan v redu. (Nino)

Najbolj mi je bilo všeč, da sem dobila novo učiteljico. (Tina)

Zelo sem se razveselila figurice Lili. (Ema)

Všeč mi je bilo, ko smo dobili škatlo z delovnimi zvezki. (Lia)

Zelo sem bila vesela, ko smo zraven vseh darilc prejeli še sončnico. (Meta)

Prvi šolski dan mi je bil zelo všeč. (Žiga)

*Zapisala: Janja Tepeh,
učiteljica 1. razreda OŠ Korena*

MOJE POČITNICE

Med počitnicami sem bil v živalskem vrtu. Videl sem noja, tigra, leva, slona, črnega volka in še veliko drugih živali. Najbolj smešna mi je bila opičja družina. Mala opica je nagajala očetu. Uščipnila ga je v zadnjico. Oče se je zelo razjezil. Vzel je šibo in stekel za malo opico.

Oskar Barilar Arcet, 3. razred

Med počitnicami smo bili na morju. Ker smo bili lani doma, je bilo letos veselje še toliko večje. Uspelo se mi je naučiti samostojno plavati. To je bil dogodek, na katerega sem zelo ponosna.

Nika Mulec, 3. razred

Med počitnicami sem bila dvakrat na morju. Vozili smo se s čolnom. Videli smo morske želve, ki sem jih tudi božala. Na morju sem še praznovala osmi rojstni dan. Zelo sem uživala.

Taja Kristl, 3. razred

Med počitnicami smo bili na morju v San Simonu. Vsak dan smo se hodili kopat. Na plaži sem nenadoma videl fanta, podobnega svojemu sošolcu. Stopim bližje in zagledam Oskarja. Zelo sem bil vesel, da sem ga srečal. Skupaj sva se več dni igrala na plaži.

Enej Potočan, 3. razred

Ob 6. uri smo se zbudili in šli v pekarno kupit žemljice. Počasi smo se odpravili proti Lipici. Tam smo videli veliko konjev in hleve. Iz Lipice smo se odpravili v Postojnsko jamo. Z vlakom sem se odpeljali v notranjost jame, kjer smo videli človeško ribico in kapnike. Domov smo se vrnili ob deveti uri zvečer. Najbolj mi je ostala v spominu človeška ribica.

Teja Ornik, 3. razred

Med počitnicami sem bil pri babici na Ptuj. Ko je mami prišla iz službe po mene, me je presenetila in sva šla v toplice. Tam sva srečala mamino sodelavko in skupaj sva se šla vozit po toboganih. Šli smo tudi na valove, kjer me je večkrat zalila voda. S prijateljskima smo šli na veliko skakalnico, ki je bila visoka pet metrov. Ko sem skočil prvič, sem imel odprte roke, in ko sem priletel v vodo, me je speklo, da sem imel vse roke rdeče. Najbolj všeč mi je bilo, ko sva se z mamico z blazino peljala po velikem toboganu. Letelo je kot strela, tako da sva oba kričala.

Anej Tkaličič, 4. razred

Proti koncu počitnic smo šli po gobe.

Zjutraj sem se zbudila ob šestih. Ko sem se oblekla, sem si naredila dva sendviča in ju zavila. Nato sem vzela ostale stvari in odšla do sosedov. Ko smo se odpravili, je bila ura že sedem. Ko smo prišli do zelene lokacije, smo parkirali avto in vzeli vsak svojo košaro. Štirje smo si obuli škornje, ena pa pohodne čevlje, nato smo šli po gobe. Po nekaj urah nabiranja smo se vrnili do avta, ker smo

postali lačni. Ko smo prišli do avta, smo dali gobe v prtljažnik, se preobuli in odpeljali do restavracije. Tam smo se dobro najedli in odšli domov. Po prihodu domov sem še bila malo pri sosedih. Nato sem vzela stvari in odšla domov.

Ta dan mi bo ostal večno v spominu.

Žana Glavica, 4. razred

Ko so se počitnice bližale koncu, smo se ati, sestrična Urška in jaz odpravili v sobo pobega.

Ko smo prišli tja, so nam najprej povedali pravila, potem smo lahko odšli v sobo, kjer smo začeli iskati ključke. Morali smo ugotoviti številke za ključavnice in še veliko drugih stvari. Proti koncu reševanja se je odprla omara. Hitro smo šli pogledat, kaj je v njej. Ugotovili smo, da je to vhod v drugo sobo. Tudi v tej sobi smo reševali uganke. Zadnji dve minuti smo slišali zvoke, ki so nas opozarjali, da moramo čim prej ven, saj se igra bliža h koncu. Nad modro posteljo je bila koda za izhod.

Na koncu smo se še fotografirali s klobuki, očali ...

Sara Glonar, 4. razred

Po zaključku šole sem z Mikovo karavano odšla na morje. Šla sem z bratom, sestrično in prijateljico Tajo.

Na morje smo se peljali z avtobusom in celo vožnjo smo morali nositi maske. V koloniji nas je bilo 150 otrok. Vsak dan smo zapeli Mikovo himno, se kopali, igrali ... Spoznala sem veliko novih prijateljev. Zadnji dan nas je prišla obiskat Ana Praznik.

Upam, da bom naslednje leto lahko šla spet.

Ajda Kašman, 4. razred

Počitnice so se začele malce drugače kot lani. Prvi mesec sem redno vsak dan hodila na plavanje, doma sem veliko pospravljala, avgusta pa so se zares začele počitnice.

Najprej sva se skupaj z mamo odpeljali z vlakom do Kopra. Iz Kopra sva z avtobusom odšli v Portorož. V Portorožu sem dve noči prespala v hotelu s petimi zvezdicami. Za zajtrk je bilo na izbiro veliko jedi. Čez dan sva se hodili kopat na bazen, ki je imel morsk vodo. V morju se nisem kopala, sem pa nekajkrat skočila s pomola. Prvi večer sva odšli na »butkače« in na dunajsko kolo. Naslednji dan sva preživeli na bazenu in v sobi, saj je bilo zunaj zelo vroče. Zvečer sva odšli raziskat mesto Portorož. Tam sva pojedli pico. Naslednji dan sva se odpravili domov. Med počitnicami sem še bila v kopališču Thermana (Laško), v sobi pobega (Maribor), med krošnjami (Rogla), na adrenalinskem sankališču (Rogla) in v živalskem vrtu (Ljubljana). Veliko časa sem preživela pri sestričnih Sari in Tinkari.

Te počitnice mi bodo ostale v spominu, ker se mi je veliko zgodilo. Če si kdo želi ogledati lepote Slovenije, ima res nešteto možnosti. Med počitnicami sem se imela »fajn« in bila sem malo preveč na telefonu. Kljub vsem dogodkom, ki so se dogajali, sem pogrešala šolo.

Urška Krajnc, 6. razred

Počitnice sem preživel na morju in doma.

Ko so se počitnice začele, sem komaj čakal, da grem na morje. Ko je prišel prvi avgust, smo spakirali stvari in šli spat. Ob treh zjutraj smo se zbudili in se odpravili na pot. Med vožnjo smo se ustavili na dveh počivališčih, da smo šli na stranišče in spili malo vode. Vozili smo se kar šest ur. Ko smo prišli na cilj, smo raztovorili in se šli kopat, bilo je super. Med kopanjem smo srečali tudi mojega prijatelja s treninga – Aljaža. Igrali smo se metanje žoge, skakali s pomola in še veliko drugih stvari. Naslednji dan je prišel prijatelj Tai s svojo družino. S Taiem sva s supom odšla na bližnji otok Škol, na njem pa sva videla dve kači, polno martinčkov in tri koze. Bilo je super. Ko sva prišla nazaj, smo z družino odšli s čolnom na otoka Pašman in Vrgado. Na Pašmanu smo našli veliko školjk, na Vrgadi pa smo bili na peščeni plaži. Na Vrgadi ni bilo avtov. Šli smo na najvišji del otoka in na njem je bil zelo lep razgled.

To so bile moje počitnice in bile so mi všeč.

Jure Wingerl, 6. razred

Te počitnice smo se odločili, da bomo šli kampirat. Kampirali smo v Bohinju in v Šobcu.

Na zadnji šolski dan smo spakirali in odšli še isti dan. V Bohinj smo prišli ob šestih. Na hitro smo odšli v trgovino po hrano, potem pa začeli sestavljati oz. postavljati šotor. Vse smo pripravili v eni uri. Takoj smo odšli v vodo, ampak je imela samo 15 stopinj, zato smo namakali le noge. Po tem napornem dnevu smo pojedli večerjo in se odpravili spat. Vse tri noči so bile zelo mrzle. Drugi dan smo se s kolesi odpravili okoli jezera. Po treh dneh smo pospravili stvari in odšli domov.

Čez nekaj dni smo odšli v kamp Šobec. Na pot smo se odpravili že ob šestih zjutraj. Prispeli smo ob devetih. Tam smo postavili šotor in vse potrebno. Ker nam je bilo zelo vroče, smo se šli kopat. Voda je bila sicer malo mrzla, a ne preveč. Naslednji dan smo se s kolesi odpravili do Bleda na kremne rezine in okoli jezera. Po treh vročih dneh smo odšli, ker je bil napovedan dež.

Počitnice so mi prehitro minile.

Eva Vrbnjak, 6. razred

Veselila sem se počitnic, toda vseeno sem vedela, da bom pogrešala šolo. Korona mi je malo prekrizala načrt, da bomo odšli na Hrvaško.

Moje počitnice so se začele v Termah Banovci. Tja je prišla tudi moja prijateljica Lea. Spali smo v babičinem in dedkovem avtodomu. V termah sem se prehladila, zato smo odšli malo prej domov. Nato smo s starši odšli na Koroško. Tam smo preplezali ferato (zavarovano plezalno pot) na Peci, šli v rudnik Mežica (pod Peco) in se kopali. Potem sem praznovala rojstni dan in odšla v Gardaland, kjer sem se zelo zabavala. Sledila sta še enotedenski dopust po Sloveniji, nato pa izlet v Kranjsko Goro, kjer sem preplezala še dve ferati. Predzadnji teden počitnic pa smo s sošolko Moniko ter dedijem in babico odpotovali na morje.

Počitnice so mi kljub koroni bile zelo všeč.

Nika Lubej, 6. razred

Če povem iskreno, so zame počitnice kar prehitro minile. Če ne bi imeli koledarja in telefonov ter računalnikov, bi rekla, da smo dobili spričevala komaj pred dvema tednoma.

Počitnice sem preživela polovico časa na morju, polovico časa pa doma. Na morju sem dosti plavala, igrala sem »šnops« z atijem, ponoči sem pa bila zunaj na terasi. Doma sem se večkrat slišala s prijatelji po telefonu in z njimi igrala skupno igro oziroma aplikacijo Roblox. Gledala sem tudi televizijo in poslušala glasbo.

Med počitnicami sem tudi prebrala dve knjigi, in sicer Hura za punce ter Harry Potter – Ognjeni kelih (4. del). V knjigi Hura za punce ženska po imenu Julija želi povedati, s kakšnimi težavami se srečujejo dekleta, stara od devet do trinajst let, in kako te težave rešiti. Harry Potter je zaenkrat moja najdaljša knjiga, kar sem jih prebrala. Ima šeststo strani. Zgodba je govorila o trišolskem turnirju, kar pomeni, da so se pomerile tri čarovniške šole. Knjigi sta bili zelo zanimivi.

Na morju pa sem srečala tudi dve prijateljici, Beatko in Kajo, ki živita na Češkem v Pragi. Poznamo se že štiri leta. Skupaj igramo karte, skačemo s pomola in se igramo z igračami. Slovenski in češki jezik sta si kar podobna, zato se razumemo. Če pa česa moji dve češki prijateljici ne razumeta, jima poskušam povedati v angleščini.

Ahoj, počitnice.

Katarina Božac, 6. razred

Med počitnicami smo šli z družino na zipline na Bledu. Bilo me je strah, saj še nikoli nisem bil na takšni višini.

Na začetku so nam pokazali, kako se ustaviti in držati. Prišli smo do prvega ziplina, ki je bil najkrajši. Po prvem spustu me je bilo še vedno strah, po drugem pa niti ne več toliko. Jaz sem moral iti v tandem z vodičko. Potem smo se ustavili še v restavraciji. Videli smo tudi Triglav.

Bilo mi je zelo zabavno in zanimivo. Najslabša stvar je bila vožnja z avtom do Bleda in domov.

Gašper Fradl, 6. razred

Med počitnicami je babica mene in mojo sestro peljala na izlet na Ptujski grad.

Ker sva bila pri babici na počitnicah skoraj vsak dan, naju je pogosto peljala na izlet. Takrat smo se odločili, da gremo na Ptujski grad. Ko smo plačali vstopnino, smo si ogledali pustne maske. Bile so pisane in številčne. Toda bolj kot maske mi je bil všeč drugi del gradu. Tam so bile lepe sobe z zlatimi lestenci, fino izrezljanim pohištvom in s slikami grofov ter z lovskimi prizori. V največji dvorani so bile ogromne slike in portreti. Na njih so bili upodobljeni turški sultani, baroni, bojevniki, živali in junaki iz antičnih knjig. V gradu je bila tudi orožarna. V njej so bili razstavljeni meči, sablje, topovi, sekire, puške, kopja, pa tudi lep oklep nadvojvode. Posebnost zbirke so bili tudi turški noži, imenovani jatagani. Ogledali smo si tudi razstavo glasbil in srednjeveške umetnosti, med slednjo so bili predvsem kipi svetnikov. Po ogledu gradu smo se odpravili v park. Tam smo pojedli sendviče in se igrali.

Ta dan mi je bil zelo všeč. Sploh del, ko je bil čas za malico.

Mai Horvat, 6. razred

Med počitnicami sem šla k svoji sestrični Sari

V petek zvečer sem šla k Sari. Obe sva se zelo veselili. Ko sem bila pri njej, sem razpakirala, kasneje sva se šli kopat v bazen. Ko sva se posušili, nama je botrica prinesla sladoled. In ker je bila ura že zelo pozna, sva se stuširali, umili zobe, si oblekli pižamo in šli spat. Zjutraj sva pojedli zajtrk, se oblekli, obuli teniske in šli na kolo. Domov sva prišli v času kosila. Ko smo pojedli kosilo, sva se s Saro šli kopat v bazen. Popoldan sva šli na dvorišče za hišo postaviti šotor. Nato sva v šotor odnesli vzglavnike, odeje in blazine. Že prej nama je boter naložil film Cinderella Story, ki sva ga gledali v šotoru. Kar pozno sva zaspali. Zjutraj smo šli v vodni park Aqualuna, tam smo bili cel dan in se odlično zabavali. Ves dan sva se s Saro vozili po toboganih. Ko smo prišli domov, smo se najedli in šli spat. Zjutraj po zajtrku sem spakirala svoje stvari, ker sem šla domov.

Imela sem se super, ampak sem bila malo žalostna, ko sem šla domov, ker bi še ostala pri sestrični.

Alina Tkalčič, 7. razred

Med počitnicami smo bili na morju v Karlobagu.

Odpravili smo se zgodaj zjutraj in po dolgi vožnji prispeli na cilj. Ko smo razpakirali, smo odšli na plažo. Na dvorišču apartmaja smo imeli velik bazen. Spoznal sem prijatelje s Poljske in iz Nemčije. Imeli smo se zelo lepo, saj smo se igrali različne igre. Na plažo, kjer sem skakal s pomola, sem šel samo dvakrat. Voda je bila nizka, tako da bi se lahko poškodoval, zato sem se raje kopal v bazenu. Po sedmih dneh je prišel čas za odhod. Spakirali smo kovčke in odšli spat.

Zjutraj smo se poslovili in odpeljali proti domu.

*Andraž Majal, 7. razred
Vsi učenci OŠ Korena*

Jesenske buče pri Tementovih

Foto: Klementina Tement

M. Slomšek:
**»Že čriček prepeva,
ne more več spat,
trgatev veleva,
spet pojdemo brat.«**

Jesenski darovi, kot sta jih zabeležila naša
sodelavca Novic Marjana in Ivo Glonar